

غذنفر بانک
GHAZANFAR BANK

ماهنشامہ
اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی
۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲

| ماستر دبٹ کارڈ |

پیام تسلیت خانواده غضنفر

به مناسبت وفات محترم استاد محمد امین متین اندخویی
دانشمند، شاعر، نویسنده و پژوهشگر شناخته شده معاصر کشور
قرآنی، احادیث نبوی و بعد هم شعر و شاعری استاد بزرگوار گرمی افزای مهمناخانه می شد.
۱۳۹۸-۱۳۱۹ خورشیدی
۲۰۲۰-۱۹۴۰ میلادی

محترم محمد امین متین اندخویی دوست نزدیک، برادر و رفیق صمیمی شادروان پدر بزرگوار ما بودند. سال‌های آشنایی شان بهدهه شصت بر میگردد. در سفرها، وقتی که گذر شان به مزار شریف می‌افتداد، صدر مهمناخانه ما از ایشان بود. صحبت‌ها و نقل مجلس شان همه ذکر خیرت‌فسیرهای قرآنی، احادیث نبوی و فرهنگیان عزیز می‌دانند که تحقیقات تاریخی مرحوم استاد متین اندخویی درباره عرف، شعر، سیاست‌مداران، آبدات تاریخی به نام «مروری بر نشته‌های روی دیوار» در صفحات شمال کشور، قطعن زمین، ترکستان بزرگ یا جمهوری‌های مستقل امروزین آسیای مرکزی به ذات خود خاص بوده از ارزش ویژه‌یی برخوردار اند.

چند جلد از کتاب‌های چاپ شده مرحوم استاد و کلکسیون جریده «جوزجانان» که به کتابخانه ما اهدا نموده بودند، یادگار بیش بهای ایشان برای ماست. با نوشتن کتابی ضخیم هم نمیتوان تمام اوصاف انسانی، اخلاقی، شخصیت ادبی، فرهنگی و مردمداری محترم استاد متین را بر شمرد. درگذشت این استاد سخنور و دانشمند واقعًا ضایعه‌یی جبران ناپذیر برای خانواده، دوستان آن شادروان، ادبیات و جامعه فرهنگی کشور است. بدین مناسبت غم انگیز، مراتب تسلیت و همدردی خویش را به خانواده گرامی شان، دوستان، جامعه فرهنگی و علمی کشور ابراز می‌نماییم و برای شان صبر جمیل، استواری و مقاومت در تحمل درد از دست دادن این عزیز گرامایه خواهایم.

برای اعضای خانواده غضنفر یاد و خاطره مرحوم استاد محمد امین متین اندخویی به عنوان یکی از دوستان نایاب پدر بزرگوار ما، جاودانه خواهد بود.

ای عرش نشین ملکوت الهی! بخواب آرام! یاد واره‌های تو همیشه با ماست!
به روان پاک اتحاف ادعیه نموده، رحمت الهی را شامل حالت میخواهیم.
روان استاد متین شاد و یاد شان گرامی باد!
ایمان به همراه و فردوس بربین جای شان باد!

ان الله و أنا إليه راجعون

غذنفر بانک
GHAZANFAR BANK

ماستر دبت کارت

خریداری آنلاین
خریداری از طریق ماشین های POS روزانه ۱۵ بار
دریافت پول نقد از تمام ماشین های داخلی و خارجی
برداشت پول نقد الی ۱۰۰۰ دالر یا معادل آن به افغانی روزانه در ۵ معامله

Monthly Magazine

Economical-Social-Cultural

129-130-131

بانکداری الکترونیک

هر زمان، هر مکان

امنیت بالا

بهترین تکنالوژی روز

کاربرد مشترک

بانکداری از طریق مبایل و کمپیووتر

فهرست مطالب

سرمقاله

- ۲ • غضنفر بانک، پیشتر در بانکداری اسلامی

اقتصادی

- ۳ • فرارامالیاتی و راه های مبارزه با آن
۷ • جایگاه «پاول رومر» در توسعه اقتصاد
۱۲ • نقش زعفران در رشد و شگوفایی اقتصاد افغانستان
۱۸ • نقش زنان دهات در توسعه اقتصاد خانواده
۲۳ • دانترنیتی بانکداری اسانسیاپی
۲۷ • راه های رسیدن به خودکفایی
۳۰ • فرصت های سرمایه گذاری در منابع طبیعی افغانستان
۳۴ • حکومت و پالیسی افزایش صادرات
۳۹ • منظوری پانزده پروژه تدارکاتی
۴۱ • خدمات اعتباری غضنفر بانک
۴۲ • گزینش رئیس جدید هیأت عامل اتاق تجارت
۴۴ • برگزاری پنجمین جشنواره تندیس بی بی خدیجه در کابل
۴۶ • برگزاری نمایشگاه زارعی، صنعتی و تجاری در بلخ
۴۸ • برگزاری نمایشگاه مالیه دهندگان بزرگ تحت عنوان هفته مالیات
۵۰ • رشد بازار تجاری و سرمایه گذاری های کوچک زنان ...

اجتماعی

- ۵۲ • مروری بر حیات ادبی مرحوم محمد امین متین اندخویی
۵۶ • هشدار سازمان محیط زیست
۶۰ • نمایندگی های غضنفر بانک

ادبی

- ۶۲ • نیستان (ویژه شعر و ادب)
۶۴ • جمله های طلایی
۱ ... Electronic Banking: An Important Stimulus for ...

صاحب امتیاز: غضنفر بانک
 مؤسس: محمد اسماعیل غضنفر
 مدیر مسؤول: نور احمد فهیم

تحت نظر هیأت تحریر

دیزاینر: محمد رضا "حسنی"

اداره ماهنامه غضنفر بانک در ویرایش
مقالات دست باز دارد.

سال بازدهم - شماره های ۱۳۱-۱۳۰-۱۲۹
قوس، جدی و دلو ۱۳۹۸ خورشیدی

آدرس: ۸۶۶، چهار راهی شیرپور، سرک عمومی
وزیر محمد اکبر خان، کابل - افغانستان

+93 (0) 797 860 000

media-manager@ghazanfarbank.com
www. ghazanfarbank.com

سخن ماه

غضنفر بانک، پیشتاز در بانکداری اسلامی

واژه بانک نخستین بار به صرافانی که داد و ستد پولی را انجام می دادند اطلاق می شد، با گذشت زمان و پیشرفت جوامع، نمونه هایی از نهادهای مختلف مالی به منظور حل مشکلات مالی مردم بویژه تاجران و کسبه کاران به وجود آمد، البته نقش صرافان در این میان برجسته تر بود. اما نخستین موسسه مالی خصوصی در قالب بانک در سال ۱۱۷۱ میلادی به نام بانک «ونیز» آغاز به کار کرد و به مرور زمان نمونه های پیشرفته بانکداری با تاسیس بانک بارسلونا در سال ۱۴۰۱، بانک آمستردام در سال ۱۶۰۹ و بانک انگلستان در سال ۱۶۹۴ میلادی ادامه یافت.

در کل نظام بانکی خدمات مفید و ارزنده ای را به مردم، تاجران و سرمایه گذاران ارائه می دهد؛ نگهداری و داد و ستد پول، تبادل ارزها، جمع آوری سرمایه های راکد و پراکنده و سرمایه گذاری این پول ها به سکتور تولیدی و صنعتی، اجرای سیاست های پولی مناسب و ... بخشی از فعالیت های سودمند نظام بانکی است. بانک یکی از نهاد های مهم اقتصادی و پولی به دلیل نقش سازنده آن در ساختار اقتصادی کشور ها، از اهمیت ویژه برخوردار است. زیرا پول های راکد را جمع آوری و با قرضه دهی به نهاد های تولیدی چرخه اقتصاد کشور ها را به گردش در می آورد.

نگرانی جوامع اسلامی از عدم موجودیت بانک های اسلامی سبب شد که برخی از مسلمانان از مشارکت و همراهی با بانکداری عمومی اجتناب نمایند. بر این اساس دانشمندان کشور های اسلامی مجبور شدند که با ایجاد صندوق های قرض الحسن، زمینه های عملی تشکیل بانک اسلامی را فراهم نمایند. از اوایل قرن بیستم با وجود آمدن بانک های نسبتاً پیشرفته در نظام های اقتصادی، عده ای از دانشمندان کشور های اسلامی کوشیدند تا با تشکیل بانکداری اسلامی، مشکل سود را در بانک ها حل کنند. نخستین نمایندگی بانکداری اسلامی براساس شریعت اسلامی در اوایل دهه ۱۹۶۰ در کشور مصر تشکیل شد. پس از آن به ترتیب در کشور های کویت، امارات متحده عربی، اردن، سودان، ایران و پاکستان تأسیس شد.

اهداف بانکداری اسلامی و بانکداری عمومی همانا عرضه خدمات بانکی و حل مسایل مالی تاجران و سرمایه گذاران است، اما عملیات بانکداری در بانک های اسلامی بر اساس فقه معاملات اسلامی صورت می گیرد. ویژگی های بانکداری اسلامی تقسیم مفاد و ضرر در معاملات و عدم پرداخت سود است. یکی از دستاوردهای بانکداری اسلامی بیع مرابحه است؛ در بیع مرابحه به جای اینکه برای خرید یک کالا پول نقد در اختیار خریدار قرار گیرد، بانک ها خود اقدام به خرید کالا می کنند و آن را دوباره با افزایش اندکی مفاد به خریدار می فروشند و پول آن را به صورت قسطی دریافت می کنند.

به همین منظور غضنفر بانک نیز به محض تشکیل، اقدام به ایجاد دریچه بانکداری اسلامی نمود که مورد استقبال شدید مردم و نهاد های تجاری قرار گرفت. غضنفر بانک با پیشکش خدمات سریع با شرایط آسان و منطبق با شریعت اسلامی بویژه بیع مرابحه، زمینه تمویل مالی و سرمایه گذاری های اسلامی را برای هموطنان عزیز پیشکش کرده است، بیانید با استفاده از خدمات بانکداری اسلامی و بیع مرابحه غضنفر بانک تجارت تان را رونق بخشید.

فرار مالیاتی و راه های مبارزه با آن

سرمحقق شیرعلی ترددی

می گردیده است تا جاییکه در بسا موارد مردم پرداخت آنرا یک وجیهه اجتماعی و حتی دینی و عقیدتی میدانند. لکن نبود شفافیت، ضعف فرهنگ مالیاتی، کم کاری و نظرارت نا کافی ادارات مالی کشورما سبب شده تا سالانه میلیونها افغانی مالیات پرداخت نگردد. با آن هم دولت سعی می کند تا شیوه های را برای مالیه گذاری بکار گیرند که جمع آوری مالیات آسان تر و جنبه عملی و تطبیقی بیشتر و بهتر داشته باشد. یکی از این شیوه ها انتخاب نام مناسب برای مالیه است تا تأثیر منفی بالای مؤدی مالیه نکرده و باعث فرار از مالیه نگردد (۳:ص ۷۱۸) همچنان تعیین وقت مناسب برای جمع آوری مالیات، در نظر گرفتن استطاعت مالیه دهنده مسایی اند که دولت ها باید هنگام مالیه گذاری به آن توجه نمایند. نبود شفافیت و ضعف نظرارت نیز انگیزه فرار مالیاتی را افزایش میدهد. چنانچه بسیاری از مالیاتهای که جمع آوری می شود به دست دولت نمی رسند؛ بنابراین مثال: ده فیصد مالیه کریدیت کارتها علاوه از اینکه مالیات برمصرف بوده و بیشتر عامه مردم از پرداخت آن متضرر می شوند، چون سیستم دقیق کنترول وجود ندارد، حیف و میل شده و قابل پیگری نیست. لکن انگیزه فرار مالیاتی در سایر بخشها را افزایش میدهد، چراکه مؤدیان مالیات چگونگی جمع آوری مالیات دیگر بخشها را روی این قیاس می کنند.

به عباره دیگر مالیات عبارت از پرداخت های انفرادی و اجباری بدون پاداش مقابل است که از ملکیت یا فعالیت های اقتصادی اشخاص حقیقی و حقوقی برای تأمین اهداف و انجام فعالیت های دولت صورت میگیرد (۲:ص ۱۰۰)

با این تعاریف دیده می شود که مالیات در گام نخست اجباری و حتمی بوده و هیچ استثنائی در پرداخت آن وجود ندارد، در گام بعدی هیچگونه وعده برای مؤدی مالیات مبنی بر اینکه دولت در عوض مالیات باید چی خدمتی را انجام دهد داده نمی شود. بالاخره مالیه برای انجام فعالیت های دولت اخذ گردد، مالیات علاوه از تأمین و تمویل هزینه های دلت یکی از مهمترین ابزار اعمال سیاست مالی دولت می باشد. بدین معنا که دولت مالیات را برای تأمین اهداف و انجام مکلفیت های خوبیش جمع آوری نموده و مصرف می کند. لذا هر چه سهم مالیات در تأمین مخارج دولت بیشتر باشد از آثار نا مطلوب اقتصادی آن کاسته می شود. در کشور های پیشرفته اکثریت مخارج دولت از طریق مالیات تأمین می شود. حتی ادامه حیات دولت بدون اخذ مالیات ناممکن می باشد.

مالیه همان طور که گفته شد پدیده است که در طول تاریخ بشریت وجود داشته و به شکل از اشکال و به نام های مختلف از مردم جمع آوری

مالیات یکی از جمله منابع عایداتی دولت بوده و در طول تاریخ به شکل از اشکال از مردم جمع آوری می گردیده است و مردم پیوسته در تلاش بوده اند تا به هر نحوی ممکن از پرداخت آن شانه خالی نمایند، این امر باعث شده است تا عواید مالیاتی کشورها، همواره از آنچه که برآورد می شود کمتر باشد و تمام کشورها تلاش خود را برای کاهش این مشکل به کار می گیرند، یا از طریق اصلاح نظام مالیاتی، به چاره جویی برمی خیزند و یا هم راه دیگری را در زمینه جستجو می نمایند. به همین علت ضرورت شناخت عوامل بروز و تشدید فرار مالیاتی و ارائه راهکار های کاربردی امر ضروری خواهد بود. بناءً پیش ازینکه به توضیح فرار و علل و عوامل آن پرداخته شود لازم است تا مالیات تعریف گردیده و توضیح شود که مالیات به چه منظور جمع آوری می گردد و چگونه به مصرف میرسد، تا دانسته شود که چرا مؤدیان مالیات حاضر نیستند مالیات خوبیش را منظم و مکمل بپردازند و چه راه حل به این معضل وجود دارد تا دولت در بکارگیری آن از شدت این دشواری بکاهد و بتواند اهداف اقتصادی خوبیش را به صورت بهتر تحقق بخشد. گرچه تعاریف متعددی از مالیات صورت گرفته است که هر یک از آن یک بخش از مالیات را در بر داشته است ولی در کل میتوان گفت که مالیه عبارت از مقدار پولی است که بر اساس فیضی مخصوص از عاید و دارایی اشخاص و افراد اخذ میگردد (۱:ص ۴۶)

مؤدی موضوعات مکلف به مالیه را پنهان نموده و به سوالات مؤظفین مالیه پاسخ غلط می دهد. این اعمال بیشتر در گمرکات و یا هم در اشیایی قاچاقی و غیر قانونی صورت میگیرد. چنانچه اگر از صدور کالا های یک کشور به افغانستان از گمرکات افغانستان و گمرکات منبع صدور به طور جداگانه احصائیه گیری شود تفاوت چشم گیری به مشاهده می رسد، بدین معنا که صدور کالاها از کشور صادر کننده به افغانستان به مراتب بیشتر از مقدار کالایی است که در گمرات افغانستان به متابله کالایی وارداتی از کشور مذکور ثبت می باشد. این بدین معنا است که مقدار زیادی کالا بدون اینکه در دفتر گمرکات افغانستان ثبت و راجستر شود بدون ثبت و پرداخت مالیات از گمرک خارج ساخته می شود، مرتکبین این اعمال چه تجار وجه هم مامورین مالیات که آنها را کمک کرده اند مستحق جزا و باز پرس هستند. برای جلوگیری از چنین اعمال نخست باید علل آن جستجو و بعداً تدبیر لازم برای از بین بردن آن و یا حداقل کاهش آن گرفته شود. تجربه نشان داده است که یکی از علل فرار از چنین مالیات نزخ بلند محصول آن می باشد. موجودیت محصول بلند گمرکی باعث بلند رفتن قیمت اشیایی که تابع محصول میباشد شده و تورید کننده را در برابر محصولات که به طور قاچاق وارد شده به چالش می کشد. بخصوص در کشور های مانند افغانستان که مرز های مستحکم و قابل کنترول ندارند و از طرف دیگر موجودیت فساد سبب می شود تا به ساده گی افراد و اشخاص با پرداخت مبلغ اندک رشوت کالا های وارداتی خوبی را بدون پرداخت محصول از گمرک خارج نمایند. لذا با کاهش محصول گمرکی و برخورد جدی در مقابل فساد پیشه ها می شود به این مشکل فایق آمد. لاکن بعضی دولت به منظور حمایت از تولیدات داخلی محصول گمرکی را بلند می بردتا از تورید محصولات مشابه خارجی جلوگیری کرده باشد که در این صورت کاهش محصول گمرکی سیاست حمایوی را خدشه دار می سازد و محصول بلند گمرکی قاچاق را افزایش می دهد در چنین حالت که تضاد بین اهداف واقع می شود چی باید کرد؟ در کشور ما که کنترول مرز ها مشکل و جلوگیری از قاچاق ناممکن است بوجود آمدن چنین تضاد ها بین اهداف سیاست مالی و اقتصادی دولت یک امر اجتناب ناپذیر است، تصمیم در مورد چنین حالات مشکل است ولی به همه حال ضرور است تا در چنین وضع یک

وضع نمودن مالیات تمام جنبه های مثبت و منفی آن توسط متخصصین مالی به دقت مورد مطالعه قرار گرفته و بعداً تصمیم اتخاذ گردد که چنین مالیه به نفع و یا ضرر اقتصاد ملی است. بناءً جمع اوری گردد یا خیر؟

با توضیح مختصر مفهوم مالیات باید دانست که با وجود اهمیت مالیات در زندگی مردم چرا در مقابل پرداخت مالیات مقاومت صورت میگیرد و چرا مردم از پرداخت مالیات ابا می ورزند؟ مبرهن است که اگر در تعیین مقدار مالیات معیار های علمی و اقتصادی حدود مالیه گذاری رعایت نگردد و مالیه مطابق به میل دولت تعیین و جمع اوری گردد، مؤدی نیز تلاش می کند تا به نحو از انحا از پرداخت مالیه شانه خالی نموده و از تأديه آن ابا ورزد. در این صورت دولت نیز تدبیر برای مبارزه با فرار مالیاتی اتخاذ نموده که این تدبیر مصارف جمع آوری مالیات را بلند برد و باعث کاهش عواید خالص دولت میگردد.

فرار مالیاتی نیز از نظر خصوصیت و ویژه گیهایش به اشکال مختلف عرض وجود می نماید که در کل دانشمندان آنرا به دو دسته جنایی و قانونی تقسیم می نمایند. دسته اول طوریکه از نامش پیدا است به شیوه غیر قانونی اشخاص و افراد تلاش می نمایند که از پرداخت مالیات شانه خالی نموده و خود را از پرداخت آن نجات دهند که به شکل فریب مالیاتی، پنهان نمودن منابع مالیاتی و غیره عرض وجود می نماید. در حقیقت چنین شیوه خوداری از پرداخت مالیات پیگرد قانونی و جزائی را در قبال دارد و مرتکبین آن قابل مجازات دانسته می شوند؛ بطوری مثال:

در کل نکات را که برای موفقیت مالیه گذاری و جمع آوری بهتر آن باید در نظر داشت اینست که مالیه با در نظرداشت شرایط زمان و مکان (شرایط منحصره کشور) وضع شود تا برای مؤدی قبل تحمل باشد. هر گاه مالیه قابل تحمل نباشد مبرهن است که مالیه دهنده به تقلب دست می زند و سعی می نماید به هر نحو ممکن از مالیه فرار نماید. بدین معنا که اگر مالیات فیضی بلند از عاید مردم را به خود اختصاص دهد، ممکن است انگیزه برای ادامه فعالیت اقتصادی متثبت از بین برود و سرمایه گذار از ادامه سرمایه گذاری صرف نظر نماید. لذا بهترین نظام مالیاتی نظام است که دارای مطلوب ترین آثار اقتصادی باشد. که در نتیجه کاهش عواید مالیاتی دولت را در بی دارد. علاوه از آن بردولت لازم است به نتیجه جمع اوری مالیات و تأثیر آن بالای کل اقتصاد توجه داشته باشد تا از مؤثریت بیشتر و بهتر برخوردار باشد، بدین معنا که دولت به اندازه مقدار مالیات جمع آوری شده از فعالیت و مفیدیت کار اشخاص و افراد می کاهد و به مفیدیت کار و فعالیت خود می افزاید. بنابر آن مالیات وقتی مفیدو مؤثر واقع خواهد شد که مفیدیت و دست آوردی مالیات که توسط دولت بوجود می آید بیشتر از کاهش آن در فعالیت اشخاص و افراد باشد در غیر آن جمع آوری مالیات نه تنها مفیدیتی نخواهد داشت بلکه در کل به ضرر اقتصاد ملی می باشد.(۴۰:ص ۸۰) همچنان مالیه نباید به اندازه باشد که سرمایه گذاری را محدود ساخته و یا ممانعتی باشد برای سرمایه گذاری های عمومی، هرگاه احساس شود که مالیه عامل محدودیت های سرمایه گذاری است باید از جمع آوری چنین مالیات خود داری صورت گیرد. معنای این سخن اینست که قبل از

میتوود مالیه گذاری سعی به عمل آید تا حالات شخصی و فامیلی مکلفین مالیه از قبیل تعداد اعضای فامیلی ، حالات مریضی، قرضداری و امثال آن در نظر گرفته شود و زمینه برای تخفیف و معافیت مالیاتی چنین اشخاص مساعد ساخته شود. تا فشار مالیات بالا چنین افراد کمتر سنگینی نماید. در غیر آن به هر نحو ممکن شخصی مؤیدی تلاش میکند تا از پرداخت مالیه فرار نماید. به همین ترتیب مهارت مامورین مالیه نیز تا اندازه می تواند از فرار مالیاتی جلوگیری نماید. هرگاه اشخاص موظف جمع آوری مالیات اشخاص سلکی، صادق و ماهر باشند میتوانند با استفاده از داشت و مهارت تخصصی خویش علل و عوامل فرار را بپیدا کرده و طوری برخورد نمایند که مؤیدی مالیه نتواند راه برای عدم پرداخت مالیه داشته باشد، زیرا چنین اشخاص درصد استفاده جویی و پیدا کردن راه برای سوء استفاده خویش نبوده بلکه بر عکس تلاش می نمایند تا به هر نحو ممکن مالیه را جمع آوری و عواید دولت را افزایش دهند.

دولت مبنی بر پرداخت مالیات هر کس پرداخت مالیه را جزء مکلفیت خود دانسته و به وقت و زمان آن بطور کامل مالیه خویش را می پردازد و هیچگونه علاقه به فرار مالیاتی از خود نشان نمی دهد. چرا که با بلند رفتن سطح تعلیم و تربیه و فرهنگ مالیه دهی هر کس مکلفیتها و وجایب خویش را در مقابل دولت درک نموده و خود را مکلف به اجرای آن میداند. به همین خاطر هم هست که بیشترین ذهنیت فرار مالیاتی در کشور های عقب مانده و کمترین انکشاف یافته وجود دارد، چرا که در چنین کشور ها مردم هنوز مسئولیت خویش را درک نکرده و ذهنیت منفی در مقابل پرداخت مالیات دارند و فکر میکنند که مالیات برای منفعت فردی کارمندان دولت بمصرف میرسد. از سوی دیگر پایین بودن سطح عاید نیز سبب می شود تا در کشور های عقب مانده مردم در صدد فرار مالیات برآیند، زیرا در سیاری موارد عاید شان تكافوی حداقل نیازمندی های ضروری شان را نمی کنند. لذا ضرور است تا دولت نیز برای افزایش عاید مردم پلانهای انکشافی را طرح و به منصه اجرا درآورد. راه دیگر مبارزه با فرار مالیاتی انتخاب میتواند های بهتر مالیه گذاری است. معنای این سخن اینست که در

تصمیم بجا و به نفع اقتصاد ملی گرفته شود. در این حالت پالیسی سازان سیاست مالی دولت باید مزایا و نواقص هر یک از این اهداف متضاد را از نظر اقتصادی مورد تحلیل و تجزیه قرار داده و راه را انتخاب نمایند که بیشتر به اقتصاد مفید باشد اگر حمایت از تولیدات داخلی به اقتصاد مفید تر است محصول گمرکی را بلند نگهداشته ولی تدبیر جدی تر در مقابل فساد و قاچاق نیز اتخاذ نمایند. قوانین سخت جزایی در زمینه وضع و بلا استثنای عملی گردد. بر عکس اگر مبارزه با قاچاق و فساد ناممکن و مشکل باشد و نه از تولیدات داخلی حمایت صورت گرفته بتواند و نه هم جلو قاچاق و فساد گرفته شود در این صورت تعریف گمرکی کاهش داده شود تا قاچاق چندان مفیدیت نمایند. لکن این تدبیر آنی و در کوتاه مدت کارآئی اقتصادی برای مرتکبین آن نداشته باشد و قاچاقبران داوطلبانه از آن صرف نظر نمایند. لکن این تدبیر آنی و در کوتاه مدت کارآئی دارد اما سیاست های اقتصادی باید اهداف طولانی مدت داشته باشد که در این صورت ضرورت است تا تدبیر دیگری در زمینه گرفته شود. در گام نخست باید سطح تعلیم و تربیه و فرهنگ مالیه دهی مردم بلند برده شود. زیرا با آگاهی بیشتر مردم از اهمیت و اهداف جمع آوری مالیات اخلاق مالیه دهی، ذهنیت مالیه دهی و فرهنگ مالیه دهی مردم بلند رفته و بدون فشار

رویه‌مصرفته می‌توان گفت که مالیات یکی از منابع عده‌ای دارد که توجه به آن دولت را در سیاست گذاری مالی و انجام مکلفیت هایش یاری می‌رساند. لذا در مالیه گذاری و چگونگی جمع آوری آن باید تمام معیارهای علم مالی در نظر گرفته شود. در استخدام کارکنان امور مالی تخصص، مهارت، صفات و تجربه در نظر گرفته شود، در تطبیق و تعمیل قوانین هیچگونه استثنای صورت نگیرد. در مصرف مالیات اولویت نیاز جامعه مشخص گردیده و هزینه گردد. باشد تا با چنین سیاست معقول مالی دولت در انجام مکلفیت های خود در برابر مردم کامیاب بوده و فاصله دولت و ملت کاهش یابد.

ما آخذ

۱. معروفی، محمدموسی. سیرانکشاف حقوق مالی و مالیه عامه در افغانستان، مرکز نشراتی شوک، کابل: ۱۳۸۴، ص ۴۶
۲. عارف، عبدالقیو. اساسات امور مالی عامه، انتشارات یوسف زاد، کابل: ۱۳۹۲، ص ۱۰۰
۳. حقایقی، عبدالله. مبادی علم مالی، چاپ اول، مطبوعه نوری، ۱۳۹۱، ص ۷۶
۴. جعفری، صمیمی، احمد. اقتصاد بخش عمومی(۱) تهران: سمت، ۱۳۸۰، ص ۸۰

در نهایت مبارزه علیه فرار مالیات توسل به قانون است. هرگاه شخصی از مالیه فرار می‌نماید موظفین جمع آوری مالیه مکلف اند تا وقتاً فوقتاً آنرا کنترول نموده کشف و به پنجه قانون بسپارند زیرا فرار از مالیات که پرداخت آن یک مکلفیت اجتماعی و قانونی است یک عمل غیر قانونی بوده مرتکبین مجرم می‌باشند و باید برای شان جزا های لازم داده شود تا در آینده از پرداخت مالیات ابا نوزنند. نوع دیگر فرار مالیاتی فرار قانونی است، بدین معنا که گریز از مالیات حالت قانونی داشته و مرتکبین آن قابل مجازات نمی‌باشند. زیرا عمل غیر قانونی را انجام نمی‌دهند، بدین معنا که مؤدى مالیه با تغییر در کار شیوه اقتصادی خود از پرداخت مالیه خود را رها می‌نماید؛ مثلاً اشخاص در طول سال و بصورت دوامدار از مخصوصات خویش استفاده می‌نمایند این کار تثبیت عاید حقیقی شخص را مشکل ساخته و عاید که قابل پرداخت مالیه شناخته می‌شوند به مراتب کمتر از مقدار است که شخص بدست آورده است. از سوی دیگر زمانیکه اخذ مالیه باعث بلند رفتن قیمت امنue شود مستهلكین تقاضای خویش را به کالای مذکور کاهش میدهند و سعی می‌نمایند کالای دیگری را جانشین آن سازند تا از پرداخت مالیات رهائی یافته باشند. همچنان فرار سرمایه نیز یکی از راه‌های گریز از پرداخت مالیه می‌باشد، یعنی می‌کوشند تا سرمایه خویش را از کشور الف به کشور ب انتقال داده و در آنجا سرمایه گذاری کنند تا با پرداخت مالیه کمتر منعکس بیشتر بدست آورند.

جایگاه «پاول رومر» در توسعه علم اقتصاد

پاول در دانشکده اقتصاد دانشگاه کالیفرنیا، برکلی، دانشگاه شیکاگو و دانشگاه روچستر نیز سابقه تدریس دارد. او استادیار دفتر ملی تحقیقات اقتصادی و همکار اکادمی علوم و هنر آمریکاست. رومر همچنین به عنوان پژوهشگر مدعو در مرکز توسعه جهانی در واشنگتن و موسسه مکدونالد لوریه اتاوا حضور دارد. در سال ۲۰۰۲، او جایزه رکنتوالد را برای پژوهش روی نقش ایده‌ها در رشد اقتصادی پایدار از آن خود کرد. رومر، عضو هیات امنای بنیاد کارنگی برای پیشرفت آموزش و همچنین عضو هیأت مدیره موسسه غیرانتفاعی ملی «جامعه راحل‌ها»ست که به منظور تقویت جوامع بشری و پایان دادن به بی‌سربپاگی ایجاد شده است.

این اقتصاددان آمریکایی، به عنوان یکی از بنیانگذاران اصلی «تئوری جدید رشد» اثربخشی و چشمگیر بر تفکر اقتصادی و سیاستگذاری مدرن گذاشته است. تئوری جدید رشد، نشان می‌دهد که رشد اقتصادی تنها با اضافه کردن نیروی کار به سرمایه بیشتر حاصل نمی‌شود. این تئوری بیان می‌کند که رشد اقتصادی با به کارگیری ایده‌های بهتر و جدید که همان پیشرفت فناوری است، حاصل می‌شود. از این رو تئوری جدید رشد، علم اقتصاد را از یک «علم ثروت» که بیانگر کمیاتی و بازده‌های نزولی به مقیاس است، به علمی که بیانگر پیشرفت ثابت و پتانسیل‌های نامحدود است، تبدیل می‌کند. اندیشه‌های موجود در فرمول‌بندی رومر نتایج بزرگی را در پی دارند. قبل از مطرح شدن تئوری

ریاضیات، فیزیک و نجوم در دانشگاه مشغول شد. پژوهش در مقاطع عالی در رشته اقتصاد (ابتدا در MIT، سپس در دانشگاه کوئین و نهایتاً در دانشگاه شیکاگو) به دلیل نگرانی‌های سیاسی که پاول در دوران جوانی خود با آنها درگیر بود، انجام داد. رساله دکترا رومر این پرسش را مطرح می‌کرد که چرا نرخ رشد در طول زمان افزایش می‌یابد. با وجود علاقه شدید به نجوم، این اقتصاددان هیچ‌گاه کاری عملی را در این زمینه انجام نداده است. موضوعی که برای خود رومر نیز یک معملاً محسوب می‌شود.

پاول رومر در سال ۱۹۷۷ مدرک کارشناسی خود را در رشته ریاضیات از دانشگاه شیکاگو اخذ کرده و در سال ۱۹۸۳ مقطع دکترا رشته اقتصاد دانشگاه شیکاگو را انتخاب کرد. در خزان ۲۰۱۱، پاول با بیویستون به دانشکده اقتصاد مکتب کسب و کار اشترن دانشگاه نیویارک برنامه جدید موج شهری‌سازی را آغاز کرد، برنامه‌ای که در حال حاضر موجب شده میلیون‌ها نفر به شهرها روی پیاووند.

قبل از ورود به دانشگاه نیویارک، پاول در مکتب کسب و کار استنفورد به تدریس مشغول بود. در استنفورد بود که پاول خط سیر کارآفرینانه را به منظور آغاز آپولیا (شرکت دانش‌بنیانی که برای افزایش تلاش دانش‌آموزان و فعالیت بیشتر کلاس اختصاص داده شد) در پیش گرفت. تا به امروز، دانشجویان بیش از یک میلیارد پاسخ به مسائل مختلف و تکلیف‌های درسی را در وب سایت آپولیا به ثبت رسانده‌اند. قبل از استنفورد،

چند سال قبل، مجله «تايم» او را يكی از ۲۵ آمریکایی پرنفوذ نامید. از نظر مجله تایم در آن زمان، ایده‌های این اقتصاددان ممکن بود تحولات عظیمی را در علم اقتصاد ایجاد کند. هر سال نام او در فهرست نهایی برنده جایزه نوبل اقتصاد قرار دارد، اما تاکنون هیچ‌گاه این جایزه را نبرده است. انتخاب اخیر او به عنوان اقتصاددان ارشد بانک جهانی، تعجب افراد بسیاری را برانگیخت. پس از آن مقاله «مشکلات اقتصاد کلان» و انتقاد از مقالات منتشرشده در زمینه رشد، سروصدای زیادی به پا کرد.

پاول مایکل رومر، اقتصاددان و کارآفرین سیاستگذاری، استاد دانشگاه نیویارک و رئیس موسسه مدیریت شهری موسسه مارون، متولد ۷ نوامبر ۱۹۵۵ است. موسسه مارون با همکاری نوآوران مدنی به بهبود مدیریت شهری و تعمیق درک زیربنایی شهرها کمک می‌کند. رومر همچنین موسس پروژه شهری‌سازی مکتب کسب و کار دانشگاه نیویارک است. پروژه شهری سازی با انجام تحقیقات کاربردی مختلف باعث می‌شود تا سیاستگذاران در جهان توسعه‌یافته بتوانند و از رشد سریع شهرها به منظور ایجاد فرصت اقتصادی و تحول اجتماعی سیستماتیک استفاده کنند.

«پاول» فرزند «روی رومر» سیاستمدار بر جسته اهل کلرادو است. همانند بسیاری از افراد جوان دیگر، پاول نیز در جهتی متفاوت با خانواده موفق خود قدم برداشت و به تحصیل در

جدید رشد، اقتصاددانان به اهمیت و نقش اساسی تکنولوژی در رشد پی بردند، اما آنها نمی‌دانستند که به چه نحو می‌توانند این تفکر را در تئوری اقتصاد وارد کنند. ابتکار رومر در مقاله‌های تکنیکی با عنوانی چون «بازدهی‌های افزایشی و رشد بلندمدت» و همچنین «تغییر تکنولوژی درون‌زا» بیان شده است. این نوآوری عبارت است از یافتن روش‌هایی برای تشریح دقیق و موشکافانه نقش پیشرفت‌های تکنولوژیک در رشد اقتصادی.

تفکرات رومر

در قرن حاضر، جمعیت شهری جهان بیش از هر زمان دیگری در تاریخ رشد داشته است. به دلیل اینکه جمعیت جهان در پایان قرن کنونی تثبیت خواهد شد، مردم شناسی دارند که هیچ‌گاه تکرار نخواهد شد: ایجاد دهها و شاید صدها شهر جدید. این استارت‌آپ‌ها می‌توانند موجب شتاب گیری پیشرفت اجتماعی و اقتصادی شوند. نظریه‌های اقتصادی موجود پیشنهاد می‌دهد که قحطی در کنار رشد جمعیت باید اوضاع را بدتر کند، اما در واقع زندگی با سرعت بیشتری در حال بهتر شدن است. پاسخ این پرسش شاید فناوری‌های جدید باشند. همه این موضوع را می‌دانند. اما

چرا فناوری‌های جدید موجب افزایش سرعت رشد می‌شود؟ یکی از نگرش‌های کلیدی به این موضوع، به خصوصیت ویژه ایده‌ها مربوط می‌شود. به دلیل اینکه ایده‌ها، رقابتی نبوده یا قابل اشتراک هستند، تعامل با افراد بیشتر موجب می‌شود تا همه پیشرفت کنند. بخشی از این مزایا به صورت اکتشاف و رشد سریع‌تر خود را نشان می‌دهد. پتانسیل به اشتراک‌گذاری ایده‌ها نه تنها توضیح می‌دهد که چرا ترخ‌های رشد سرعت گرفته‌اند، بلکه به عنوان اثرات جانبی، به شرح این موضوع که چرا ما در شهرها در کنار بسیاری از مردم تشکیل گروه‌های بشری می‌دهیم، کمک می‌کند. اخیراً، پاول رومر بار دیگر به سوالات برانگیخته شده از نگرانی‌های سیاسی بازگشته است: اگر ما می‌توانیم فناوری‌ها را به اشتراک بگذاریم، پس چرا اغلب این گونه نمی‌شود؟ در سخنرانی TED، پاول رومر این نکته در دنکا را با تصویری تاثیرگذار از دانش‌آموزانی که زیر نور چراغ‌های شهری به انجام تکالیف خود مشغول بودند، نشان داد. بیش از صد سال از فناوری تولید برق کم‌هزینه در منازل می‌گذرد. چرا بسیاری از مردم هنوز به این فناوری دسترسی ندارند؟

یک اصل قابل پیش‌بینی در تعاملات اجتماعی نیست. قوانین این رفتار را حکم می‌کنند اما مقررات تا حد زیادی به هنجرهای افراد در تشخیص غلط و صحیح بستگی دارد. اکثر افراد احساس می‌کنند که در جایگاه صحیح قرار دارند و زمانی که چراغ سبز است وارد چهارراهی می‌شوند. رومر معتقد است اکثر نوسانات مهم در نرخ پیشرفت بشر به پویایی هنجرهایها وابسته است. این موضوع نیز به پویایی هنجرهایها وابسته است. به دلیل اینکه هنجرهای ما اغلب از طریق فرآیند تعامل اجتماعی معین می‌شود، اغلب تمایل به ثبات دارند. از آنجا که این فرآیند انتقال اجتماعی به وسیله ترجیحات ما عمل می‌کند، خارج از آگاهی هوشیارانه، فشار اندکی برای تغییر هنجرهای ناکارآمد وجود دارد. یک هنجر ناکارآمد (همانند حق ورود به چهارراهی زمانی که چراغ سبز است، بدون توجه به ترافیک پیش‌رو) به ظاهر برای همیشه باقی خواهد ماند.

بسیاری از شالوده‌ها و پیچیدگی‌های پیشرفت اجتماعی از یک سو نتیجه عدم تطابق میان هنجرهای اجتماعی پایدار و از سوی دیگر، ترکیبی از تحول مداوم فناوری‌ها و افزایش مقیاس‌های تعاملات بشری است. زمانی که فناوری تغییر می‌کند و مقیاس تعاملات ما افزایش می‌یابد، به موازات آن قوانین نیز باید تغییر کنند اما هنجرهای اجتماعی پایدار می‌توانند در جای خود باقی بمانند.

با این اوصاف، تعادلی پایدار در قوانین گاهی اوقات می‌تواند به وسیله تغییرات پی‌درپی تاکید شود. استارت‌آپ‌ها به نظر یک مکانیزم حیاتی برای این پویایی هستند. برای مثال، کلایتون

رومر معتقد است، با قوانین و نهادهای بهتر، کشورهای توسعه‌نیافرته می‌توانند مسیر رشد بهتر و متفاوت‌تری داشته باشند. در مدل او، کشور میزبان مسؤولیت شهرهای دربست (charter city) را برای تبدیل به یک کشور توسعه‌یافته‌تر بر عهده دارد، کشوری که اجازه ظهور حاکمیت قوانین جدید را می‌دهد. مردم می‌توانند با دستان خود علیه این قوانین رای دهند. با این حال برخی معتقدند این ایده، صرفاً یک کپی از سیاست‌های استعمارگرایانه کلاسیک است.

رومر به شدت روی این سوال فکر کرده و دریافت که دوری جستن از مقاهم بکارگیر نظری «نهادها» و به جای آن نگاه کردن به اجزای تعاملات اجتماعی قابل پیش‌بینی (قوانین) می‌تواند مفید باشد. قوانین بد می‌تواند فناوری‌های ارزشمند را از کشورها دور نگه دارد. اما چرا بر این قوانین بد از قوانین بد پاچاری می‌شود؟ چرا کشورهایی با قوانین بد از قوانین بد پهلوی تبعیت نمی‌کنند که به واسطه آن امکان کپی‌برداری از فناوری‌های موجود فراهم می‌شود.

پاول رومر دریافت که یک کار تئوری بسیار خوب از نگاه دقیق به یک موضوع خاص حاصل می‌شود. قانون کلی این است که «بیش چراغ سرخ توقف کن». در مرکز شهری مدرن، یک راهنمای بهتر برای رانندگان وجود دارد: «وارد چهارراهی نشو، مگر اینکه بتوانی قبل از سرخ شدن چراغ، از چهارراهی بگذری.» با وجود ارزش این موضوع در جلوگیری از رسیدن به بن‌بست، «چهارراهی را مسدود نکن» به ندرت به عنوان یک قانون محسوب می‌شود. در واقع این موضوع،

اثرات جانبی نامطلوب، رشدی محدود خواهد داشت و هر تولیدی پتانسیل یافتن ایده‌ها و دستورالعمل‌های جدید را دست کم می‌گیرد. ما در درک اینکه چه تعداد ایده برای کشف شدن باقی مانده است، به طور مداوم شکست می‌خوریم. احتمالات با هم جمع نمی‌شوند، در هم ضرب می‌شوند.

نخستین استفاده از این لغت در نشست سالانه اتحادیه اقتصاد آمریکا در جنوری ۲۰۱۵ رخ داد.

زمانی که پاول رومر، مقاله خود را با عنوان «ریاضی‌زدگی در نظریه رشد اقتصادی» در

امریکن اکونومیک ریویو منتشر کرد. ابداع کلمه «ریاضی‌زدگی» از همان الگویی تبعیت می‌کرد که واژه «حقیقت‌زدگی» به وسیله استی芬 کولبرت کمین مشهور ابداع شد. رومر هشدار داد که «ریاضی‌زدگی» در حال تحریف اقتصاد است: «ارائه یک مدل همانند انجام یک ترفند در بازی با کارت است. همه می‌دانند که تردستی وجود دارد. هیچ میلی برای آشکارساختن این تردستی وجود ندارد چراکه هیچ‌کس آن را جدی نمی‌گیرد. شاید هنجرهای ما به زودی همانند این شعبده بازی شود؛ به دور از ادب و حتی اخلاق خواهد بود که فاش کنید چگونه حقه یک نفر کار می‌کند.»

پاول رومر در توضیح «ریاضی‌زدگی» به برخی کارهای ارائه شده به وسیله ادوارد پرسکات، رابرت لوکاس و کتاب سرمایه در قرن بیست و یکم، نوشته توomas پیکتی، اشاره کرد و خواستار بازگشت به دقت علمی شد: «اقتصاددانان سهم مشترکی در این افتضاح به وجود آمده دارند. اگر ما بتوانیم اعتماد به دقت و شفافیت را که ریاضیات به واژگان مشترک ما آورده است ادامه دهیم، پیشرفت دانش سریع‌تری را ایجاد خواهیم کرد.» رومر از نام بردن افراد هراسی ندارد. زمانی که او در خصوص نظریه رشد و نه در خصوص نظریه چرخه کسب و کار صحبت می‌کند، اکثر افرادی که او دیوانه می‌خواند همان افرادی هستند که از دیدگاه کینزین نیز دیوانه هستند؛ رابرت لوکاس، دستورالعمل‌های بهتر نشأت می‌گیرد نه از پخت و پیش. دستور پخت‌های جدید به طور کلی اثرات جانبی نامطلوب کمتری ایجاد کرده و ارزش اقتصادی بیشتری به ازای هر واحد مواد خام تولید می‌کند. اگر دستورالعمل یا ایده جدیدی کشف نشود، هر تولید در نهایت به دلیل منابع محدود و ادامه آمده است:

مهم‌ترین مقالات رومر با عنوانی «افزایش بازده و رشد بلندمدت (۱۹۸۶)»، «تغییرات تکنولوژیک درون‌زا (۱۹۹۰)»، «کالاهای جدید، نظریه قدیم و هزینه‌های رفاه محدودیت‌های مبادلات تجاری (۱۹۹۴)»، «عامل جدید کالدور، ایده‌ها، موسسات، جمیعت و سرمایه انسانی»، «ترجیحات، وعده‌ها و سیاست برخورداری (۱۹۹۶)» و «چرخه‌های رشد (۱۹۹۸)» در نشریات معتبر بین‌المللی به چاپ رسیده اند.

ریاضی‌زدگی

ریاضی‌زدگی (Mathiness)، عنوانی است که پاول رومر به سوء استفاده از ریاضیات در تحلیل های اقتصادی اطلاق کرده است. یک نویسنده معتمد به هنجرهای علمی باید از استدلال‌های ریاضی برای شفافسازی تحلیل‌های خود استفاده کند. از سوی دیگر، «ریاضی‌زدگی» به شفافسازی منتهی نشده بلکه منجر به گمراهی می‌شود. ریاضی‌زدگی در واقع یک پرده میهم از معادلاتی است که در برنامه ایدئولوژیک تنظیم شده در فرضیات غیرواقعی پنهان شده است.

بر اساس اظهارات رومر، رشد اقتصادی زمانی اتفاق می‌افتد که مردم منابع را در اختیار داشته و آنها را در مسیرهایی بسیار ارزشمندتر مجدد و تنظیم کنند. یک استعاره خوب از تولید اقتصادی، از آشپزخانه می‌آید. برای ایجاد محصولات نهایی ارزشمند، ما مواد اولیه ارزان را طبق یک دستور پخت با یکدیگر مخلوط می‌کنیم. یک پخت‌وپیز

می‌تواند از نظر تامین مواد اولیه محدود شود، و اکثر پخت‌وپیزها در اقتصاد با اثرات جانبی نامطلوبی همراه هستند. اگر رشد اقتصادی تنها با انجام یک نوع پخت بارها و بارها به دست آید، ما به تدریج با کمبود مواد خام مواجه شده و از سطوح غیرقابل قبول آلودگی و مشکلات رنج خواهیم برد. تاریخ به ما می‌گوید، رشد اقتصادی از دستورالعمل‌های بهتر نشأت می‌گیرد نه از پخت و پیش. دستور پخت‌های جدید به طور کلی اثرات جانبی نامطلوب کمتری ایجاد کرده و ارزش اقتصادی بیشتری به ازای هر واحد مواد خام تولید می‌کند. اگر دستورالعمل یا ایده جدیدی کشف نشود، هر تولید در نهایت به دلیل منابع محدود و

کریستنسن نشان داد که شرکت‌های استارت آپی (نوپا) نسبت به شرکت‌های موجود در آوردن فناوری‌های جدید کارایی بیشتری دارند. آنها این کار را با توسعه هنجرهای جدید به عنوان بخشی از فرهنگ شرکتی جدید انجام می‌دهند. برای مثال، تارگت، استارت‌آپ اولیه‌ای بود که دایتون-هادسون از آن برای توسعه هنجرهای جدیدی که از تخفیف‌های پرچون فروشی حمایت کنند، استفاده کردند. پنسیلوانیا که در ابتدا بخشی از قلمرو بریتانیا محسوب می‌شد به وسیله کینگ چارلز دوم و ویلیام پن برای توسعه هنجرهای جدید آزادی فردی و مقاومت مذهبی استفاده شد.

اکثر کارهای مهم رومر در زمینه رشد اقتصادی است. اقتصاددانان در مورد رشد بلندمدت، به طور گسترده در دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ تحقیق و پژوهش انجام دادند. برای مثال، مدل سولو-سوآن تقدم پیشرفت فناوری را در به حساب آوردن افزایش پایدار خروجی به ازای هر کارگر ارائه داد. پایان‌نامه دکترای رومر که با راهنمایی رابرت لوکاس انجام شد، ایجاد یک مدل ریاضی برای اقتصادهایی بود که در آنها تغییرات فناوری در نتیجه اقدامات عمدى مردم، نظیر تحقیق و توسعه بوده است. این پایان‌نامه منجر به انتشار دو مقاله سیاسی اقتصادی در سال‌های ۱۹۸۶ و ۱۹۹۰ شد؛ مقالاتی که بعداً باعث آغاز نظریه رشد درون‌زا شد. رابرت سولو در سال ۱۹۹۶ به مجله Wired گفته بود: «پاول یک‌ته مطالعه رشد اقتصادی را به موضوع داغی تبدیل کرده است.»

رومر در جریان نشست سرمایه‌گذاران پرخطر (venture capitalist) در سال ۲۰۰۴ اعلام کرد «بحران یک چیز وحشتناک برای هدر دادن است.» جمله که به شدت او را در اذهان عمومی معتبر کرد. با وجود اینکه رومر به سطوح رو به رشد سریع آموزش در کشورهای دیگر در مقایسه با آمریکا اشاره می‌کند، این نقل قول یک زنگ خطر برای اقتصاددانان و مشاورانی بود که به دنبال یک اقدام مثبت برای دوره رکود اقتصادی ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ بودند. رومر تحت تاثیر مفهوم «سرمایه‌داری مردم» ارائه شده به وسیله جیمز آلباس بوده که یک حالت از تضمین درآمد ساده را نشان می‌دهد.

اقتصاد به توضیح مفاهیم کمک می‌کند. کارتیک آتریا، اقتصاددان و نایب‌رئیس فدرال رزرو ریچموند در این خصوص می‌گوید: «از نظر من، بخشی از کاری که ما اقتصاددانان انجام می‌دهیم، توضیح سازمان یافته است، که در آن ما از ابزارهای سیستماتیک تحلیل داده و نتیجه‌گیری استفاده می‌کنیم، گاهی اوقات با استفاده از معانی تخصصی‌تر اقتصادی توجه افراد را به فرضیات و نتایج خود جلب می‌کنیم.» به طور کلی، تمامی رشته‌های نظریه کلان اقتصادی (در مفهوم کلی، کلان) است. در این زمینه‌های کلان، مردم به ریاضیات بیشتر به عنوان ابزاری برای فرمدهی توضیح ایده‌ها نگاه می‌کنند تا وسیله‌ای برای پیش‌بینی کمی مشاهدات. ریاضی‌زدگی چیز جدیدی نیست، بلکه تنها، مسیری است که در آن زمینه‌های اقتصادی کار می‌کنند. ریاضیات در سولو یک استثناست.

منبع: تجارت فردا، شماره ۲۰۲

در مجموع، به نظر می‌رسد، این مجموعه انتقادها تقریباً نرم بوده است. استدلال‌های غیرمنطقی، تعاریف نامفهوم، فرضیات بد و اشتباهات ریاضی چیزهای متفاوتی هستند. پس در وهله اول این‌گونه به نظر می‌رسد که رومر در واقع در صدد نزاع با مقالات رقیب خود است. اما در واقع این‌گونه نیست، رومر در تلاش برای بهبود فرهنگ نظریه‌های اقتصادی، دست کم در قلمرو اقتصاد کلان (رشد، چرخه‌های کسب‌وکار، نیروی کار کلان، مبادلات تجاری کلان و نظریه مالیات کلان) است. در این زمینه‌های کلان، مردم به ریاضیات بیشتر به عنوان ابزاری برای فرمدهی توضیح ایده‌ها نگاه می‌کنند تا وسیله‌ای برای پیش‌بینی کمی مشاهدات. ریاضی‌زدگی چیز جدیدی نیست، بلکه تنها، مسیری است که در آن زمینه‌های اقتصادی کار می‌کنند. ریاضیات در سولو یک استثناست.

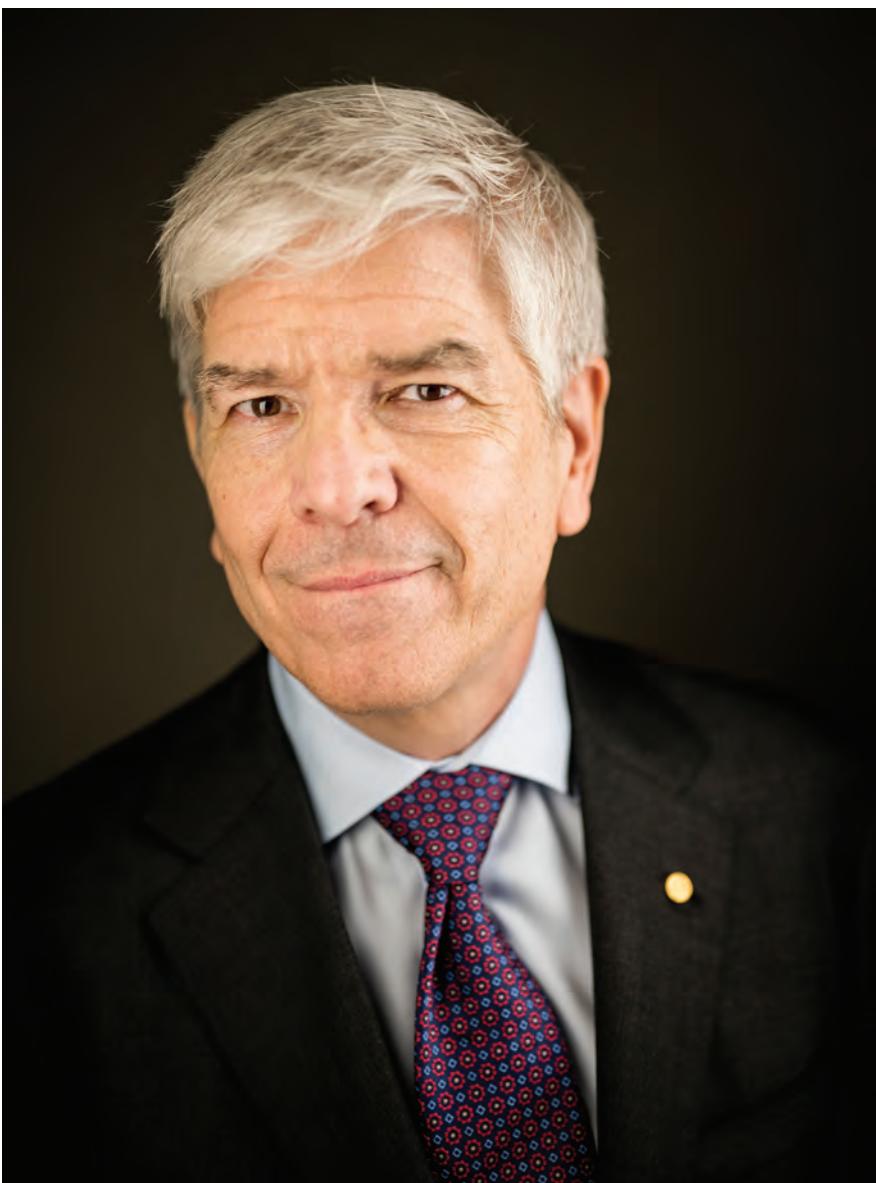
۱. پرسکات و مک‌گراتان (۲۰۱۰): رومر می‌گوید این مقاله شامل بخشی است که در آن نویسنده‌گان برچسب مکانی به آن داده‌اند اما با هیچ معیار واقعی مکانی مطابقت ندارد.

۲. بلدرین و لوین (۲۰۰۸): رومر این مقاله را به دلیل فرض اینکه انحصارگر می‌تواند گیرنده قیمت نیز باشد و همچنین برای استدلال‌های غیرمنطقی (hand-wavey arguments) مورد انتقاد قرار داده است.

۳. لوکاس (۲۰۰۹): این مقاله به دلیل استدلال‌های غیرمنطقی و رد کردن این ایده که زمانی که مدل‌های شناخته‌شده‌ای وجود دارند، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های تجسمی (کتاب، نقشه‌ها ...) می‌تواند منبع رشد پایدار باشد، مورد انتقاد رومر قرار گرفت. رومر همچنین به برخی از خطاهای ریاضی در این مقاله اشاره کرده و ادعا می‌کند بازیگران مدل‌گذار مقالات به ریاضیات توجه کافی ندارند.

۴. لوکاس و مول (۲۰۱۴): رومر از این مقاله به شدت انتقاد کرده است. لوکاس و مول ادعا می‌کنند که این مدل، که در آن هیچ دانش جدیدی ایجاد نمی‌شود، «از لحظه شهودی معادل» مدل‌هایی است که در آنها دانش جدید به آهستگی ظهرور می‌کند. رومر نشان داد که درستگی این ادعا بستگی به آن دارد که زمانی که محدودیت‌ها دو برابر می‌شود شما چه ترتیبی را اتخاذ کنید. رومر این مشکل را به نویسنده‌گان گوشزد کرد ولی آنها او را نادیده گرفته و مقاله را تغییری ندادند.

۵. پیکتی و زوکمن (۲۰۱۴): رومر در تعریف پیکتی و زوکمن از پسانداز به مشکل شناخته‌شده «خالص در برابر ناخالص» اشاره می‌کند.

غذنفر بانک
GHAZANFAR BANK

مرا بحه،
راه حلال برای
سرمايه گذاري و پيشرفت تجارت شما

+93 (0) 202 101 111
info@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

FIND US ON SOCIAL MEDIA:

نقش زعفران در رشد و شگوفایی اقتصاد افغانستان

براساس گزارش‌ها زعفران افغانستان که به طلای سرخ شهرت دارد، از سوی انسستیتوت جهانی سنجش ذایقه و کیفیت مواد غذایی بار دیگر بهترین و مرغوب ترین زعفران جهان برگزیده شد.

مقدمه

قرار آماری که وزارت محترم زراعت و مالداری افغانستان ارایه نموده است، در حدود ۴۰۰ هکتار زمین در سراسر کشور تحت زرع زعفران بوده که در مجموع حدود ۸۰۰ کیلو گرام زعفران خالص بدست آمده است. از هر هکتار زمین بطور اوسط ۱۲ کیلو گرام زعفران تخمین شده و از هر کیلو گرام زعفران مبلغ ۱۶۰۰۰۰۰ افغانی عاید بدست می‌آید. این امر موجب ایجاد زمینه کار آفرینی در کشور گردیده و از فرار نیروی انسانی که اساساً و ستون فقرات کشور را تشکیل می‌دهد، جلوگیری به عمل می‌آورد. ارقامی را که اداره مرکزی احصائیه از وجود بیکاری در افغانستان ارایه نموده، نشان می‌دهد که حدود ۳۶٪ نفوس فعال در کشور بیکار می‌باشد. این فیضی تخمینی است، زیرا در کشور تا هنوز آمارگیری دقیق و همه جانبه صورت نگرفته و این وضعیت اسفناک را نشان می‌دهد. با مدیریت دقیق و سالم می‌توان همه نیروی کار، منابع و وسائل و ابزار را به کار استخدام نموده تا این طریق زمینه‌ای پیشرفت در کشور فراهم شود. در این صورت با به کار انداختن این همه عوامل تولید؛ باعث اشتغالزاگی در کشور شده و مانع مهاجرت افغان‌ها به کشورهای همسایه و کشورهای اروپایی می‌شوند. زعفران می‌تواند در رشد و شگوفایی اقتصاد کشور نقش ارزنده را بازی نماید. همچنان کشت زعفران برای دامداری نیز مهم پنداشته می‌شود، متخصصین پژوهشی را انجام داده اند که نشان می‌دهد از هر هکتار زمین تحت زرع زعفران در حدود ۴۰۰ کیلو گرام برگ زعفران بدست می‌آید که در تغذیه موادی می‌توانید مفید واقع گردد محصولاتی را که ازین طریق بدست می‌آورند عبارتند از: تولید گوشت، پوست، روغن و فرآوردهای لبنی می‌باشند.

تولید و کشت خشکاش و هم ارزش بلند نسبت به تریاک دارد. از همین لحاظ وزارت محترم زراعت با خط مشی‌های دقیق و جامع اوضاع جوی کشور را به کمک نهادهای بین‌المللی مورد بررسی و تحقیق قرار داده در نتیجه، خبر نوید بخش است اقلیم ۲۰ ولايت کشور به زرع و کشت زعفران دانسته شده و فعلاً ۱۵ ولايت کشور تحت کشت زعفران قرار گرفته است. چون زعفران می‌تواند سهم عظیم در بهتر سازی اقتصاد کشور نابودی کشت تریاک داشته باشد خواستم در این راستا تحقیق را انجام دهم تا مورد توجه مسؤولین محترم قرار گیرد امید این پژوهش برای ارگان‌های مربوطه سودمند واقع گردد. فواید کشت زعفران به شرح ذیل است.

زعفران باعث کار آفرینی و مانع مهاجرت از کشور می‌شود

کشت و برداشت زعفران به نیروی کار زیاد ضرورت دارد، که در نتیجه آن سطح اشتغال در جامعه بلند خواهد رفت، همین امر باعث کم شدن مهاجرت از کشور خواهد شد. طوری که در هر هکتار زمین به صورت اوسط ۲۷۰ نفر کارگر ضرورت است که؛ اگر در شرایط فعلی به میزان ۲۰۰۰ هکتار زمین به زیر کشت زعفران قرار گیرد. مجموعاً ۵۴۰۰۰۰ نفر به کار گماشته خواهد شد.

بدون تردید هر آن محصول و یا نبات که بتواند در راستای بهتر شدن اقتصاد کشور کمک کند از ویژگی بالای برخور دار است. امروز اگر به وضعیت کنونی اقتصاد کشور نگاه باندازیم، می‌بینیم که به بدترین وضعیت موجود قرار داریم. در تمام ابعاد اقتصادی به مشکل مواجه هستیم. از قبیل بیلانس تجارت منفی و یا کسر ترازنامه، حتاً قادر به تکافوی بودجه عادی نیستیم، فقر و بیکاری از طرف دیگر دامن گیر این جامعه است. زعفران یک نبات پر ارزش است که گاهی این نبات را بنام طلای سرخ نیز یاد می‌کنند، این نبات پر بها در شرایط کنونی می‌تواند نقش اساسی و مهمی را در اقتصاد کشور ایفا نماید. دولت مردان افغانستان در جستجوی یک محصول و یا نبات بودند که بتواند از یک طرف ارزش بالای داشته باشد تا در رشد و اکشاف اقتصاد کشور سهم قابل ملاحظه را بازی کند و همچنان تشویق و ترغیب برای کشت آن نبات برای دهانی و زارعین باشند و از طرف دیگر؛ بتواند جایگزین مناسب خشکاش و تریاک شود. افغانستان بزرگترین تولید کننده خشکاش در جهان می‌باشد، آماری را که بانک جهانی ارایه نموده است حدود ۹۰٪ مواد مخدوشان را افغانستان تولید می‌کند. جهان را خوشبختانه زعفران می‌تواند هر دو خواسته را برآورده نماید، هم بهترین گزینه برای جایگزینی

کشت خشخاش می‌باشد. این در حالی است که افغانستان در سطح جهان ۹۰٪ تولید کننده مواد مخدور پنداشته می‌شود. کشت، تولید و بسته بندی محصولات زعفران، نیروی انسانی زیادی نیاز دارد، هم اکنون بیشتر از هزار نفر تنها در شرکت "افغان زعفران" در هرات و در بخش‌های کشت، تولید و بسته بندی زعفران کار می‌کنند.

مقام‌های دولتی و کشاورزان در افغانستان امیدوارند با افزایش و رونق زعفران افغانستان در بازارهای جهانی، بتوانند فرصت‌های کاری بیشتری بیابند و میزان بیکاری را کاهش دهند. اما مهم‌تر از این‌ها در افغانستان، به زعفران به عنوان گیاهی با ارزش دیده می‌شود که می‌تواند فرآیند خشخاش باشد.

همچنین طبق مطالعات انجام شده در سال ۲۰۰۶ در مورد مقایسه درآمد زعفران با دیگر محصولات زراعی، نتیجه‌گیری شد که درآمد زعفران از همه نباتات بیشتر است، به طور مثال درآمد خالص یک جریب تریاک در سال ۲۰۰۶ حدود ۸۰۰ دلار بود در حالی که یک جریب زعفران حدود ۱۰۰۰ دلار درآمد خالص داشت. درآمد خالص یک جریب گندم در سال ۲۰۰۴ حدود ۶۰ دلار و درآمد زعفران حدود ۵۶۰ دلار بود. علاوه بر درآمد زیاد زعفران مزایای دیگری نیز دارد که دهاقین افغانی را به کاشت آن علاقمند و معتقد ساخته است. مثلاً ضرورت کمتر زعفران به آب و

مرکز اصلی زعفران می‌باشد، به سایر ولايات کشور نیز گسترش دهدن. طی چند سال اخیر کشت زعفران در غرب کشور توجه بسیاری را به خود جلب نموده و به یکی از بهترین و پرسودترین نبات در زراعت افغانستان تبدیل شده است. بسیاری دهاقین که پیش از این به کشت تریاک مشغول بودند، اینکه به کشت زعفران رو آورده، به گونه‌که زعفران اکنون عملأً تریاک و خشخاش را از مناطق غرب کشور برچیده و جایگزین آنها گردیده است.

حد معیاری عطر زعفران جهانی بین ۲۰ تا ۵۰ درجه است در حالی که، زعفران افغانستان همواره بالاتر از ۴۰ درجه بوده است و این امر باعث شده تا این محصول، جایگاه خاصی در بازار جهانی بیابد. تولید کنندگان زعفران افغانستان می‌گویند، کیفیت زعفران افغانستان به حدی است که توان رقابت با سایر تولید کنندگان مخصوصاً ایران و هم

چنان در سطح جهان را دارد.

خوبی‌خیتانه در این اوخر دولت جمهوری اسلامی افغانستان به ویژه وزارت زراعت و مالداری و موسسات کمک کننده پلان‌ها و استراتژی‌های منظم را برای گسترش کشت زعفران در ولایات افغانستان روی دست گرفته اند، اگر این برنامه‌ها به صورت درست تطبیق و عملی شوند؛ بدون شک افغانستان در سطح جهان در تولید و صادرات زعفران بدون رقبه خواهد بود و این خبر امیدوار کننده برای ریشه کن کردن

زعفران؛ بدیلی خوب برای خشخاش در کشور

دریک دهه گذشته زعفران به عنوان یک محصول جدید در میان محصولات زراعی افغانستان افزوده شده و هر روز شمار کشاورزان به آن رو می‌آورند. اخیراً دیدگاه‌های مبنی بر این که این گیاه با بهای زیاد خود می‌تواند به عنوان جایگزین مناسب برای تولید خشخاش شود. پرسش مطرح می‌گردد که تا چه حد این دیدگاه عملی و قابل تطبیق است؟

زعفران به دلیل کشت و برداشت آسان، نیاز به آب کم و همچنین سازگاری با محیط جغرافیایی افغانستان به ویژه غرب کشور و از همه مهم‌تر قیمت بالای آن، دهاقین کشور را واداشته تا کشت زعفران را در تمام نقاط کشور به صورت سیل آسا گسترش دهند.

یک دهه پیش، کشت این گیاه از یک مزرعه بسیار کوچک در هرات آغاز شد و آن گونه که مسوولان اداره زراعت در هرات می‌گویند، هم اکنون در بیشتر از ۳۷۰ هکتار زمین، در هشت ولسوالی هرات زعفران کاشته شده است. این گیاه با قیمت بالایی که دارد، می‌تواند علاوه بر خشخاش، جایگزین مناسبی برای دیگر محصولات کشاورزی که قیمت کمتری دارند نیز باشد. دولت افغانستان کشت زعفران را به عنوان نبات بدیل تریاک به دهاقین ارایه کرده است و تلاش می‌کنند که کشت این نبات را از هرات که

تبلیغات یا اشتهرات:

یکی از امور بسیار مهم که امروز سلیقه مصرف کننده در مورد یک کالا مؤثر می‌باشد، تبلیغات درست است که درین زمینه تلاش صورت گیرد، تا به بهترین وجه زعفران را به معروف بگیرد. همچنین با تبلیغات و اشتهرات می‌توان ساخته ای استفاده ازین محصول را افزایش داد. به عنوان مثال می‌توان با استفاده از اشتهرات آن را جانشین مواد خوارکی و کیمیاوى نمود. بنابراین تبلیغات و اشتهرات می‌تواند علاقمندی کشورهای مختلف را به این کالا بیشتر کند. به هر اندازه که افراد در مورد زعفران افغانستان اطلاعات بیشتر حاصل نمایند و به هدف این محصول وابستگی بیشتر پیدا کنند، به همان پیمانه ارتقای تفاصلی آنها در برای تغییرات قیمت کمتر خواهد شد.

کنترول کیفیت و رعایت استندرد:

یکی از مواردی که در افزایش صادرات این محصول تاثیرگذار است، رعایت موارد مختلف به خصوص هنگام جدا سازی کالاهای از گل می‌باشد. علاوه براین برای اینکه کیفیت زعفران محفوظ بماند باید مطابق استندردهای تعريف شده بین‌المللی تولید و به بازار عرضه شود. استندرد سازی زعفران بهترین فرصت برای کنترول کیفیت، افزایش و توسعه صادرات زعفران به شمار می‌آید، استندردهای بین‌المللی توسط موسسه استندرد بین‌الملل International Standard Organization که به اختصار به آن ISO گفته می‌شود، تدوین می‌گردد. این موسسه

مصارف حمل و نقل آن باید در مقیاس بزرگی تولید شوند. با توجه به این که معیارهای خرید و فروش زعفران به صورت پرچون فروشی یعنی به مثقال و گرام است. این محصول اگر با کالاهای صنعتی که از طرف افزایی برخوردار نیستند اما وزن زیادی دارند صادر شوند، ممکن است به کیفیت آن لطفه وارد شود. همچنین خصوصیت دیگر این محصول مانند سایر محصولات کشاورزی این است که در سال یک بار تولید و بهره برداری می‌شود، در حالی که تقاضا برای آن در کل سال ثابت است. بنابر این با توجه به این موارد، نیاز به یک نظام بازاریابی(Marketing) برنامه‌ریزی شده دارد که بتواند با کمترین هزینه این محصول با ارزش بدسترس مصرف کنندگان و مستهلكین خارجی و یا داخلی قرار گیرد.

توجه به سلیقه مشتریان:

توجه به نیاز و ذوق مشتریان و خریداران در امر صادرات بسیار مهم و حیاتی است، چون برخی کشورها زعفران را به خاطر عطر و طعم آن مورد استفاده قرار می‌دهند، که درجه آن ۳ الی ۴ باشد. در عوض برخی کشورها آن را به خاطر رنگ‌دهی، مورد استفاده قرار می‌دهند که لازم است زعفران درجه ۱ و ۲ به این کشورها صادر شود. زیرا این کار، ضرورت هر مصرف کننده را طبق خواست آن برآورده می‌سازد و حاضر به پرداخت قیمت آن نیز خواهد بود. بنابراین توجه به سلیقه مشتریان و صادرات طبق خواست مشتری می‌تواند موثریت صادرات زعفران را بیشتر کند.

آبیاری در فصل تابستان، آسانی حمل و نقل به دلیل کم حجم بودن، امکان انجام ۸۰ فیصد از کارهای برداشت و پروسس توسط زنان و دیگر اعضای فامیل، ایجاد زمینه کار برای مردم قریه جات در فصل بیکاری (عقرب و قوس) مقاومت در مقابل امراض و حشرات و افزایش تقاضای بازار جهانی، از دیگر مزایای زعفران شمرده می‌شود.

راههای افزایش صادرات زعفران در افغانستان

عمده‌ترین راههای افزایش صادرات زعفران افغانستان را به چند نکته ذیل می‌توان خلاصه کرد.

بازاریابی

محصولات زعفران به طور ویژه ضرورت به بازاریابی دقیق و عملی دارند؛ از جمله این که؛ به دلیل ازبین رفتن رنگ، طعم، و عطر آن باید محاسبه دقیق، بسته بندی، پروسس درست و حمل و نقل آن به وقت معین صورت گیرد. زیرا زعفران نسبت به وزن خود حجم زیادی را اشغال می‌کند، قسمت زاید آن را آب تشکیل می‌دهد که درهای خشک سریعاً تبخیر می‌گردد. لذا باید در فاصله کوتاه از زمان تولید به بازارهای جهانی و داخلی به مصرف بررس تاخواص و کیفیت خود را از دست ندهد.

علاوه براین محصولات مختلف زراعتی در زمان‌های مختلف ثمردهی دارند و ممکن است باهم تفات داشته باشند. بناءً برای پائین آمدن

داده، که تا اندازه‌امیدوار کننده به نظر می‌رسد. افغانستان، اساساً یک کشور زراعتی بوده و احیای زیربنایی زراعتی، می‌تواند در رشد اقتصادی کشور سهم ارزنده ایفا کند.

نتیجه‌گیری

به طور کلی می‌توان چنین نتیجه‌گیری نمود که زعفران به عنوان با ارزش‌ترین محصول زراعتی و ادویه جهانی، جایگاه ویژه در بین دیگر محصولات صنعتی، زراعتی و صادراتی دارد. کاربردهای متعدد و فراوان زعفران و خواص طبی، مصرف متتنوع غذا و مصرف صنعتی آن و نقش عمده‌ی که در زندگی دهاقین دارد، توجه زیاد را به تولید، صادرات و بازار آن پیش از پیش روشن می‌سازد که سالانه کشت آن گسترش می‌یابد، طوری که در کشور همسایه‌ی ما ایران سالانه ساحات و سیعی را تحت کشت این نبات می‌آورند و مقدار تولید آن درین کشور در حدود ۱۸۵ تن رسیده است. افزایش مصارف صنعتی، طبی و غذایی آن موجب افزایش قیمت و توسعه کشت آن در بعضی از کشورها گردیده است. از مجموع توضیحات، نظریات، تعاریف و نوشته‌ها در مورد زعفران می‌توان به این نتیجه رسید که:

اشخاص متخصص وجود دارند که بتوانند حاصلات و تولیدات زعفران را با نورم و استندردهای بین‌المللی بسته‌بندی نمایند و با مارک مخصوص افغانی صادر کنند.

زعفران نبات استراتژیک برای رشد اقتصاد افغانستان

زعفران برخلاف گفته‌های برخی از افراد که آن را نبات وارداتی می‌دانند، هفت صد سال قبل در ولایت هرات از سوی زمین داران کشت می‌شد. این نبات در حال حاضر بهای زیادی در بازارهای جهانی دارد و بدیل مناسب برای کوکنار محسوب می‌شود. اقتصاددانان می‌گویند دولت باید تمام تلاش خود را برای فراهم کردن تسهیلات و امکانات لازم جهت سرمایه‌گذاری بازرگانان بر روی این محصول به کار گیرد. کشت و زرع آسان، نیاز کم به آب، سازگاری آسان با آب و هوای نواحی غربی افغانستان و علاقه کشاورزان برای تولید این محصول باعث شده است که کشت این محصول ارزشمند در افغانستان باشد چشم‌گیری روبرو شود.

زعفران که به طلای سرخ مشهور است در جریان ۱۳ سال اخیر جایگزین کشت خشکش در غرب افغانستان شده و توансه مقام نخست را در جهان به دست آورد. فعلًاً در افغانستان، بیش از ۴۰۰ هکتار زمین، زعفران کشت می‌شود و در طول ۳ سال، بسیاری کارها در رونق کشت زعفران از طرف مردم صورت گرفته است.

گفته می‌شود که عواید زعفران تا چند سال دیگر به ۳ صد میلیون دالر برسد. عده از کارشناسان به این باورند که وزارت زراعت افغانستان، اخیراً تلاش‌های بیشتری در جهت بهبود و پیشرفت سیستم زراعتی در کشور انجام

یک اتحاد بین‌المللی از موسسات استندرد کشورهای عضو می‌باشد که امور مربوط به استندردهای بین‌المللی از طریق کمیته‌های فنی برگزار می‌گردد.

کسب استندردهای جهانی نه تنها به دلایل اصول کیفی و کمی بلکه، از نظر بازارهای بین‌المللی و حضور در بازارهای جهانی و تهیی تدارکات حائز اهمیت است. توجه به مقررات جهانی به ویژه مقررات جدید اتحادیه اروپا، حضور محصولات غذایی کشورمان به خصوص زعفران را در صحنه‌های بین‌المللی راحت‌تر و مقیول‌تر می‌سازد. با احیا و توجه به استندردهای ملی و بین‌المللی می‌توان به مارکیت‌های جهانی دست یافت.

با رعایت معیارهای بین‌المللی زعفران با خصوصیت منحصر به فرد (طبی، غذایی، اقتصادی، اشتغالزایی و عطری) که دارد می‌تواند به زودی در تمام بازارهای جهانی نفوذ نماید و نقش اساسی را برای کشور تولید کننده ایفا خواهد نمود. امروز خوشبختانه کشور عزیز ما افغانستان عضویت سازمان بین‌المللی استندرد (ISO) را کسب نموده است و می‌تواند ازین محصول پر بهای برای رشد اقتصاد کشور به صورت اعظمی استفاده نماید و همچنان زعفران افغانستان به حیث یگانه زعفران خوب و باکیفیت در جهان شناخته شده است. اگر ما این طلای سرخ (زعفران) را مطابق با معیارهای جهانی آماده سازیم و در مارکیت‌های بین‌المللی عرضه نماییم، بدون شک در توسعه اقتصاد کشور تغییرات اساسی به وجود خواهد آمد و در عین حال از قلم‌های عمدۀ صادرات کشور به شمار خواهد آمد برعلاءوه در بلند بردن GDP کشور نقش فزاینده خواهد داشت. قابل ذکر است که امروز در کشور افراد و

◦ زعفران به آب کم ضرورت داشته و آن هم در موقعی که آب برای دیگر نباتات کمتر ضرورت می باشد.

◦ بهترین نبات برای کشت در مناطق کم آب می باشد.

◦ مدت حاصلدهی آن ۱ الی ۷ سال است.

◦ سهولت در ترانسپورتیشن و انتقال آن در مارکیت‌های فروش.

◦ عدم نیاز به ماشین آلات سنگین زراعتی.

◦ مدت کار کردن در آن و برداشت محصول کم می باشد (حدود چهل روز در یکسال)

◦ کار جمع آوری گل زعفران ساده بوده زنان و اطفال نیز می توانند مشغول کار شوند.

◦ اگر کشت آن گسترش یابد زمینه کار برای همه افراد مساعد می گردد.

◦ همه ساله ضرورت به تخم، آماده ساختن زمین و بذر را ندارد.

◦ شروع کار زعفران موقع بیکاری دهاقین می باشد یعنی در این فصل کشت و کارهای دیگر کم است.

◦ برای دهاقین کم زمین در مناطق کم آب بهترین نبات بوده و عاید خوب نصیب آنها می شود.

◦ در صورت تولید زیاد، زعفران نقش ارزنده در بهبود اقتصاد مملکت دارد.

◦ زعفران بدیل خوب برای کشت خشکخاش می باشد و می تواند از گسترش کوکنار در کشور جلوگیری نماید.

◦ زعفران می تواند با ایجاد فرصت های کاری مهاجرت از وطن را کاهش دهد. در حالی که نیروی جوان به صورت سراسم آور از کشور راهی اروپا می شوند که یک چالش بزرگ را در کشور ایجاد خواهند کرد.

◦ در صورتی که زعفران مطابق استانداردهای بین المللی تهیه شود، نقش موثر را در تولیدات ناخالص داخلی (GDP) ایفا می کند.

◦ زعفران باعث پرورش دامداری نیز می شود. زیرا از هر هکتار زمین زعفران ۴۰۰ کیلوگرام برگ آن بدست می آید.

پیشنهادها

- طبق پژوهش‌هایی که صورت گرفته، اقلیم بیشتر کشور برای کشت زعفران مناسب دانسته شده است. باید دولت محترم برای کشاورزان وسایل مدرن و دستگاه‌هایی را مطابق صنعت امروزی فراهم نمایند، تا ازین طریق بتواند زعفران با کیفیت را تولید و صادر نمایند.
- ایجاد نشانه و یاعلامت تجاری برای زعفران افغانی تا این که در مارکیت‌های جهانی زعفران افغان‌ها به نام افغانی به فروش برسد و هویت افغان‌ها را درجهان به نمایش بگذارد.
- اشتراک در نمایشگاه‌های بین‌المللی زعفران.
- بازاریابی دقیق برای زعفران صورت گیرد، ازین طریق زعفران به صورت معیاری به بازارهای بین‌المللی عرضه شود. این امر باعث می‌شود از فروشات پرآگنده و پرچون جلوگیری شود.
- صادرات زعفران را از طریق تسهیلات تجاری مانند ازبین بردن تعریفهای گمرکی نیز می‌توان افزایش داد.

منبع: zahidy.blogfa.com

نمودن کورس‌ها، سیمینارها، و رکشاب‌ها، کنفرانس‌ها و یا هم از طریق اطلاعات جمعی مانند رسانه‌های تصویری (تلوزیون)، رسانه‌های صوتی (رادیو)، رسانه‌های چاپی (روزنامه، هفته نامه، ماه نامه، مجله) وغیره همگانی ساخت تا سطح آگاهی دهاقن بالا رود.

• زعفران افغانستان از لحاظ کیفیت و مرغوبیت بهترین زعفران درجهان شناخته شده است. بدین ملحوظ دولت در ایجاد استندرد سازی زعفران تلاش‌های شبانه روزی به خرج دهد، البته این معیارسازی مطابق سازمان استندرد سازی بین‌المللی یا (ISO) باشد.

• سرمایه‌گذاری هنگفت بالای کشت و تولیدات زعفران صورت گیرد، زیرا زعفران می‌تواند با اشتغال‌زایی و کارآفرینی که دارد برای تعداد زیاد از نفوس بیکار کشور زمینه کار را فراهم نموده و از فرار نیروی انسانی به خارج از کشور جلوگیری کند.

• وزارت محترم زراعت و مالداری دهاقن را از شیوه‌های مختلف برای کشت زعفران تشویق و ترغیب نمایند تا از زرع کوکنار دست بردارند، زیرا عایدات زعفران بیشتر از درآمد تریاک است و همچنان ضررهای جانبی دیگر کشت کوکنار قابل ذکر است.

برای این که کشت و تولیدات زعفران در کشور افزایش داده شود و همچنان جمع آوری، نگهداری بهتر، بسته‌بندی با معیارهای بین‌المللی، خشک کردن، انتقال زعفران، بازاریابی درست و بالاخره صادرات آن به مارکیت‌های جهانی به وجه احسن صورت گیرد، لازم است در ابتدا وزارت زراعت درین راستا تصامیم معقول و جدی را روی دست گیرد.

• تخم‌های اصلاح شده زعفران در زمین‌هایی که زیر کشت زعفران قرار دارد، استفاده گردد و از تخم‌های وارداتی غیر اصلاح شده جلوگیری شود.

• زمینه‌آموزش و پروش را برای افرادی که مشغول و مصروف کشت زعفران هستند فراهم نمایند. این آموزش را می‌توان از طریق دایر

نقش زنان دهات در توسعه اقتصاد خانواده

توسعه دهات

توسعه دهات مفهومی جامع و چند بعدی بوده که در برگیرنده رشد کشاورزی و فعالیتهای وابسته به آن (صنایع دستی و صنایع دهات)، زیربنایهای اقتصادی - اجتماعی، خدمات اجتماعی و تسهیلات مربوطه و مهمتر از همه توسعه منابع انسانی در مناطق روستایی است.

استراتژیهای توسعه دهات بر هفت هدف مشخص بنا نهاده شده اند که عبارتند از: رشد تولیدات کشاورزی، استفاده بهتر از منابع کمیاب، کاربرد بهینه سرمایه، ایجاد فرصت‌های شغلی، توزیع مجدد درآمد، ارتقاء سطح زندگی و مشارکت جمعیت دهات در به جریان انداختن امور در جامعه، بدین ترتیب زنان دهات با توجه به نقش و مسؤولیتهایی که در باغ و زمین و منزل دارند عهده دار وظایف تولیدی و خدماتی مختلفی می‌باشند که مسلماً در نیل به توسعه دهات بسیار مؤثر می‌باشد.

تولید کالا و ارائه خدمات و شکوفایی و بالندگی مجموعه نهادها و سازمانهای مختلف اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و تحول بنیادی در کلیه شوون و عرصه‌های حیات اجتماعی است.

توسعه، فرآیندی است که موجب رشد کمی تولیدات کالا و خدمات می‌شود و در روند آن پدیده‌های نایاب اجتماعی (نظیر فقر و محرومیت یا بیسادی و غیره) از بین می‌روند و ضمن حصول استقلال اقتصادی و تقویت بنیه مالی و مادی جامعه، تحقق عدالت اجتماعی، ترقی فرهنگی، علمی و فنی صورت می‌پذیرد.

توسعه به فرایندی گفته می‌شود که در آن جامعه از وضع نامطابقی به وضع مطلوبی متتحول می‌شود. این فرایند تمامی نهادهای جامعه را در بر می‌گیرد و ماهیت آن اساساً آن است که توان و ظرفیت بالقوه جامعه به صورت بالفعل در می‌آید. به عبارت دیگر در فرآیند توسعه، استعدادهای سازمان یافته جامعه از هر جهت بارور و شکوفا می‌شود. چه از نظر اقتصادی و چه از نظر اجتماعی، فرهنگی و سیاسی. بنابراین توسعه را باید جریانی چند بعدی دانست که مستلزم تغییرات اساسی در ساخت اجتماعی، طرز تلقی عامه مردم و نهادهای ملی و نیز تسریع رشد اقتصادی، کاهش نابرابری و ریشه کن کردن فقر مطلق است.

زنان دهات جمعیت قابل ملاحظه‌ای از جوامع مختلف را تشکیل می‌دهند. اخیراً نقش آنان در توسعه و بخصوص توسعه کشاورزی مورد توجه خاصی قرار گرفته است و دلیل این امر، نقش انکارناپذیر زنان دهات در فعالیتهای مختلف جوامع روستایی می‌باشد. زنان دهات در اکثر جوامع، نیروی عمله کار کشاورزی را تشکیل می‌دهند. شواهد موجود حاکی است که در آفریقا حدود ۷۵ درصد از نیروی کار کشاورزی را زنان تشکیل می‌دهند. در آمریکای لاتین و خاورمیانه زنان به عنوان عضو خانوار، یا در موقع مهاجرتهای بیرون مرزی مردان، به میزان قابل توجهی در گیر کارهای کشاورزی هستند.

نگهداری و مراقبت از دامداری و مرغداری و برخی فعالیتهای مربوط به بازاریابی و فروش محصولات از جمله زمینه‌های مشارکت زنان در کار کشاورزی به شمار می‌روند. در کنار کار کشاورزی، تقریباً تمامی فعالیتهای مربوط به خانه، اعم از پخت و پز، نگهداری بچه‌ها و نظافت منزل نیز به عهده زنان دهات می‌باشد. توجه به نقش زنان دهات در توسعه دهات، در برگیرنده تلاش برای شناسایی هر چه دقیقت و ارزشگذاری فعالیت آنان و رفع مسایل و موانع بر سر راه گسترش فعالیت زنان دهات در مسیر توسعه دهات می‌باشد.

بخش کشاورزی یکی از تواناترین بخش‌های اقتصادی کشورها است که تولیدات آن حاصل کار چند میلیون خانوار دهات می‌باشد. امروزه این تولیدات علاوه بر رفع ساختن نیازهای داخلی، به بازارهای ملی و بین المللی راه می‌یابند. اینکه زنان دهات به عنوان رکنی از واحدهای تولیدی مطرح و ساختار اقتصادی جوامع بدون تلاش و فعالیت آنان تصوری دور از ذهن بشمار می‌رود. در واقع نقش زنان دهات در فعالیتهای اقتصادی و توسعه دهات واقعیتی انکارناپذیر است.

توسعه

توسعه به معنای ارتقاء مستمر کل جامعه و نظام اجتماعی به سوی زندگی بهتر و یا انسانی تر است ... برای درک معنای درونی توسعه باید حداقل سه ارزش اصلی به عنوان پایه فکری و رهنمود عملی در نظر گرفته شود. توسعه به مثابه پروسه‌ای بغنج در واقع تکامل ابزار و وسائل

«تولیدکنندگان کشاورزی» علاوه بر مادران و مدیران خانواده مورد نظر است. بدین ترتیب روش طراحی و اجرای پروژه های کوچک، ناپایدار، پراکنده و دورافتاده از برنامه اصلی توسعه کثار گذاشته شد و اعلام گردید که برنامه های توسعه با پروژه های خاص زنان و یا اختصاص بخشی از پروژه چند منظوره به زنان، در تحقق بهبود وضعیت زنان، موقعیت بسیار محدودی داشته است و باید زنان دهات را همراه مردان در مجموعه برنامه های توسعه دید.

نقش تولیدی زنان دهات

زنان سهم عمدۀ ای در فعالیتهای اقتصادی و تولیدی کشورهای در حال توسعه دارند. در این کشورها حوزه فعالیت اقتصادی آنها عمدتاً بخش غیر رسمی (سترنی) اقتصاد ملی است و به عنوان تولیدکنندگان جزء «فروشنده‌گان کالا» و یا کارگران خدماتی فعالیت می‌کنند. این تقسیم بندی به ویژه در بخش کشاورزی مصدق روشتری دارد. در عین حال دستمزد زنان برای کارهای مشابه بسیار کمتر از مردان است. به طوری که در اکثر کشورهای در حال توسعه زنان ۲۵ درصد بیشتر از مردان کار می‌کنند ولی حقوق آنها ۴۰ درصد کمتر از مردان است.

مندی آنان از منافع توسعه، سیاستهای خاصی طرح ریزی کرده اند. در تمامی این برنامه ها مشخص شده که منظور اصلی فقط توزیع منافع توسعه نیست، بلکه مشارکت کامل و برابر زنان برای پیشگیری از سوء تخصیص منابع و سرمایه های ملی و بیشتر کردن تولید و بهره وری مورد نظر است. در اطلاعات دوره زمانی ۱۳۶۷ - ۱۳۶۸ (۱۹۸۹) که گزارش بررسی جهانی سال ۱۹۸۵ را ارائه نموده است، تغییر مهم دیگری نسبت به دوره قبل دیده می شود. قبل از سال ۱۳۶۴ (۱۹۸۵)، کشورهای در حال توسعه ای که نسبت به مسائل زنان دهات آگاهی داشته اند غالباً توجه خود را معطوف به پروژه های کوچک و خاص زنان کرده و در صدد فراهم آوردن رفاه بیشتر از طریق آموزش‌های خانه داری بوده اند. به عبارت روشتر، پروژه های «رفاهی» بیشتر مورد نظر بوده است. در حالی که در دوره بعد از ۱۳۶۴ (۱۹۸۵)، بحث از پروژه های «توسعه ای» است که هدفهای بسیار فراتر از پروژه های رفاهی را دنبال می کنند و به جای طراحی پروژه های کوچک و غالباً پراکنده در جهت تأمین رفاه بیشتر، قرار گرفتن زنان دهات در جریان اصلی توسعه در تمام سطوح و مراحل برنامه ریزی و اجرا، از سیاست گذاری های کلان تا فعالیت های گوناگون در پروژه های خود موردن توجه واقع شده اند.

در این تغییر جدید، انتظار می رود که زنان دهات در سطح کلان و در متن سیاستها و برنامه ها به صورت یک مجموعه واحد با مردان دهات دیده شوند و در سطح خرد نیز زنان در تمامی فعالیتها و پروژه های مختلف حضور فعال داشته باشند. به طور کلی حمایت از زنان دهات به عنوان

برنامه های توسعه و زنان دهات

کنفرانس جهانی «اصلاحات کشاورزی و توسعه دهات» (WCARRD) در سال ۱۳۵۸ (۱۹۷۹) اعلام داشت که زنان دهات باید به صورت برابر در روند توسعه دهات مشارکت داشته باشند. ابعادی مانند برابری در پایگاه قانونی، دسترسی به منابع دهات و خدمات، فرصت مساوی در آموزش و اشتغال، گردآوری اطلاعات در مورد زنان دهات و حمایت از تشکلهای مواضع رسمی برنامه این کنفرانس بود. هدف اصلی این برنامه عبارت بود از پشتیبانی از زنان دهات به عنوان «تولیدکنندگان» و اولویت خاص آنها در دسترسی به منابع تولید بخصوص تکنولوژیهایی که بتوانند از مشقت، حجم و میزان کار آنان بکاهد و بر بهره وری آنها بیفزاید.

گزارش بررسی جهانی سال ۱۳۶۳ (۱۹۸۴) نشان می دهد که تا پیش از این تاریخ هیچ کشور کم توسعه یافته ای در برنامه توسعه دهات کشاورزی خود، زنان دهات را در نظر نداشته است، ولی از سال ۱۳۶۴ (۱۹۸۵) تغییرات اساسی در این دسته از کشورها رخ داده است. سازمان خوارک و کشاورزی در نود و چهارمین نشست خود در نومبر ۱۹۸۸ برای حضور فعال زنان دهات و مشارکت آنان در توسعه، یک برنامه کار مطرح کرد و به کشورهای در حال توسعه توصیه نمود. برخی از کشورها مانند برزیل، پرو و کاستاریکا با پشتیبانیهای مالی FAO برای زنان دهات خود تهیه کرده اند. کشور تایلند در برنامه بیست ساله ۱۳۶۱ - ۱۳۸۱ (۱۹۸۲ - ۲۰۰۲) خود بخش عمدۀ ای را به زنان کشاورز دهات اختصاص داده است. هند در هفتمین برنامه پنجساله ۱۳۶۴ - ۱۳۶۹ (۱۹۸۵ - ۱۹۹۰) و بیگانه ای در برنامه پنجمین پنجساله ۱۳۵۹ - ۱۳۶۴ (۱۹۸۰ - ۱۹۸۵) برای مشارکت زنان و بهره

اصول حاکم بر تفکر و تلقی برنامه ریزان و مدیران و عامه مردم همراه می شود، به مرور زمان زن دهات را به بی قابلیتی و بی منزلتی می کشاند.

زنان دهات و تولید محصولات کشاورزی
 در خصوص میزان مشارکت زنان در فعالیتهای کشاورزی از جمله باگداری، دامداری، مرغداری، سیزی کاری و امثال آن مشارکت دارند. اما چگونگی این مشارکت بستگی تمام به خصوصیات فرهنگی مناطق، نوع نظام، بهره برداری از اراضی، ترکیب اعضا خانوار، نوع فعالیت کشاورزی، خصوصیات طبیعی منطقه و عوامل اقتصادی و اجتماعی دارد.

زنان دهات و صنایع دستی

یکی از مهمترین فعالیتهای زنان دهات اشتغال در صنایع دستی می باشد و این صنایع اهمیت بالایی در خوداشتغالی زنان دهات دارند. از نظر اقتصادی، کار در صنایع دستی نیاز به سرمایه گذاری چندانی نداشته و هر خانواده دهات با هر میزان سرمایه ای می تواند در این زمینه مشغول باشد. خوداشتغالی زنان دهات از طریق گسترش و توسعه صنایع دستی در روستاهای می تواند تا حد زیادی نقش زنان را ارتقا داده و شرایط مناسبتری را از لحاظ اجتماعی برای آنان فراهم نماید.

اعضای فعال اقتصادی جامعه به وسیله نهادهای سنتی و سازمانهای رسمی اعتباری، کمتر دسترسی دارند.

بسیاری از تحقیقات در زمینه اشتغال زنان و موقعیت اقتصادی و تولیدی آنان در جامعه روستایی به این نتیجه رسیده اند که عوامل بنیادی و مؤثر در پیدایش مشکلات فوق الذکر در کشورهای در حال توسعه (و حتی کشورهای صنعتی) عبارت اند از:

۱. بی توجهی به فعالیتهای اقتصادی زنان بویژه در جامعه دهات و مطرح نشدن و عدم تعریف آنها در اسناد رسمی کشورها و برچای ماندن نگرش سنتی به کار آنها؛
۲. تسلط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مرد در جامعه و بخصوص در بخش دهات و نقش فرعی و وابسته زنان؛

۳. تبعیض در شرایط اشتغال و کار زن در جامعه که عمدها محصول تسلط مردان است؛

۴. فرصتهای اندک زنان برای تحصیل و کسب مهارت‌های جدید به علت اشتغال در خانه و عدم دسترسی کافی و لازم به نهادها.

بدین ترتیب عدم حضور زنان دهات در

(DENIZ KANDIYOTTI)
 کار در مقابل دستمزد در بخش رسمی اقتصاد، زمانی به زنان پیشنهاد می شود که به خاطر دستمزد کمتر آنان، منافع کارفرما در استخدام زنان مشهود باشد. اگر چه اصولاً کار و تولید در بخش سنتی سخت و طاقت فرسا است ولی علاوه بر آن، کارهای سخت تری نظیر جمع آوری هیزم، جمع آوری خوشة گندم و یا کشاورزی در مزارعی که در شرایط مناسبی قرار ندارند، به عهده زنان دهات واگذار می شود. این مسؤولیتها در شرایطی است که آنان وقت و انرژی فراوانی را صرف تولید و نگهداری فرزندان و خانه داری می کنند. با وجود همه این مشکلات، زنان شاغل در بخش کشاورزی با درآمد ناکافی از منزلت و موقعیت اجتماعی متناسب با نقش اجتماعی خود نیز برخوردار نیستند. در چنین شرایطی زنان امکانات و ابزار لازم را برای تغییر وضع و بهبود فعالیتهای اقتصادی و موقعیت اجتماعی خود ندارند. از جمله، راههای دسترسی به آموزش، کسب مهارت و تخصصها به روی آنها بسته است. تشکیل سازمانهای رسمی اقتصادی به وسیله آنها با مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اداری بسیاری روبه رو می شود. به منابع مالی و اعتباری (دولتی و غیر دولتی) به علت نداشتن وثیقه معتبر و به رسمیت نشناختن آنها به عنوان

منابع:

۱. شادی طلب، ژاله، زنان کشاورز ایرانی در برنامه های توسعه، فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه، سال سوم، بهار ۷۵، ۸۴، ۶۸، ص ۷۵.
۲. مایکل تودارو، توسعه اقتصادی در جهان سوم، مترجم: غلامعلی فرجادی، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ج ۱، تهران، وزارت برنامه و بودجه.
۳. انصاری، حمید، تعاونیهای زنان دهات ضرورت یا نوج، همان منبع، ص ۱۲۵، ۱۲۳، ۱۲۲.
۴. نشریه تازه های اقتصاد، سال اول، شماره ۱۲، مهر ۱۳۶۹.
۵. دکتر گلابی، سیاوش، فرآیند توسعه جامعه ایران، نشریه تازه های اقتصاد، سال اول، شماره ۱۲، مهر ۱۳۶۹.
۶. دکتر گلابی، سیاوش، سازمان مدیریت و منابع انسانی، انتشارات فردوسی، ۱۳۶۹.
۷. دکتر اسدی، علی، توسعه بر جاده تکنولوژی می تازد، نشریه تدبیر، شماره ۳، مرداد ۱۳۶۹.
۸. لهسایی زاده، عبدالعالی، بررسی جامعه شناختی نقش زن در کشاورزی، فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه، سال ۷۵ منبع: مجله پیام زن خداد، ۱۳۷۷، شماره ۳.

زنان دهات و فعالیتهای دامداری

یکی دیگر از نقشهای مهم زنان روستایی مشارکت اساسی در فعالیتهای دامداری از جمله پرورش گاو و گوسفند، زنبورداری، پرورش کرم ابریشم، مرغداری و امثال آن می باشد. بدینهی است که فعالیت زنان دهات در مراحل مختلف پرورش دام، دارای تأثیر مثبت در درآمد خانوار دهات بوده و صرفه جویی ها را به دنبال خواهد داشت. از طرف دیگر این فعالیتها به لحاظ تأمین پروتئین مورد نیاز کشور و تولید ملی نیز حائز اهمیت فراوان می باشد.

نتیجه گیری

از آنجایی که زنان دهات در بسیاری از کشورهای در حال توسعه گرفتار معضلات و کاستیهای فراوان هستند، پرداختن به نقش و پایگاه اقتصادی - اجتماعی آنان در فرآیند توسعه دهات از اهمیت ویژه ای برخوردار است. چنانچه زنان دهات در جامعه روستایی، نظام تولید و بازخور مسایل فرهنگی و اجتماعی نقش مؤثر و تعیین کننده ای ایفا می نمایند، بنابراین در پژوهشها و تحقیقات باید جایگاهی خاص و اهمیت وجودی و نقش شان را بیابند. به همین نسبت ضروری است در آموزشها متناسب با فعالیت و بیشه در ابعاد و عرصه های مختلف زندگی جهت ارتقاء بینش، دانش و نگرش آنان اهتمامی خاص داشت.

قرضه برای بانوان متشبث

٪

تکنافه تنزیلی

قرضه میعادی

با شرایط سهل

از یکصد هزار الی دو میلیون افغانی

FOLLOW US ON SOCIAL MEDIA!

غذنفر بانک
GHAZANFAR BANK

که د بانکداری سکتور تر 21 مې پېرى
پورې پاتې شي هغه وخت کابو د کار ټول
سیستم بدل شي او بانکداران مجبور شي له
انټرنیټی تکنالوژۍ خڅه په استفادې سره خپلو
پېرودونکو ته لا غوره او چېټک بانکي
خدمتونه وړاندې کړي. د بانکونو پېرودونکو

په ګړندي توګه د کمپیوټر له پوهې سره آشنا
کړي او کولای شي د بریښنای وسايلو له
اساسي خدماتو خڅه په بهه توګه استفاده
وکړي. اوس مهال د بانکونو د پېرودونکو
غوبښتو هم بدلون موندلې دي، هغوي په هر
څای او هر وخت کې 24 ساعته بانکي
خدمتونو ته اړتیا لري. بانکونه هم هڅه کوي
د شوتنیا تر برېده د خپلو پېرودونکو هیلې او
غوبښني پوره کړي، خکه هغوي پوهېږي چې
که چيرته وغواړي له خپلو رقیانو خڅه د
سیالي يا رقابت لوبه وګټې، په کار ده چې هر
ډول بانکي او انټرنیټی خدمتونه د خپلو
پېرودونکو به واک کې ورکړي. بانکونو
او سوداګریز کاروبار هم په بریښنای يا
انټرنیټی توګه تر سره کړي، چې کولای شو
د بریښنای سوداګری له لارې د صادراتو او
ورادتو له بهير خڅه بررسی وکړو، د خپلې
خوبنې وړ اجناس انتخاب او په بریښنای
توګه پې د موبایل او داسې نورو وسايلو له
لارې خپله بانکداري کنټرول کړو.
کې ده.

د انټرنیټی بانکداری اسانټیاوې

ژیاين: نور الله حمقمل

مؤلف: ماري یوسفزی حمیدی

انټرنیټی بانکداری خه شي ده؟

نورو خلکو ته پې د پور په توګه ورکړي. په
لنده توګه ویلی شو چې انټرنیټی بانکداری،
پېرودونکو ته د بانکي خدماتو یونوی وړاندې
شوي سیستم دی چې د انټرنیټ په مت تر سره
کېږي.

د انټرنیټی بانکداری آسانټیاوې
دغه ډول بانکداری د پېرودونکو په واک
کې وي او بانکي فعالیتونه د هغوي په لاس تر
سره کړي. بانکي فعالیتونه د کاغذ پر مخ تر
سره کړي چې دغه میتود له نړیوال مخکښ
اقتصاد سره اړخ لکوي. اوس مهال د انټرنیټ
د پراخې تکنالوژۍ له منځته راتګ سره بانکي
او سوداګریز کاروبار هم په بریښنای يا
انټرنیټی توګه تر سره کړي، چې کولای شو
د بریښنای سوداګری له لارې د صادراتو او
ورادتو له بهير خڅه بررسی وکړو، د خپلې
خوبنې وړ اجناس انتخاب او په بریښنای
توګه پې د موبایل او داسې نورو وسايلو له
لارې خپله بانکداري کنټرول کړو.

انټرنیټی بانکداری ته Online Banking یا
مستقيمه بانکداری هم ویل کړي. انټرنیټی
بانکداری د کمپیوټری تکنالوژۍ یوه نوې
لاسته راوېنه ده. خلک فکر کوي چې
انټرنیټی بانکداری د 24 ساعته بانکي
خدمتونو له جريان خڅه عبارت ده. که خه
هم بانکونه د صرافی د اتمات ماشینونو یا
Automatic Teller Machine- ATM په
واسطه شپه او ورڅ پیسې د پېرودونکو په
واک کې ورکړي، خو انټرنیټی بانکداری تر
دغه هم له زیاتو اسانټیاوې خڅه برخمنه ده.
خکه د ورته بانکداری په ترڅ کې پېرودونکو
کولای شي د انټرنیټی بانکداری له لارې
پلابېلی بانکي دندې له خپل کور خڅه او یا
د مسافرت په وخت کې د کار خای ته له
تګ یا ورتلو خڅه پرته ترسره کړي. انټرنیټی
بانکداری د دې څواک لري، چې په اتمات
ډول له خلکو خڅه پیسې ترلاسه کړي او

4. د بانکداري د ساعتونو نوي بنه يا Hours Bankin of Meaning New
اخستلو او مصرفی بېلۇنو د تحويل له پاره بېرودونکو دا اړتیا نه احساسوی چې د معین مهال ويش د تعقیب مکلفیت احساس کړي، بلکې په خپله خوشې هر وخت خپلې بانکي دندې ترسره کولای شي.

5. د سفر په وخت کې مالی تنظیمات يا traveling while finance Handling
انټرنیټي بانکداري د خپلو بېرودونکو له پاره یوه بله اسانтиما هم وړاندې کوي، هغه دا چې هعوی د سفر پر وخت کې هم کولای شي خپل حسابونه چک کړي او د خپلو مصرفی بېلۇنو له پاره د پرداخت چارې تر سره کړي.

6. په کور کې بانکي خدمتونه يا Home Banking Service : د بېرودونکو د زیاتې گونې د مخنيوي له پاره بانکونه مجبور شوي دي تر خو یو بانکي میتود پکار واچوی او د بېرودونکو له پاره انټرنیټي دروازه پرائیزی تر خو بېرودونکو وکړای شي په مستقیمه توګه خپلې پیسې بانکي حسابونو ته انتقال يا اضافه کړي او بانک ته د تللو هیڅ ډول اړتیا احساس نه کړي.

ب: د بانکداري په برخه کې ګټې Advantages For Banking Industry

انټرنیټي بانکداري د بانکداري په برخه کې زیاتې ګټې ډالی کړي دي چې په لاندې ډول خلاصه کېږي:

1. د کارکونکو په معاشتو په لګښتکې کمولى: انټرنیټي بانکداري د بانکداري له صنعت سره مرسته کړي ده ترڅو د خپلو کارکونکو معاشات او لګښت کم کړي او خپل پولی لګښت تر کټروول لاندې راولي.

2. د فزيکي خدمتونو کمول: د انټرنیټي بانکداراي له وړاندې کیدلو سره د بانکداري په صنعت کې د چکونو د مسلسلو شمېرو ليکلوا، د مالياتي فورمو د کولو، د چک کتابچو د استولو او د داسې نورو فزيکي کارونو کچه کموي.

3. د بازار موندنې پراختیا: د انټرنیټي بانکداري سیستم د بانکداري له صنعت سره مرسته کړي ده تر خو زیات شمېر بېرودونکو که خه هم په ملي یا نړيواله کچه وي، خپل

الف. د پېرودونکو له پاره ګټې (Customers to Benefit)

بانکي خدمتونو د پېرودونکو اړتیاوو او غوبېتنو په تیره لسیزه کې په ګړندي توګه بدلون و موند. اوس مهال بانکونه خپل بېرودونکو ته لاندې خدمتونه د هغوي په کورونو کې وړاندې کوي.

1. د هغوي په بانکي حساب کې له پولی وجوده خخه خبرتیا چې په ترڅ کې بې هغوي د اونوني په 7- ورڅو کې کولای شي په 24 ساعته توګه به خپل حساب کې د پولی و جوه وګوري.

2. د بېلۇنو تادیه يا Payment Bill : مشتری کولای شي د کم لګښت په م قابل کې خپل مصرفی بېلۇنه د انټرنیټ له لارې تحويل کړي.

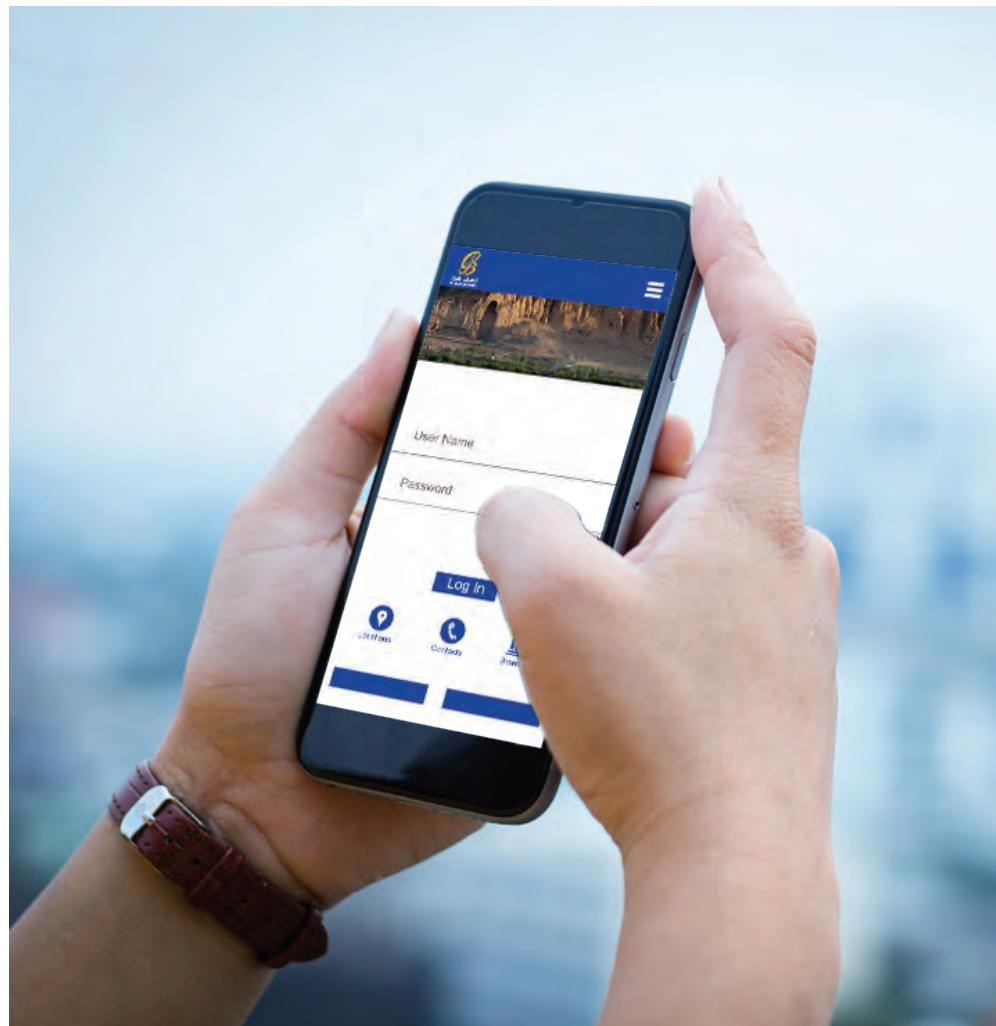
3. له یوه حساب خخه بل حساب ته د پیسو لېرد يا C/A to Money of Transfer مشتری کولای شي د انټرنیټي بانکداري له سیستم په استفادې سره په خورا زیاته اسانی سره له یوه حساب خخه بل حساب ته پیسو لېردو.

د انټرنیټي بانکداري ګټې

انټرنیټي بانکداري له کور خخه د بانکداري، مستقیمي بانکداري او په داسې نورو نومونو یادپوري. انټرنیټي بانکداري له یوه خانګړۍ سافت وییر خخه د استفادې په صورت کې تتحقق مومي. انټرنیټي بانکداري په 1990- ز کال کې د WEB یا نړيوال جال له معرفی کیدلو سره منځته راغله. د انټرنیټي بانکداري مهمې ګټې په دریو برخو ويشهی کېږي.

د پېرودونکو له پاره ګټې (Customers Benefits)

- د بانکي صنعت له پاره بې ګټې
(Banking Industry Benefits)
- ټولنې ته ګټې (Society)

کېرىي. د معلوماتو د لېردن سره نومورى بانک استول شوي پىسې بې له خنله د مشترى په حساب کې زياتو. خېنى وختونه بانکونه د تېلېفون له لارې هم له خپلو نمایندگى سره اړیکه نیوالى شي.

د انټرنیټ له لارې د پیسو انتقال يا Electronic Transfer of Money

د معلوماتي تکنالوژي او کمپیوټر له منځته کېدو سره د ژوند په ټولو اپرخونو کې بدلنونه را منځته شوي دي. له کمپیوټر خخه استفاده د یوې اساسی اړتیا په توګه پېژندل کېرى. کمپیوټر د تجارتونو سوداګرۍ او معاصري بانکداری د سیستم له پاره یوه با اهمیته برخه تشکيلو. د نړۍ په زياتو برخو کې انټرنیټي سوداګرۍ او بانکداري په کار اچول شويده. انټرنیټي او کمپیوټري اسانیاوې خپلو

د تلگراف له لارې د پیسو انتقال Telegraphic Transfer of Money :

زیاتې لارې چارې شتون لري چې په مرسته بې له یوه خای خخه بل خای ته پىسې لېردوالي شو. د تلگراف له لارې د پیسو لېرد هم یو له هغه میتودونو خخه دی چې د هغه په وسیلهه کولای شو له یوه خای خخه بل خای ته پىسې انتقال کړو چې دا هم د بانکونو له لوري کارول کېرى. کله چې یو شخص وغواړي د بانکي نمایندګيو له لارې له یوه خای خخه بل خای ته پىسې انتقال کېږي، باید د تحويل ور پىسې د اخسونکي مشخصاتو، د حساب نمبر او د هغه پته د بانک مسؤوليو ته وسپاري. وروسته له دې چې بانک د انتقال ور پىسې او خپل کمیشن له مشتری خخه واخلي، خپل اړیکې د مخصوصو کودونو له لارې هغه بانک ته استوي، چيرته چې پىسې استول

خان ته جلب کړي. په دې اساس دا کار د بازار موندنې له پرمختګ او پراختيا سره د مرستندوی عمل په دود پېژندالی شوي دي.

4. له کاغذ خخه د بې مورده استفادې مخنيوی: انټرنیټي بانکداري په تدریج سره له کاغذ خخه د استفادې کولو خای ونيو، چې په پایله کې د بانکونو د یو لې بې خایه او بې مورده لګښتوونو د مخنيوی لامل هم شو.

5. د ګړنديو خدماتو ورلاندې کول: انټرنیټي بانکداري د خپلوكارکوونکو او پېرودونکو په ډېر چېکۍ سره خدمتونه ورلاندې کوي.

6. د پېرودونکو د شمېر زیاتولي: انټرنیټي بانکداري د کم لګشت په بدل کې د بانکونو پېرودونکو زیات کړي دي. په اوس حال کې بانکونه د پیسو له لګښت خخه پرته، خپلې خانګې د ھیواد په مختلفو سیمو کې پرانیستلى شي او له انټرنیټي تکنالوژي خخه په استفادې سره د بانکداري خدمات په لېږي پرتوسيمو کې په اسانۍ سره خپل پېرودونکو ته ورلاندې کولای شي.

ج. ټولنیزې ګټې : Social Benefits

انټرنیټي بانکداري له پېرودونکو سره مرسته کوي تر خود د خپلې پولې وجوده کچه په خپل جاري یا پس انداز په حسابونو کې وګوري. پېرودونکو د انټرنیټي بانکداري له سیستم خخه په استفادې سره کولای شي له خپل کور یا استوګنځای خخه له یوه بانکي حساب خخه بل بانکي حساب ته پىسې ولپردو، خپلو حسابونو ته یو له بل سره تطابق ورکړي او خپل بیلونه تادیه کړي، چې په دې کار سره له یوه لوري بانک ته د هغنوی د تګ له لګښتو خخه مخنيوی کېږي او له بل لوري د هوا د ککړتیا مخنيوی هم کېږي.

1. د ورځې په پای کې د بانک د بیلانس شیت له ترتیب کېدلو سره د مفاد او رضر د حساب راپور درج او تنظیم کېدل.
2. د حساب جریان چتکتیا او د مصرف کمولی.
3. پېرودونکو ته د (A.T.M) ماشین د خدمات په وړاندې کولو سره د هفوی د رضایت او قناعت ترلاسه کول.
4. د ونډو په بازار کې په آسانه توګه د بین البانکي او تجاريت پیسو انتقال.
5. د تیلفون او انټرنیټ له لارې بانکداری.
6. د نوي خدماتو له لارې بانکداري چې اوس مهال په غضنفر بانک او د افغانستان به زیاتو بانکونو کې فعال شویدی.

پېرودونکو ته د خدماتو وړاندې کول نور هم ګړندي کړي دي. په اوس مهال دغه طریقه د افغانستان په بانکونو کې نوی کارول شوی دي، چې انټرنیټي بانکداري یې د موبایل او داسې نورو معاصرو سیستمونو له لارې د بانکداري په سیستم کې دا خله شوی ده او په دې توګه یې افغانستان له انټرنیټي بانکداري سره وصل شوی دي.

Core Banking System بانکي سرور یا (C.B.S) همه داشن د ارتباطي او معلوماتي ټکنالوژۍ پرمختګ او په بانکي عملیاتو کې مثبت تحولات منځته راوړي او له (C.B.S) سافټي ویز خخه په استفادې سره ټول بانکي عملیات ګړندي او کم مصرفه شوی دي. دغه سیستم د بانک ټولې خانګې د انټرنیټ په واسطه یو له بل سره وصلوي چې په پایله کې بې یو بشپړ بین البانکي سیستم منځته رائې. دې سیستم ګټې او تاوانونه په لاندې چول خلاصه کولای شو:

منبع: بانکي محاسبه

راه های رسیدن به خودکفایی

منابع مالی را به طور مناسب به بخش صنعت (که برای اجرای سیاست خودکفایی) برساند. از سوی دیگر، مشکلی که شاید مقدم بر مطلب فوق باشد، این است که اساساً در این کشورها منابع مالی چندانی نیز وجود ندارد که در صورت وجود بخش مالی توسعه یافته، بتواند به بخش صنعت منتقل شود. البته این امر برای کشورهایی که صادرات قابل توجهی از مواد خام، از قبیل نفت را دارند، اهمیت کمتری دارد.

مسئله دیگری که پیرامون موضوع خودکفایی وجود دارد، اقبال عمومی یک ملت به کالاهای تولیدشده داخلی است. به عبارت دیگر، به نظر می رسد برای اجرایی شدن سیاست خودکفایی، نیاز به مشارکت و حمایت حداقل مرمد یک جامعه دارد؛ زیرا همان طور که گفته شد، عموماً تولیدات کشورهایی که به دنبال خودکفایی هستند از کیفیت بالایی برخوردار نیست و اگر مردم بخواهند در برابر پولی که می پردازند بهترین کالاهای را (که عموماً از تولیدات خارجی هستند) استفاده کنند، یقیناً سیاست خودکفایی راه به جایی نخواهد برد. البته شاید برخی معتقد باشند که می توان مرزها را به طور کامل بست و از ورود کالاهایی مشابه داخلی جلوگیری کرد که در این صورت، مطلب فوق منتفی خواهد بود، اما مطلب قابل توجه این است که در دنیای کنونی، با توجه

و بسیاری از کشورهای دیگر در این راه گام برداشتند. از مهم‌ترین نکاتی که در مورد خودکفایی باید بدان توجه کرد، تکنولوژی و منابع مالی است. در خصوص تکنولوژی باید گفت: کشوری که می خواهد سیاست خودکفایی را دنبال کند، باید از صنایع مادر و بالادستی قوی برخوردار باشد تا بتواند کالاهای سرمایه‌ای و استراتژیک را تولید کند و از طرفی هم باید دانش فنی ساخت نوع کالاهای مورد نیاز جامعه را در اختیار داشته باشد که براساس مشاهدات باید گفت بیشتر کشورهایی که در مسیر خودکفایی گام برداشته‌اند، در این زمینه موفقیت چندانی به دست نیاورده‌اند. در صورت فقدان دانش فنی لازم، پیگیری سیاست خودکفایی با چالش جدی رو به رو می گردد، حتی اگر این کشورها بتوانند حداقل کالاهای مورد نیاز خود را با کیفیت پایین تولید کنند، کیفیت پایین محصولات اجازه‌ی رقابت با کالاهای در سطح بین‌المللی را به آن‌ها نمی‌دهد که نتیجه‌ی آن، عدم توانایی ارزآوری تولیدات داخلی است.

اما به دلیل مشکلات عامل سرمایه، در کشورهایی که به دنبال خودکفایی هستند (چون این کشورها عموماً کشورهای توسعه یافته‌ای نیستند) بخش مالی اقتصاد توسعه نیافته است و همین امر باعث می‌شود که بخش مالی نتواند

خودکفایی به حالتی اشاره دارد که به هیچ کمک خارجی، حمایت یا تعاملی برای بقا نیاز نباشد. بنابراین خودکفایی نوعی از خودمختاری شخصی یا جمعی است. خودکفایی در مفهومی که به کار برده می‌شود، به این معناست که درهای اقتصاد را بیندیم و آنچه مورد نیاز مردم در کشور است را خود تولید کرده و مصرف کنیم.

خودکفایی به عنوان یک هدف، در زمان مراکتالیست‌ها در سده‌های ۱۷ و ۱۸ میلادی مورد توجه بود و با ظهور علم اقتصاد و پیدایش اقتصاددانان کلاسیک، به حاشیه رفت. کسانی چون ریکاردو اثبات کردند که تجارت و دادوستد باعث افزایش رفاه برای هر دو طرف خواهد شد. موضوع جالب این بود که آن‌ها نشان دادند حتی اگر در کشوری امکان تولید ارزان‌تر همه کالاهای نسبت به کشور دیگری وجود داشته باشد، باز هم همچنان امکان رسیدن به رفاه بیشتر برای آن‌ها ممکن است. به باور شماری از کارشناسان، حداقل در خصوص برخی «کالاهای استراتژیک»، رسیدن به خودکفایی و قطع وابستگی به دیگران اهمیت بسیاری دارد و اقتدار ملی را برای آن کشور به ارمغان می‌آورد. از نظر دین مبین اسلام هم وابستگی نظام اسلامی به بیگانگان مذموم است.

کشورهایی چون الجزایر و هند پس از استقلال

برای رسیدن به خودکفایی، باید از تمام ظرفیت‌های موجود در اقتصاد، بهویژه سرمایه و دانش فنی، استفاده کرد؛ چراکه هرچه از پتانسیل‌های موجود بیشتر استفاده شود (به این معنی که بهره‌وری افزایش یابد)، هم در کمیت تولید و هم در کیفیت تولید مؤثر خواهد بود که موجب می‌شود ما هرچه بیشتر به خودکفایی نزدیک شویم. اگر ما در مسیر خودکفایی از تمام دانش فنی موجود در دانشگاه‌ها استفاده کنیم، می‌توانیم انتظار داشته باشیم که پس از گذشت زمان، بتوانیم تغییر محسوسی در کیفیت کالاهای تولید شده در کشور ایجاد کنیم. برای سرمایه هم همین موضوع مطرح است. اگر ما شرایط سرمایه‌گذاری در بخش‌های تولیدی را تسهیل نمائیم، شاهد ایجاد سرمایه‌های عظیم در کشور خواهیم بود که می‌تواند تولید ملی را رونق بخشدیده و زمینه‌ساز هرچه بیشتر تحقق خودکفایی گردد.

حال که اهمیت و جایگاه خودکفایی روشن گردید، لازم است تا به وسیلهٔ یک مدیریت جامع، از تمام ظرفیت‌ها و منابع فراوان موجود در کشور استفاده کرد تا بتوان زمینه را برای تحقق خودکفایی و نجات کشور از وابستگی اقتصادی فراهم نمود.

منبع: پرسمان

مورد محصولات کشاورزی) و... حمایت‌های مالی همچون اعطای تسهیلات ارزان، پرداخت بارانه های (subsidies) مستقیم و غیرمستقیم، ... و حمایت از مصرف کالاهای داخلی که می‌توان از راههای مختلفی تشویق به استفاده از کالاهای داخلی توسط رسانه‌ها و... آن را دنبال کرد.

در خصوص حمایت قانون از تولیدات ملی، مطلب مهم دیگری که علاوه بر محتوای قانون مطرح می‌شود، پایداری قوانین است؛ یعنی اینکه مفاد قانون هر لحظه و هر روز عوض نشود و حالت پایدار داشته باشد. دیگر اینکه اصول روابط اقتصادی در قوانین مصوبه باید روش و مشخص باشد و بخشانه‌هایی که پیرامون آن صادر می‌شود، تکلیف همهٔ مرتبطین با آن را بهطور قطعی روشن کند و در عین حال، جای تخلف از مفاد آن را برای کسی باقی نگذارد.

با توجه به مطالب فوق، می‌توان گفت که تحقق خودکفایی (که شکوفایی تولید ملی بخشی از آن است) یک فرایند بلندمدت و زمانگیر است. البته این بدین معنا نیست که باید از زمان کنونی غفلت ورزید، بلکه ضرورت سیاست‌های کوتاه مدت در کنار برنامه‌های بلندمدت، ضروری است. برای مثال، می‌توان به سیاست تسهیل شرایط سرمایه‌گذاری، تشویق به مصرف کالاهای داخلی و دیگر مواردی که در شرایط کنونی امکان‌پذیر است اشاره کرد.

به گستره روابط تجاری و بین‌المللی، چنین امری میسر نخواهد بود. بنابراین یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌های تحقق خودکفایی، مشارکت و حمایت مردم است.

چگونگی تحقق خودکفایی

برای تحقق خودکفایی چه موضوعی اولویت دارد؟ برای شروع پروsesه خودکفایی از کجا باید شروع کرد؟ بخش مالی، دانش فنی و یا... کدام مورد است که می‌تواند بهمثابه یک نیروی محركه، خودکفایی را به پیش براند؟ در پاسخ به پرسش فوق، باید گفت که اولویت در اجرای سیاست خودکفایی، حمایت همه‌جانبه از تولید ملی است؛ چراکه اگر برای مثال، شما منابع مالی فراوانی را به سمت تولیدات داخلی روانه کنید، تا زمانی که از تولیدات داخلی بهشدت حمایت نشود و جلو ورود محصولات مشابه خارجی گرفته نشود، نتیجهٔ مناسبی حاصل نخواهد شد. همین مطلب را می‌توان برای تکنولوژی و دانش فنی هم مطرح کرد. در واقع حمایت از تولیدات داخلی یک مفهوم بسیار گسترده‌ای است که می‌توان آن را به گونه‌های متعددی اجرا کرد، از جمله حمایت‌های قانونی مثل معافیت‌های مالیاتی، وضع تعریفه‌های بالا بر کالاهای خارجی، دادن تضمین خرید (بهویژه در

قرضه زراعتی

قرضه میعادی

الى مدت ۲۴ ماه

برای شرکت های زراعتی

فرصت های سرمایه گذاری در منابع طبیعی افغانستان

سمنت

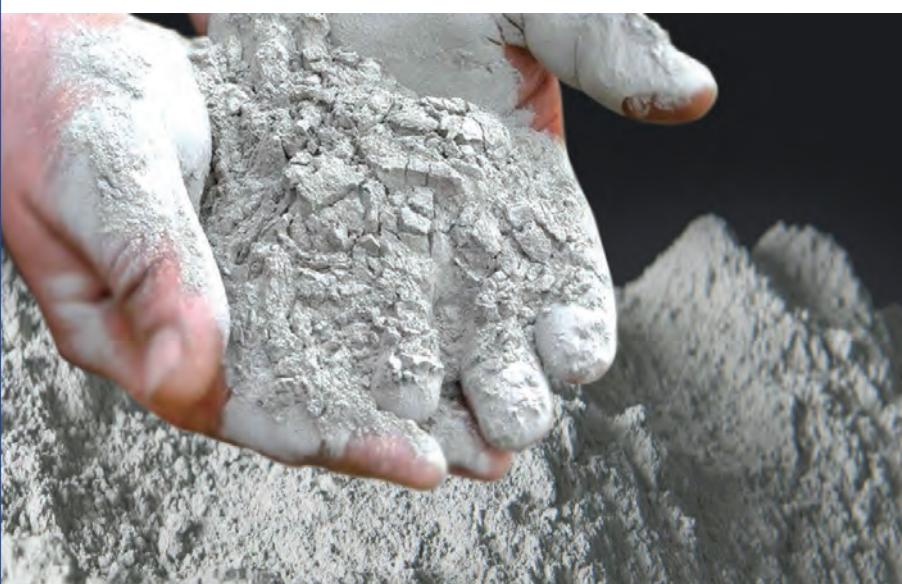
با توجه به روند بازسازی در افغانستان، تقاضا برای سمنت در کشور زیاد است. با وجود فراوانی مواد خام برای تولید سمنت در سراسر کشور از جمله سنگ آهک، سنگ گچ و ذغال سنگ با کیفیت بالا، افغانستان حدود ۵ الی ۶ میلیون تن سمنت را از کشورهای همسایه وارد میکند. اکثر مواد اولیه برای تولید سمنت دست ناخورده باقی میمانند. افغانستان کمترین میزان سمنت در جهان را تولید میکند. تولید سالانه سمنت در کشور تنها ۲ کیلوگرام سرانه است که در مقایسه با ۹۲ کیلوگرام سرانه در پاکستان، ۲۰۰ کیلوگرام سرانه در انگلستان، تولیدات آن در افغانستان به طور سرسام آوری پایین بوده و این کشور ۹۶ درصد نیازهای سمنت خود را از کشورهای همسایه وارد میکند، در حالیکه فقط ۴ درصد از تقاضای بازار توسط تولیدات داخلی عرضه میشود. در طول دهه گذشته، به طور متوسط،

به طور قابل توجهی تغییر داده است. این وزارت به شدت روی جذب سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای بهره برداری از منابع معدنی فراوان افغانستان تمرکز دارد. در نتیجه، چندین شرکت داخلی و خارجی اخیراً علاقه فراوانی به سرمایه گذاری در پروژه های مس، سمنت، طلا و سنگهای قیمتی نشان داده اند. بنابراین، سورای عالی اقتصادی و کابینه جمهوری اسلامی افغانستان ۳۸ ساخته جدید معدن به مقیاس کوچک و بزرگ را مشخص کرده است که اکنون برای داوطلبی آماده می باشند، بخشی از این ساحات به اعلان سپرده شده است. این ساحات معدنی با توجه به کیفیت زیرساخت ها و دسترسی به پارکهای صنعتی مورد نیاز، برای پروسس سنگ مرمر، تالک، سنگ تراورتین و سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی انتخاب گردیده است.

افغانستان منابع طبیعی فراوانی دارد که عمدتاً دست ناخورده باقی مانده است. تحقیقات زمین شناسی ایالات متحده امریکا نشان میدهد که افغانستان دارای ذخایر معدن بیش از ۱ تریلیون دالر است. این کشور دارای ذخایر جهانی آهن، مس، طلا، میلهای خاکی کمیاب و تعدادی از منابع طبیعی دیگر است.

” فراتر از عده مانند آهن، مس، آلمونیم، سرب و زنك در مناطق مختلف کشور قرار دارند. سنگهای قیمتی، فلزات نادر خاکی، گوگرد، تالک، گچ و کرومایت در قسمت مرکزی افغانستان، بغلان، کندز، لوگر، خوست و سایر نقاط وجود دارد. ذخایر معدن افغانستان شامل بیش از ۲.۲ میلیارد تن سنگ معدنی سنتین، ۱.۳ میلیارد تن سنگ مرمر، حدود ۳۰ میلیون تن مس، ۱۰.۴ میلیون تن سنگ معدنی، و ۲۷۰۰ کیلوگرام طلا است.“

” حکومت وحدت ملی منابع معدن وسیع افغانستان را به عنوان ظرفیت رشد اقتصادی درآمدت در نظر گرفته است. این سکتور امیدواری ها را برای ایجاد شغل، تولید عواید و تغییر وضعیت کشور از وابستگی به خودکفایی، به وجود میآورد. بنابر این، وزارت معدن و پترولیم چندین سند مرتبط را در این زمینه طرح ریزی کرده است. در سالهای ۱۴۰۷/۱۴۰۸ نقشه راه سکتور معدن و راهبرد جامع اصلاحات برای عملی کردن نقشه راه و قانون معدن جدید را به عنوان بخشی از تعهدات خود برای باز کردن سکتور معدن برای سرمایه گذاریهای خصوصی طرح نمود. علاوه بر این، وزارت اقدامات خاصی را برای توسعه زیربنای قوی روی دست گرفته است. همچنین، پالیسی خویش را جهت ایجاد محیط مناسب کسب و کار برای رشد و پیشرفت سکتور خصوصی

افغانستان ۸۰۰۰۰ تُن سمنت در سال تولید کرد.
 طی سالهای ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۷ این کشور کمتر از
 ۲۰ درصد از ظرفیت حداکثر خود را تولید کرده
 است.

از سوی دیگر، طبق گزارش اداره ملی احصایی و معلومات، در افغانستان بیش از ۴ میلیون تُن سمنت (تولیدی + وارداتی) سالانه به مصرف رسیده است. در سال ۲۰۱۶ بیش از ۹۶ درصد سمنت مورد نیاز در افغانستان از پاکستان، ایران و تاجیکستان وارد شده است. با بیش از ۱ میلیون تُن سمنت وارداتی از پاکستان، این کشور بزرگترین صادرکننده سمنت به افغانستان بوده است. تحقیقات انجام شده توسط باکس انترنشنل در سال ۲۰۰۶ و TBSFO در سال ۲۰۱۳، تقاضای سالانه سمنت در افغانستان را حدود ۷ میلیون تُن برآورد کرده است. با توجه به قیمت بین المللی سمنت، صنعت سمنت در افغانستان را میتوان تقريباً ۷۰۰ میلیون دالر امریکایی در سال تخمین نمود. فاز ۳ سمنت غوری در پلخمری (بغلان) همچنان اميدوارکننده ترین منطقه برای تولید سمنت است. ضمناً فرصتهای تولید سمنت در پروان، هرات و کندهار وجود دارد. سایت هرات دارای مقدار زیادی سنگ آهک بوده و نیازهای برق را میتوان از طریق زون ذغال سنگ یا گاز طبیعی سبزک پس از رسیدن لوله گاز تابی به شهر برآورده ساخت.

سنگ مرمر

سنگ مرمر پویانترین بخش صادرات در افغانستان است. مزیت نسبی سنگ مرمر در کشور ناشی از در دسترس بودن رسویات بزرگی از سنگ مرمر با کیفیت بالا در سراسر کشور است. تحقیقات زمین شناسی ایالات متحدة امریکا تخمین میزند که منابع سنگ مرمر افغانستان تقريباً ۱.۳ میلیارد تن به ارزش ۱۵۰ میلیارد دالر میباشد. رشد قوی بازار جهانی سنگ مرمر و تقاضای روزافزون آن در بسیاری از مناطق جهان،

پک فرصت سرمایه گذاری عالی برای تولید و صادرات سنگ مرمر از افغانستان را نوید میدهد. در سال ۲۰۱۶، افغانستان ۱۷۰۰۰ تُن سنگ مرمر به ارزش ۵۰ میلیون دالر به ایران، چین، پاکستان، امارات متحده عربی، ایتالیا، هند، کانادا و عراق صادر کرده است. از مجموع کل صادرات سنگ مرمر، تنها ۲۷ درصد محصولات پروسس شده بوده است. همانطورکه نیمی از تولید سنگ مرمر در جهان در خاورمیانه، شرق دور و کشورهای اروپایی مصرف میشود، سرمایه گذاران کافی برای سرمایه گذاری در بخش پروسس سنگ مرمر و صادرات محصولات پروسس شده آن به کشورهای منطقه، وجود دارد.

قانون معادن سال ۲۰۱۸ تولید محصولات پروسس شده با وضع حق الامتیاز کمتر، کالاهای پروسس شده را حمایت میکند. رویالی پروسس معادن ۲.۵٪ در مقایسه به ۷٪ رویالی که بالای کالا های پروسس نشده وضع گردیده است، خواهد بود.

تالک
 تالک، سنگ نرم معدنی، موارد استفاده در بسیاری از صنایع تولیدی مانند دواسازی، لوازم آرایشی و تولید تایر و نفت دارد، و در تعدادی از ولایت های افغانستان با بزرگترین منابع واقع در ولایت ننگرهار، استخراج میشود. در افغانستان، تالک در حال حاضر فقط در صنایع رنگ و صنایع پلاستیک استفاده میشود. اما آمار دقیقی از میزان مصرف این مواد معدنی در صنایع فوق وجود ندارد.

تالک در ولایات ننگرهار، کابل، پروان، کاپیسا، لوگر، غزنی، کندهار، میدان وردک و ولایت کنر و بغلان کشف شده است. بر اساس مطالعات اولیه، تالک والیت ننگرهار بهترین کیفیت تالک جهان را دارد. بر اساس نظرسنجی اخیر وزارت معادن و پترولیم در حال حاضر ۳۲ شرکت مشغول استخراج و پروسس تالک در افغانستان اند. در میان این شرکتها، ۱۸ شرکت مشغول پروسس، ۱۰ شرکت در استخراج مشغول بوده و باقیمانده هم به طور همزمان در استخراج و پروسس این مواد معدنی دخیل هستند.

این صنعت فرصت شغلی مستقیم و غیرمستقیم را برای ۷۵۰۰ نفر فراهم میکند. مطالعات زنجیره ارزش اخیر تالک نشان داده است که مجموع سرمایه گذاری در این سکتور به ۳۰ میلیون دالر امریکایی رسیده است. باینحال، با وجود ارایه فرصتهای عظیم برای سرمایه گذاری، تنها دو شرکت در پارک صنعتی شیخ مصری، ماسین آلات برای تبدیل تالک به پودر را دارند. ظرفیت پروسس سالانه هر کارخانه حدود ۱۳۰ هزار تُن است و میتواند تالک را ۵-۴۵ میکرون برش دهد. حداقل مبلغ سرمایه گذاری برای ایجاد چنین شرکتی ۳.۵ میلیون دالر میباشد.

تراورتین زرد رنگ افغانستان یکی از انواع غالب تراورتین معدنی در کشور است. این سنگ خصوصاً برای احداث ساختمان، میزهای کابینت، روی شویه، لوحة ها، حوض ها، پایه ها، سنگهای زیستی، طراحی های داخلی، خارجی و سایر طرح های پروژه های ساختمانی مورد استفاده قرار میگیرد.

تراورتین زرد افغانستان صاف، جلا، برش و شیستشو میشود و میتواند در قالبها سنگ، جفل و ماسه و غیره اشکال تبدیل شود. ولاپت های هلمند، غزنی، بامیان، میدان وردک و پروان به شکل فراوان دارای باکیفیت ترین ذخایر سنگ تراورتین میباشند. تراورتین منحیت مواد ساختمانی برای هزاران سال مورد استفاده بوده است. تراورتین گرما را حتی در گرم ترین روزها جذب نمی نماید و این خصوصیت تراورتین را به یک گزینه ایده آل برای استفاده در اطراف حوض های آب بازی تبدیل مینماید.

تراورتین دارای خصوصیت عدم لغزندگی است که استفاده از آن در حوض ها مسئون میباشد. این مواد حین دویدن بر آن با پاهای تراز مصدومیت شخص جلوگیری مینماید.

در افغانستان تراورتین به شکل وسیع در دکور ساختمان ها علی الخصوص در دیكور خارجی

ارزش تولید جهانی تالک در سال ۲۰۱۸ مبلغ ۲.۳۴ میلیارد دالر امریکایی برآورد شده است.

انتظار میبرود بازار مورد مطالعه تا سال ۲۰۲۳ به ۲.۹۷ میلیارد دالر برسد و در سال ۲۰۲۳-۲۰۱۸ CAGR حدود ۴.۹ درصد ثبت نام کند. در

واکنش به تقاضای روبه رشد تالک در بازارهای جهانی شرکتهای افغانی اخیراً صادرات پودر تالک را به کشورهای اردن، عراق، امارات متحده عربی، هند، و روسیه آغاز کرده اند. وزارت معادن و پترولیم، یک بررسی از مکانهای زیر را انجام داده است تا روند داوطلبی را برای سرمایه گذاری آغاز کند.

سنگ تراورتین

تراورتین یک شکل از سنگ آهک است که توسط منابع آب معدنی، خصوصاً منابع آب معدنی گرم ته نشین میشود. تراورتین توسط منرال های منحل شده در آب سطح زمین شکل گرفته که بعداً در سطح زمین توسط دریاها و منابع آب معدنی ترسیب نموده اند. تراورتین با خصوصیت داشتن سوراخ ها و حفره ها است و سطح آن بیانگر بافت مخلخل آن میباشد. این منرال عمولاً در کاشی و پوشش سطوح مورد استفاده قرار میگیرد.

در سال ۲۰۱۶ تولید جهانی تالک ۷.۳۱ میلیون تن بوده و انتظار میبرود در سال ۲۰۲۰ تولید جهانی به ۸.۷۷ میلیون تن افزایش یابد. افغانستان و پاکستان دارای بیشترین سهمیه (۱۴٪) تولید تالک هستند. افغانستان تالک فرآورده شده را به پاکستان و چین صادر می کند. حالیکه چین حدود یک سوم تالک جهان را تولید میکند، حضور بازیگران قوی و رو به رشد در اروپا، هند، برزیل و ایالات متحده امریکا مانع شده است تا در بازار تالک تنها یک تولیدکننده غالب بوجود بیاید. استخراج منابع تالک در افغانستان میتوانند کشور را در میان بزرگترین تولیدکننده گان جهان در دهه های آینده قرار دهد.

میانگین قیمت هر تن تالک در بازار جهانی در سال ۲۰۱۶، ۱۵۵ دالر امریکایی بود و گرانقیمت ترین تالک به مبلغ ۲۱۴ دالر در هر تن از ایتالیا ثبت شده است. اکثر شرکتهای افغانی تالک را به شرکتهای واسطه ای پاکستان در قیمت متوسط ۶۰ دالر فی تن به فروش میرسانند که ممکن است شرکتهای پاکستانی این مواد معدنی را در بازارهای جهانی تحت برچسب خوبی به قیمت ۱۲۹ دالر فی تن به فروش برسانند.

افغانستان سالانه به مقدار ۱۴۰۰۰۰ متریک تن سنگ گچ نیاز دارد. با وجود داشتن ذخایر عظیم سنگ گچ افغانستان هنوز هم سالانه در حدود ۸۰۰۰۰ متریک تن را از کشورهای پاکستان، چین، ایران و ترکیه وارد مینماید تا کمبودی تولید داخلی را تأمین نماید. علاوهً در حدود ۱۶ میلیون متر مربع دیوار گچی نیز از کشورهای فوق الذکر وارد میشود که در پروژه های ساختمانی مورد استفاده قرار میگیرند. افغانستان دارایی ذخایر کافی سنگ گچ میباشد و فرصت سرمایه گذاری برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی مهیا بوده تا در استخراج و پروسس منوالها سرمایه گذاری نموده و تقاضای داخلی را مرفوع سازند.

ارزش بازار جهانی سنگ گچ در سال ۲۰۱۶ میلادی ۱۳۹ میلیارد دالر آمریکایی ارزیابی شده است که در حدود ۲۵۲ میلیون تن با فیصدی ۳۳.۳ فیصد و ۶۰.۹ فیصد به ترتیب در صنایع تخته گچی و سمنت به مصرف رسیده است. بنابر آمار موسسه اسمیتدرس اپیکس (Smithers Apex) پیشینی میشود که بازار سنگ گچ تا سال ۲۰۱۸ در ۹.۹ CAGR فیصد رشد که تقریباً بالغ بر ۲.۴ میلیارد دالر آمریکایی می شود میشود و تا سال ۲۰۲۶ به ۳.۸ میلیارد دالر آمریکایی خواهد رسید.

جدول ذیل ساحتات معدن کاری به مقیاس بزرگ سنگ گچ در ولايت بغلان را نشان میدهد که توسط شورای عالی اقتصادی و کابینه جمهوری اسلامی افغانستان برای داوطلبی تایید گردیده است.

منبع: وزارت معادن و پترولیم

احداث ساختمان مورد استفاده قرار میگیرد. افغانستان دارایی ذخایر وسیع سنگ گچ در ولايت های بغلان، تخار، سمنگان، هرات، بامیان، غور و هلمند میباشد و ولايت های متذکره مهمترین ساحتات برای سنگ گچ محسوب می شوند. کیفیت سنگ گچ بستگی به فیصدی SO_3 و CaO آن دارد. بنابر تحلیل جیوکیمیاوى، افغانستان دارای سنگ گچ از نوع عالیترین کیفیت میباشد.

عمده ترین استفاده سنگ گچ در سطح جهان استفاده از آن در صنعت سمنت میباشد که حدود ۵۰ الى ۶۰ فیصد کل مصرف آن را تشکیل میدهد. در کشورهای درحال توسعه، خصوصاً در خاور میانه و آسیا سنگ گچ عمدتاً در تولید سمنت یا منحیث محصول پلاستکاری مورد استفاده قرار میگیرد.

ساختمانها مورد استفاده قرار میگیرد. بسیاری از مردم تراورتین را ترجیح میدهند چونکه علاوه بر ارزش مادی که از استفاده خویش بجا میگذارد، نسبت به سنگ مرمر اقتصادی نیز میباشد. استفاده از باکیفیت‌ترین تراورتین عموماً بین ۱۵ تا ۳۰ دالر آمریکایی در هر فوت مربع هزینه بر میدارد که هزینه ها بستگی به کیفیت سنگ تراورتین دارد.

پیشینی میشود که در آینده با افزایش ساخت و ساز شهری و نیز تقاضای مصرف کنندگان برای زیبایی در معماری تقاضای بازار تراورتین را افزایش دهد. پژوهش‌های زیربنایی در اقتصادهای در حال ظهور فرصت های بزرگی برای بازار تراورتین بوجود میآورند. در چین و هندوستان، صنعت ساختمانی به شکل سریع در حال رشد میباشد و بدین ترتیب انتظار میرود که منطقه آسیا و اقیانوسیه ساحه در حال ظهور برای بازار تراورتین باشد. در میان ۳۸ ساحه به مقیاس بزرگ و کوچک تأیید شده توسط شورای عالی اقتصادی و کابینه جمهوری اسلامی افغانستان، ساحتات ذیل تراورتین آماده داوطلبی بوده و سرمایه گذاران علاقمند میتوانند در آن اشتراک نمایند.

سنگ گچ

سنگ گچ یکی از منوال های غیرفلزی است که دارای مقادیر متفاوت از کاربونات ها، گلها و دیگر ناخالصی ها می باشد. به صورت طبیعی سنگ گچ در اشکال متعدد چون سلنیت، ساتن اسپار (فیبری)، گیپسایت و گچ وسیع یافت میشود. سنگ گچ عمدتاً در صنعت سمنت، سرامیک و

حکومت و پالیسی افزایش صادرات

ضیا دانش

ایجاد محیط مناسب کسب و کار و افزایش صادرات

حکومت وحدت ملی جهت ایجاد محیط مناسب کسب و کار، رونق تولید و سرمایه‌گذاری در بخش صنعت، ایجاد اشتغال و فراهم کردن محیط و پشتیبانی مناسب از صادرات، اقداماتی را انجام داده است که در ادامه به اختصار اشاره می‌شود:

اصلاح قوانین و ساده‌سازی بروشهای کاری؛ حکومت افغانستان در یک سال اخیر قوانین مهمی را در عرصه اقتصاد تصویب و روند طولانی و زمانگیر اداری را کوتاه ساخته است و همچنین طرز العمل‌ها را نیز ساده‌سازی نموده است تا تجار و صاحبان صنایع و تشبیثات را به سرمایه‌گذاری تشویق کند. علاوه بر این، تصویب قوانینی که حقوق سرمایه‌گذاران را تضمین می‌کند و تصویب قانون ورشکستگی می‌تواند از مشوق‌های اثرگذار برای افزایش تجارت تلقی شود.

تأمین امنیت؛ افزون بر پیگیری جرایم جنایی علیه سرمایه‌گذاران، حکومت به شکل مشخص کمیته مصونیت سرمایه‌گذاران را ایجاد کرده است. کاهش هزینه صدور جواز سرمایه‌گذاری؛ جهت تشویق سرمایه‌گذاران، هزینه اخذ جواز کسب و کار از ۴۴۰ دالر به ۱ دالر تقلیل یافته است.

صادرات افغانستان و چشم‌انداز آن

صادرات افغانستان در یک سال اخیر رو به افزایش بوده که مهم‌ترین دلیل آن، گشايش دهلیزهای هوایی است و انتظار می‌رود که این روند ادامه پیدا کند. این در حالی است که تدوین و تصویب استراتئی ملی صادرات و تشخیص اولویت‌های صادراتی؛ استمرار گشايش دهلیزهای هوایی و توجه به استفاده از صنایع استخراجی برای بهره‌برداری و صادرات آن در آینده نزدیک و.. از عواملی هستند که در افزایش صادرات افغانستان نقش خواهند داشت.

طبق آمارهای ارائه شده، میزان صادرات افغانستان در سال ۱۳۹۳، ۵۷۰ میلیون دالر بود و این مقدار در پایان سال ۱۳۹۵ به ۶۱۴ میلیون دالر و در سال ۱۳۹۶ به ۷۸۴ میلیون دالر رسیده است. در نظر است که در سال جاری، دهلیزهای هوایی با تعدادی دیگر از کشورهای منطقه نیز گشايش یابد و مشوق‌های بیشتری برای افزایش صادرات صادرکنندگان داخلی در نظر گرفته شود. تلاش برای تأسیس سرداخنه‌ها جهت نگهداری مناسب از محصولات زراعی به منظور تقویت ذخایر صادراتی؛ ایجاد مرکز خدمات واحد برای سرمایه‌گذاران و صادرکنندگان؛ گسترش خدمات بازاریابی؛ عقد تفاهم‌نامه و توافق‌نامه با کشورهای بیشتر به منظور صادرات افغانستان؛ بازنگری توافقات قبلی با شرکای تجاری و عیار شدن با استنددهای تجارت جهانی از دیگر تلاش‌ها در راستای افزایش صادرات کشور است که در حال انجام می‌باشد.

در طول یک سال گذشته چهار دهلیز هوایی

افغانستان با کشورهای هند، قرقیزستان، ترکیه و عربستان سعودی گشايش یافته است که محصولات صادراتی افغانستان از طریق آنها به بازار این کشورها منتقل می‌شود. همچنین صادرات افغانستان به کشورهای آسیای مرکزی از طریق مسیرهای زمینی رو به گسترش و بهبود است و موانع متعدد ترانزیتی، حقوقی، گمرکی و امنیتی با این کشورها در حال کاهش می‌باشد.

ارقام و اعداد رسمی نیز نشان می‌دهد که صادرات افغانستان مخصوصاً طی یک سال اخیر با درصدی قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته و پیش بینی می‌شود که میزان صادرات در سال پیش رو، به بیشتر از یک میلیارد دالر برسد. افزایش صادرات برای حکومت وحدت ملی یکی از اولویت‌های اقتصادی به حساب می‌رود و در این راستا تلاش می‌شود که از طریق حمایت بخش خصوصی، این مأمول محقق گردد. طبق آمارهای موجود، قبل از سال ۱۳۹۳ میزان صادرات افغانستان به کمتر از ۶۰۰ میلیون دالر می‌رسید و اکنون این میزان بالغ بر ۸۰۰ میلیون دالر است.

تصویب استراتئی ملی صادرات؛ توسعه دهلیزهای هوایی؛ بهره‌برداری از مسیرهای ترانزیتی و تجارتی چون راه لاجورد و بندر چابهار؛ بهره‌برداری از خطوط آهن منطقه‌یی و اتصال به کشورهای منطقه از این مجراء؛ تشخیص و تقویت اولویت‌های تجارتی افغانستان؛ تطبیق استراتئی و پالیسی پارک‌های صنعتی و توزیع زمین برای افزایش صادرات و تجارت محصولات داخلی روی دست گرفته شده است.

تدوین و تصویب استراتیژی ملی صادرات.

با این وجود، کسر بیلانس تجاری به دلیل بالا بودن نسبت واردات بر صادرات همچنان وجود خواهد داشت و با احتمال کاهش کمک های خارجی، بعید نیست که روند کسر بیلانس ها در میان مدت ادامه یابد.

۲۰۱۷، میان ۱۹۰ کشور جایگاه چهل و دوم را کسب کرد. ساحه دیگری که حکومت افغانستان در آن اصلاحات را تطبیق نموده، پروسه «اخذ قرضه» است که طبق آن افغانستان در رده بندی جهانی سال ۲۰۱۷، میان ۱۹۰ کشور در مقام یکصد و یکم قرار گرفته است.

همچنین حکومت موفق شد که در سال ۲۰۱۵ رسمیاً عضویت سازمان تجارت جهانی را به دست آورد. عضویت افغانستان در این سازمان باعث می شود که کشور ما به تسهیل در ترانزیت اموال تجاری، حل منازعات تجاری و دسترسی به بازارهای جهانی دست یابد.

جهت بهبود محیط تجارت و افزایش صادرات حکومت اقدامات مشخص زیر را روی دست دارد:

- طرح انکشاپ بنادر آقینه و تورغندي؛
- پلان طرح های عمل به منظور تقویه و توسعه صادرات سنگ مرمر، زعفران، چرم و پشم؛
- ایجاد شهرک های صنعتی قالین در چهار ولايت کشور و تهییه ۹ هزار جریب زمین برای احداث شهرک های صنعتی و رهایشی قالین؛
- کسب عضویت دائمی سازمان بین المللی استندرد؛
- طرح ایجاد بنادر خشکه که توسط شرکت گلف تینر انجام می شود و از طریق آن در هزینه و زمان ترانزیت امتنعه ۲۵ درصد کاهش به وجود می آید؛
- ایجاد اداره واحد طی مراحل گمرکی در میدان هوایی بین المللی حامد کرزی؛

ارائه خدمات سریع: به منظور جلوگیری از فساد، تعطیل و تأخیر در کارها، جلوگیری از سرگردانی مراجعن و ارائه خدمات مناسب، «مرکز واحد طی مراحل گمرکی» ایجاد شده است.

سیاست خصوصی سازی: با خارج کردن برخی از سکتورها از انحصار دولت، فرست سرمایه گذاری بیشتر برای بخش خصوصی فراهم شده است که از جمله می توان به سرمایه گذاری در سکتور انرژی برق، فایبر نوری و... اشاره کرد. انتظار می رود که مجموع این اقدامات جدید، منجر به بهبود رتبه افغانستان در گزارش سال بعدی بانک جهانی در مورد «شاخص کسب و کار» شود. اصلاحات در مقررات مربوط به تجارت و سرمایه گذاری کمک می کند که یک محیط مطلوب برای رشد سکتور خصوصی و جلب سرمایه گذاری های مستقیم به وجود آید. این اصلاحات به شکل دهنی بازار تجارت ملکیت، ساده سازی پروسه های صدور جواز تجارت و سرانجام به تقویت مؤثثیت و شفافیت پروسه های دریافت مجوز ساختمان و اخذ انرژی برق می انجامد.

در طی چند سال اخیر، حکومت افغانستان اصلاحات مقرراتی را در پنج ساحه تطبیق نموده است. این ساحتات شامل «آغاز تجارت» (صدور جواز کار) می شود که بر اساس آن، افغانستان در رده بندی جهانی تحقیق «انجام تجارت»، در سال

استراتیژی تنوع ساختاری در تجارت

افغانستان در بخش تجارت و سرمایه‌گذاری، استراتیژی تنوع در ساختار تجارتی را نیز روی دست گرفته است. در دهه قبل، ساختار تجارتی افغانستان روی چند کشور محدود متمرکز بود و بزرگ‌ترین شریک تجاری افغانستان در سال‌های متتمادی (پاکستان) بیش از نیم تجارت افغانستان (۵۶,۵ درصد) به شمول صادرات و واردات را به خود اختصاص داده بود؛ اما در حال حاضر، ساختار تجارتی افغانستان با شرکای تجاری‌اش در مقایسه با دهه گذشته کمتر متمرکز می‌باشد.

سطح تمرکز با شرکای تجاری در افغانستان بین سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۹۴ برای صادرات و واردات کاهش یافته است و فزونی شمار راه‌های ترانزیتی از طریق کشورهای آسیای میانه و ایران، مسیر انتقال اموال را به / از افغانستان تنوع بیشتری داده است. این عملکرد به احتمال زیاد اقتصاد کشور را در مقابل تکان‌های بیرونی استوارتر و انعطاف‌پذیر می‌سازد و موجب افزایش صادرات می‌گردد.

البته قابل ذکر است که ایجاد فضای مناسب برای تجارت و کار در کشورهای جنگ‌زده، کار ساده‌ای نیست. جنگ تأثیرات حد را روی سکتور دولتی و خصوصی بر جا می‌گذارد. منابع انسانی به اثر خشونت‌ها و مهاجرت‌ها تقلیل می‌یابد؛ زیرساخت‌ها و نهادها ویران می‌شوند و بالآخره، دسترسی به قرضه‌ها مشکل می‌شود.

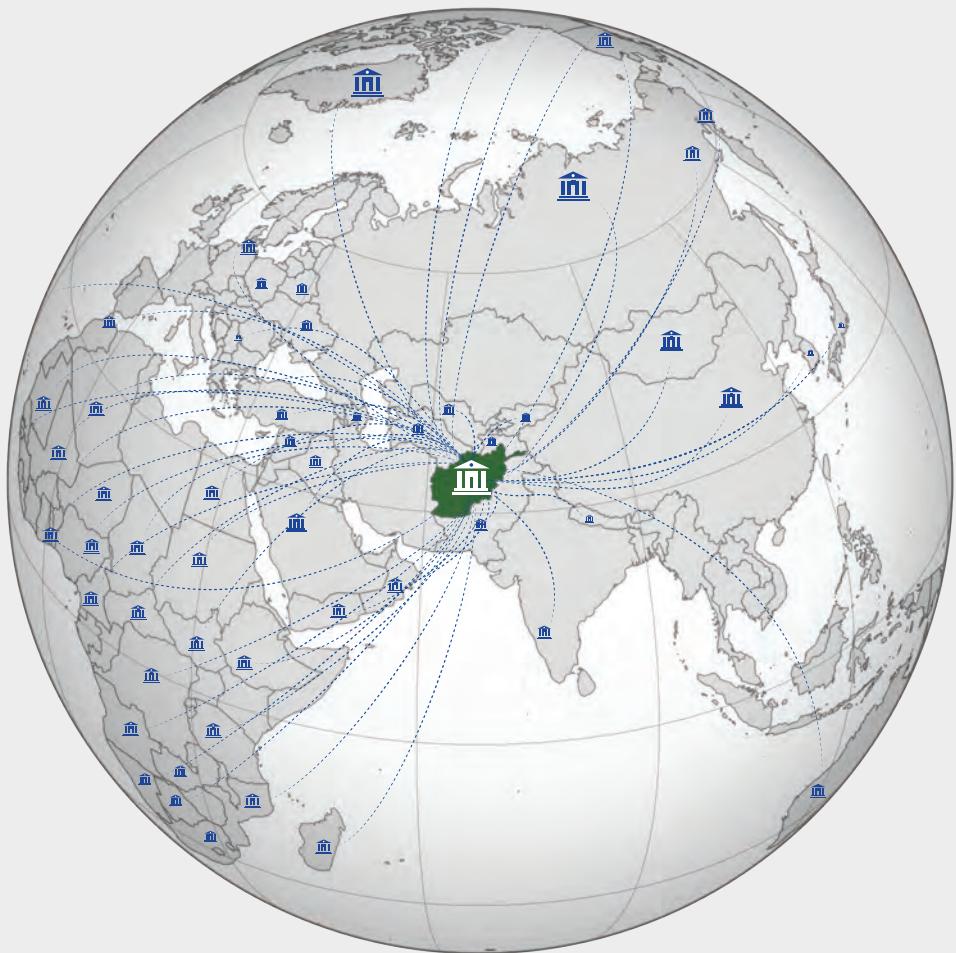

استراتیژی ملی صادرات افغانستان

استراتیژی ملی صادرات افغانستان به هدف افزایش صادرات برای پنج سال ترتیب و اجرای آن آغاز شده است. این استراتیژی از سوی شورای عالی اقتصاد در تاریخ ۱۴ حمل ۱۳۹۷ تصویب شد. تمرکز بر مهم‌ترین اقلام صادراتی کشور از جمله میوه خشک و تازه، زعفران، قالین، سنگ مرمر و سنگ‌های قیمتی از ویژگی‌ها و نقاط قوت این استراتیژی است که بیانگر مزیت‌های نسبی و مطلق افغانستان در تولید و صادرات می‌باشد. در تدوین این استراتیژی با بیش از پنج‌صد صنعتکار و بازرگان در ولایات بلخ، کندهار، ننگرهار و هرات مشورت شده است و تجارت افغانستان معتقدند که این استراتیژی می‌تواند صادرات افغانستان را در زمان مناسب افزایش دهد.

انتقال و دریافت پول International Inward & Outward

📞 +93 (0) 797 860 099

@ info@ghazanfarbank.com

🌐 www.ghazanfarbank.com

FOLLOW US ON SOCIAL MEDIA!

منظوری پانزده پروژه تدارکاتی

علاوه بر آن درخواست هدایت وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی پیرامون اعطای قرارداد پروژه تدارک انترنت بندوبیت به ظرفیت ۲۲.۵ جی بی و کرایه گیری موضوعات رسانه بی نیز از سوی کمیسیون منظور گردید. وزارت ترانسپورت درخواست منظوری فسخ سه قرارداد شامل پروژه ساختمان سرک از احمد خیل خانی الى خط فرضی دیورند قاسم خیل، فسخ قرارداد ساختمان سرک ارغستان الى معروف ولايت کندهار و فسخ قرارداد پروژه ساختمان سرک سورابک سپین بولدک را به کمیسیون پیشکش نمود که مورد تایید قرار گرفت و به این وزارت هدایت داده شد تا بدیل هایش را تهیه و ارایه نماید.

در همین حال درخواست منظوری تعديل پروژه های ذیل نیز مورد بررسی و مذاقه کمیسیون تدارکات ملی قرار گرفت: درخواست منظوری تعديل شماره دوم تعديل قرارداد پروژه اعمار شفاخانه ۱۰۰ بستر ولایتی ولايت جوزجان مربوط وزارت صحت عامه جهت بررسی مدیریت

کریدت و سیم کارتھای سلام مربوط اداره عملیاتی و حمایوی اکتشاف ملی از سوی کمیسیون منظور گردید.

شاروالی کابل درخواست هدایت در مورد پیشنهاد ریاست تصدى تدویر مراقبت مکروریانها در رابطه به تدارک تیل دیزل مورد نیاز دستگاه های مرکزی گرمی مکروریان ها را به کمیسیون مطرح نمود. کمیسیون تدارکات ملی پس از بحث و بررسی گرفته شد که در نتیجه ۱۵ مورد آن به ارزش بیش از ۳۶ میلیارد افغانی از سوی این کمیسیون منظور گردید. دو قرارداد شامل پروژه تهیه، دیزاین، نصب و راه اندازی سب استیشن ها در شرنه ولايت پكتیكا و کتر مربوط د افغانستان برشنا شرکت، قرارداد پروژه طبع و چاپ ۳۸۰ میليون قطعه بانکنوت های جديد مربوط دافغانستان بانک، قرارداد پروژه استخدام موسسات همکار در ولايات (بادغيس و فراه) مربوط وزارت احیا و اکتشاف دهات، قرارداد تدارک ۳۰ قلم سیزیجات ضرورت ریاست خدمات برای ریاست عمومی اداره امور، قرارداد تدارک ۲۹ قلم میوه تازه ضرورت ریاست خدمات برای ریاست عمومی دفتر مقام عالی ریاست جمهوري، قرارداد ارائه خدمات کریدت از طریق سیستم

دوصد و نهمین جلسه هفته وار کمیسیون تدارکات ملی تحت ریاست جلالتمام محمد اشرف غنی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان روز سه شنبه ۱۰ جدی ۱۳۹۸ در ارگ ریاست جمهوری برگزار گردید.

در این نشست ۱۹ مورد تدارکاتی به بحث و بررسی گرفته شد که در نتیجه ۱۵ مورد آن به ارزش بیش از ۳۶ میلیارد افغانی از سوی این کمیسیون منظور گردید. دو قرارداد شامل پروژه تهیه، دیزاین، نصب و راه اندازی سب استیشن ها در شرنه ولايت پكتیكا و کتر مربوط د افغانستان برشنا شرکت، قرارداد پروژه طبع و چاپ ۳۸۰ میليون قطعه بانکنوت های جديد مربوط دافغانستان بانک، قرارداد پروژه استخدام موسسات همکار در ولايات (بادغيس و فراه) مربوط وزارت احیا و اکتشاف دهات، قرارداد تدارک ۳۰ قلم سیزیجات ضرورت ریاست خدمات برای ریاست عمومی اداره امور، قرارداد تدارک ۲۹ قلم میوه تازه ضرورت ریاست خدمات برای ریاست عمومی دفتر مقام عالی ریاست جمهوري، قرارداد ارائه خدمات کریدت از طریق سیستم

جمهوری اسلامی افغانستان حین بحث روی این پروژه ها برای مسؤولین خاطره نشان نمود که بالای نظارت از روند تطبیق پروژه های افغانستان مرکزی توجه جدی مبذول بدارند تا با تطبیق این پروژه ها افغانستان مرکزی به چهاراهی اقتصادی کشور مبدل گردد. همچنان به مسؤولین وزارت ترانسپورت هدایت داده شد تا تقسیم اوقات منظم پروژه های خویش را در مدت یک هفته ترتیب نموده و در جلسه جداگانه که پیرامون موضوع برگزار میگردد، پیشکش نمایند. اما درخواست منظوری تمدید ميعاد قرارداد پروژه خدمات مشورتی برای دیزاین تفصیلی سرک قیصار لامان مربوط وزارت ترانسپورت از سوی کمیسیون منظور گردید.

وزارت احیا و انکشاف دهات درخواست هدایت پیرامون منظوری اعطای قرارداد پروژه اعمار ۱۱۶ کیلومتر سرک اسفلالت با ساختمانهای آبرو آن از ولسوالی باک الی بازار ترزابی، ولسوالی باک و لايت خوست را به جلسه ارایه نمود که از سوی کمیسیون هدایات لازم صادر گردید. علاوه بر آن، تحقق فیصله پیرامون درخواست منظوری اعطای قرارداد پروژه تدارک نرم افزار و سخت افزار نوی کابل بانک نیز از سوی کمیسیون منظور گردید. در این نشست کمیسیون، بر علاوه اعضای آن، مسؤولین اداره تدارکات ملی، ناظرین ملی از جمله نمایندگان دیده باش شفافیت افغانستان نیز حضور داشتند.

پروژه های ساختمانی این وزارت توسط وزارت های مالیه، صحت عامه و اراضی و شهرسازی از سوی کمیسیون اعاده گردید. - تمدید ميعاد با افزایش قیمت قرارداد پروژه مخابرہ بین المللی مربوط وزارت مخابرات و تکالوژی معلوماتی نیز جهت بررسی های بیشتر اعاده گردید. تمدید ميعاد قرارداد پروژه سرک میرامور ولایت دایکندی بطول ۱۲.۱ کیلومتر و درخواست منظوری تمدید ميعاد قرارداد پروژه ترمیمات سرک شاهراه عمومی سانگ لات دوم مربوط وزارت ترانسپورت نیز اعاده گردید. جلالتمام ب محمد اشرف غنی، رئیس

غضنفر بانک
GHAZANFAR BANK

ریاست پوهنتون کابل د کابل پوهنتون ریاست

Chancellor Office

| خدمات اعتباری غضنفر بانک |

خدمات اعتباری غضنفر بانک

قرضه های کوچک

۱. قرضه میعادی
۲. قرضه اضافه برداشت
۳. قرضه برای بانوان متشبیث
۴. قرضه مسکن
۵. قرضه زراعتی

، شش ماه و با در ختم قرار داد قبل پرداخت میباشد ولی مفاد به شکل ماهانه پرداخت می گردد.

سهولت های غیر نقدی

۱. ضمانت نامه های اسلامی
۲. ضمانت نامه های عمومی

قروض برای سرمایه گذاری های کوچک و متوسط

قروضی که کمتر از ۱۵ میلیون افغانی و یا معادل آن به اسعار دیگر به منظور تشویق متشبیثین کوچک و متوسط ارائه میگردد، در این کنگره می باشد و محاسبه میشود. بانک میتواند که سهولت اضافه برداشت / اعتبار نقدی را با تمدید سالانه و یا قرضه میعادی با حد اکثر میعاد ۵ سال برای مشتریان ارائه نماید.

متن فوق در یکی از کارگاه هایی که از سوی د افغانستان بانک در پوهنتون کابل برگزار شده بود، توسط محترم حکیم الله حفیظ کوفی مدیر جمع اوری قروض غضنفر بانک برای شرکت کنندگان در این کارگاه معلوماتی ارائه گردید.

خدمات اعتبارات بانکی یکی از فعالیت های مهم و حیاتی بانک های تجاری محسوب گردیده و از جمله منابع اساسی سرمایه کزاری سپرده ها می باشد. به همین سبب ایجاب می نماید که چنین فعالیت ها با احتیاط، حرفوی و محافظه کارانه اجرا و دنبال گردد قبل یاد اوریست که غضنفر بانک در تمام سکتور ها که مجوز رسمی از ادارات دولتی مربوطه داشته باشند و کدام ممانعت قانونی وجود داشته باشد سرمایه گزاری می نماید.

انواع سهولت های اعتباری غضنفر بانک

۱. سهولت های نقدی
۲. سهولت های غیر نقدی

سهولت های نقدی بانک تحت بانکداری مروجه و بانکداری اسلامی اجرا می گردد.

قروض بانکداری عمومی

۰. قرضه های شرکتی
۱. قرضه میعادی
۲. قرضه اضافه برداشت

گزینش رئیس جدید هیئت عامل اتاق تجارت و صنایع افغانستان

“

ACCI
Afghanistan Chamber of Commerce & Industries
اتحادیه تجارت و صنایع افغانستان
اصل انسانی و سازمانی او را بخوبی آنلاین

مدیره اتاق، در رابطه به تفکیک وظایف و صلاحیت های قانونی هیئت مدیره و هیئت عامل اتاق صحبت نموده، افزود که هیئت عامل مکلف است تا مصوبات و پالیسی هایی را که از سوی هیئت مدیره طرح می گردد، عملی نماید. وی در مورد اهمیت اتاق به عنوان نماینده ی سکتور خصوصی یادآور شده و از رهبری اتاق خواست تا در ثبیت جایگاه رسمی اتاق با دولت تلاش نماید.

محترم الحاج خیرالدین مایل احمدی معاون تجاری هاشمی در ادارات مختلف، ابراز امیدواری کرد که با تقرر ایشان در اتاق، امور محوله در بخش اجرایی به نحو بهتری صورت گیرد. وی از همکاری همه جانبیه تیم کاری هیئت عامل با رئیس جدید نیز اطمینان داد.

آقای هاشمی فائز پوهن خی حقوق پوهنتون کابل بوده و دارای دو ماستری در رشته های حقوق اداره عامه و حقوق معاملات تجارت بین الملل از پوهنتون های سیراکیوز و دنور ایالات متحده امریکا می باشد. وی به حیث رئیس عمومی حقوق وزارت عدليه، رئیس حقوق وزارت معادن و پترولیم، رئیس عمومی روابط بین المللی و معاون ریاست کمیته امور پارلمانی، کارمند بخش سیاسی سفارت بریتانیا در کابل و معاون یکی از پروژه های(UNDP) در کابل نیز ایفاء وظیفه نموده است.

منبع: اتاق تجارت و صنایع افغانستان

محترم سید زمان هاشمی رئیس جدید هیئت عامل اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان طی محفلی که به روز دوشنبه مورخ ۲۵ قوس ۱۳۹۸ با اشتراک هیئت رهبری اتاق، معین مسلکی وزارت عدليه و جمعی از کارمندان اين اداره در سالون کنفرانس های اتاق برگزار شده بود، معرفی و رسماً به کار خود آغاز نمود.

در آغاز، محترم توکل احمدیار رئیس عمومی اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان، تقرر آقای هاشمی را به صفت رئیس هیئت عامل جدید اتاق که در نتیجه رقابت آزاد و پروسه شفاف موفق به کسب بلندترین نمره گردید، تبریک گفته و ابراز امیدواری کرد که ایشان با استفاده از تجارب کاری که در ادارات مختلف دولتی و غیر دولتی دارد، بتواند مصدر خدمت به سکتور خصوصی گردیده و نقش مؤثر و ارزنده را در راستای بھبود کارهای این اداره ایفاء نماید.

سپس محترم الحاج خانجان الكوزی عضو هیئت مدیره اتاق، در رابطه به شفافیت پروسه امتحان ریاست هیئت عامل و رعایت اصل شایستگی، تحقیقات عالی، اهلیت و لیاقت صحبت نموده گفت که کمیته موظف امتحان با در نظرداشت موارد یاد شده و بی طرفی کامل، آقای هاشمی را مناسب ترین فرد در میان داوطلبان این سمت دانسته و نتیجه هی ارزیابی شان را به مقام رهبری اتاق گزارش داد.

بعداً، محترم الحاج محمد یونس مومند معاون اول هیئت مدیره اتاق، ضمن اظهار تبریکی و آرزوی موفقیت به آقای هاشمی، از تغییر و تبدیل به عنوان یک اصل در اتاق یادآور شده و از تمامی مسئولین دیبارتمنت ها و کارمندان اتاق خواست که با رئیس هیئت عامل جدید در جهت پیشبرد امور اتاق همکاری همه جانبیه نمایند تا ایشان بتواند چالش ها و مشکلات سکتور خصوصی را شناسایی کرده و در هماهنگی با رهبری اتاق در جهت رفع این مشکلات تلاش نماید.

سپس محترم آذرخش حافظی عضو هیئت

مدیره اتاق، در رابطه به تفکیک وظایف و صلاحیت های قانونی هیئت مدیره و هیئت عامل اتاق صحبت نموده، افزود که هیئت عامل مکلف است تا مصوبات و پالیسی هایی را که از سوی هیئت مدیره طرح می گردد، عملی نماید. وی در مورد اهمیت اتاق به عنوان نماینده ی سکتور خصوصی یادآور شده و از رهبری اتاق خواست تا در ثبیت جایگاه رسمی اتاق با دولت تلاش نماید.

محترم الحاج خیرالدین مایل احمدی معاون تجاری هاشمی، یکی از مسئولیت های خطیر اتاق را حمایت از رشد سکتور خصوصی خوانده و نقش ریاست هیئت عامل اتاق را در این راستا بسیار مهم و ارزشمند توصیف کرد.

محترم قاسم حلیمی معین مسلکی وزارت عدليه، تقرر آقای هاشمی که یک دوره کاری خود را به حیث رئیس عمومی حقوق در وزارت عدليه نیز موقوفه سپری کرده، اقدام نیک از سوی رهبری اتاق خوانده و از استعداد و توانایی های ایشان یادآور شد.

محترم سید زمان هاشمی، از اعتماد هیئت رهبری اتاق مبنی بر سپردن مسئولیت خطیر ریاست هیئت عامل ابراز سپاس و امتنان نموده و تعهد سپرد که در راستای پیشبرد امور محوله

بانکداری الکترونیک

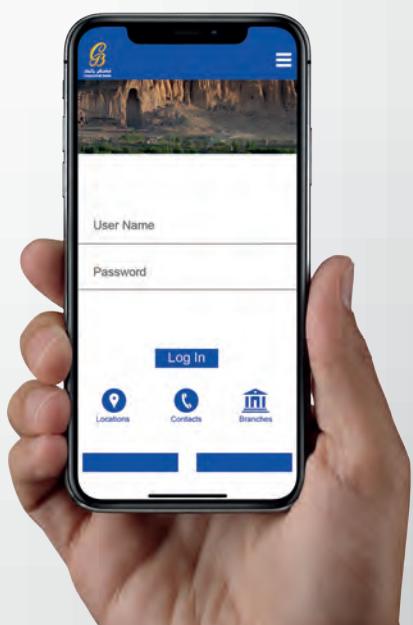
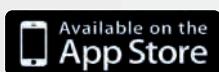
هر زمان، هر مکان

امنیت بالا

آخرین تکنالوژی روز

کاربرد مشترک

بانکداری از طریق مبایل و کمپیوتر

برگزاری پنجمین جشنواره تندیس بی خدیجه در کابل

پنجمین جشنواره تندیس بی خدیجه قسماً به حمایت مالی غضنفر بانک به تاریخ ۳۰ عقرب ۱۳۹۸ خورشیدی از سوی اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان در هتل کابل سرینا برگزار شد.

در این برنامه خانم پلوشه امین مشاور رولا غنی، مصطفی مستور وزیر اقتصاد، خانم شینکی کروخیل، عضو پارلمان، خانم سحر همدرد، رئیس اداره انکشاپ نظام انجینیری و مهندسی وزارت شهرسازی و اراضی، خانم کامله صدیقی معین تجاری اسیق وزارت تجارت، خانم شهرزاد ایرجی، سفیر بنیاد آغاخان در افغانستان، آقای خیر خواه مایل، رئیس هیئت مدیره اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان، خانم افسانه رحیمی، رئیس

هیئت مدیره اتاق تجارت زنان، نمایندگان بنیاد آسیا، سفرا و نمایندگان سفارت مصر، سویدن، اتحادیه اروپا، قزاقستان، استرالیا، هند، اندونزیا و ترکیه؛ نمایندگان غضنفر بانک، مدیر عملیاتی ملی و بغدادی و مالداری و متخصص ارشد مدیریت بغدادی برنامه NHLP وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، دیگر مقامات ملی و جامعه بین المللی و بیش از ۲۰۰ زن تجارت پیشنهاد کابل و ولایات دیگر حضور داشتند.

خانم لیزا عبیدی معاون بخش تفتیش غضنفر بانک در این جشنواره پیامون خدمات و محصولات غضنفر بانک بویژه قرضه برای بانوان متشبث به شرکت کنندگان این محل معلومات ارائه کرد. وی افزو: غضنفر بانک به منظور توانمند سازی اقتصاد زنان و حضور فعال آنها در عرصه تجارت «قرضه برای بانوان متشبث» را به صورت میعادی برای زنان تجارت پیشنهاد دو میلیون افغانی در بدл تکنائه اندک یعنی ۵٪ ثابت پیشکش نموده است. قابل یادآوریست که تمام فعالیت‌های تجاری مشروع که توسط بانوان

نرگس در ننگرهار، خانم یاسمین مهمند، رئیس دستی زنان مرکز ایک ولایت سمنگان، خانم بادگیس، و خانم زهرا نظری در بامیان بودند. راحله سجادی رئیس مسیر ایالاف در غزنی، خانم صدیقه شیرزی رئیس رادیو تلویزیون روشنی و رادیو صدا در کندر، خانم شهلا شایق، رئیس رادیو ولايات مختلف به نمایش گذاشته شده بود.

قمروگل شریفی رئیس انجمن اجتماعی و صنایع موسسه انکشاف بنیادی برای افغانستان در دستی زنان مرکز ایک ولایت سمنگان، خانم راحله سجادی رئیس مسیر ایالاف در غزنی، خانم صدیقه شیرزی رئیس رادیو تلویزیون روشنی و رادیو صدا در کندر، خانم شهلا شایق، رئیس رادیو ولايات مختلف به نمایش گذاشته شده بود.

مدیریت می شوند، می توانند از این محصول مستفید شوند. البته بخش تولید در اولویت قرار دارد.

در بخش دیگر این برنامه، دو ورکشاپ تحت عنوان بازاریابی و مدیریت تجارتی برگزار گردید. در هر ورکشاپ سه بانوی سخنور و موفق در عرصه تجارت پیرامون تعریف مارکیت، روش های بازاریابی، منابع بشری، تعریف مدیریت و شیوه های مدیریتی بحث و تبادل نظر نمودند.

در پنجمین جشنواره تندیس بی بی خدیجه ۱۵ تن از زنان تجارت پیشه ولایات به استثنای کابل توسط کمیته گزینش بر اساس معیار های مشخص انتخاب و مستحق تندیس بی بی خدیجه شناخته شدند. برندهای تندیس رقبتی بی بی خدیجه خانم دیانا هاشمزاده، رئیس شرکت درخشان بلخ، خانم فریده مهیار، رئیس شرکت تولید و پرسوں لبیات فروغ رشید، خانم گلجان حجتی، رئیس شرکت لوژیستیکی سیتا ستار، خانم کامله سحر، رئیس رادیو و تلویزیون ریحان در تخار، خانم لیلا آفاق، رئیس افغان بیزنس سنتر در کندهار، خانم نسرین کشاورز رئیس نگین پروردکشن در هرات، خانم نسرین خوجندی بنیانگذار شفاخانه اختصاصی صحت خانواده در بلخ، خانم نظیفه هوفیانی رئیس موسسه تعليمات و خدمات زراعی زنان در پروان، خانم نوریه حمامه رئیس رادیو حمامه در جوزجان، خانم

برگزاری نمایشگاه زارعه‌تی، صنعتی و تجاری در بلخ

نمایشگاه زارعه‌تی، صنعتی و تجاری روز پنجشنبه ۷ قوس ۱۳۹۸ با حضور داشت مقامات محلی ولايت بلخ، محترم الحاج شجاع الدین شجاع معاون مقام ولايت بلخ، محترم آرش یونسی رئيس اتاق تجارت و سرمایه گزاری بلخ، اعضای محترم هيأت مدیره اتاق تجارت بلخ، روسای ادارات دولتی، رئيس و اعضای محترم هيأت مدیره اتاق صنایع و معادن، رئيس اتاق تجارت زنان ولايت بلخ، نماینده گان کشور های خارجی مقیم مذاشریف و تجار و سرمایه گذاران محترم از ولايات مختلف کشور در شهر مزار شریف افتتاح گردید.

در مiful افتتاحیه این نمایشگاه ابتدا محترم آرش یونسی مقدم مهمانان را خوش آمدید گفته هدف از برگزاری این نمایشگاه را رشد سکتور خصوصی، حمایت از تولیدات ملي و معرفی فراورده های داخلی کشور خواند.

سپس محترم شجاع الدین شجاع معاون مقام ولايت بلخ از برگزاری این نمایشگاه استقبال نموده و از تلاش های هيأت رهبری اتاق تجارت و سرمایه گذاری بلخ در راستای رشد صنعت و تجارت در بلخ به نیکی ياد نمود.

در ادامه هریک محترم الحاج محمد یاسین اکبری رئيس اتاق صنایع و معادن و محترمه شکیبا شکیب رئيس اتاق تجارت زنان ولايت بلخ طی سخنانی از برگزاری همچو برنامه ها و نمایشگاه ها غرض رشد تولیدات داخلی کشور قدردانی نموده حمایت کردن.

در این نمایشگاه تاجران و صنعت کاران محترم کشور از ولايات مختلف در ۶۰ غرفه نمایشی محصولات ملي و تولیدات داخلی خویش را از قبیل محصولات و فراورده های زراعتی، ماشین آلات و عرضه خدمات زراعتی، صنایع دستی و لوازم خانه متوسط، لوازم بهداشتی، صنایع دستی و لوازم خانه به نمایش گذاشتند. قابل ذکر است که حضور پر رنگ خانم های تجارت پیشه در این نمایشگاه بی سابقه بوده که حدود ۵۰ درصد از اشترانک کننده گان این نمایشگاه را خانم های تجارت پیشه تشکیل داده بود.

امینی، محترم اسدالله اسدی، محترم محمد موسی احمدی و جمعی از تاجران و صنعت کاران، ابتدا محترم محمد نسیم امینی رئیس دارالانشاء اتاق تجارت بلخ از اشترانک موقفانه شرکت های اشترانک کننده در این نمایشگاه اظهار سپاس و قدردانی نموده، به پاس زحمات و سهم فعال شرکت های اشترانک کننده در این نمایشگاه تقدير نامه هایی از جانب هيأت رهبری اتاق تجارت و سرمایه گذاری بلخ برایشان تفویض گردید.

همچنان در حاشیه این نمایشگاه نشست های تواصل تجارت B2B میان شرکت های اشترانک کننده در این نمایشگاه راه اندازی گردیده بود که زمینه خوب جهت تبادل نظر، عقد قرارداد ها میان تولید کننده گان و تامین کننده گان بود و شرکت های تولیدی از این فرصت استفاده خوب نمودند. در اخیر این نمایشگاه روز شنبه ۹ قوس ۱۳۹۸ طی محفل اختتامیه با حضور داشت هيأت رهبری اتاق، محترم آرش یونسی، محترم محمد نسیم

دیدار محترم خسرو فضلی
سرپرست ریاست عامل بانک با امرین نمایندگی ها
در رابطه با توسعه و بهبود فعالیت شان

امدادی

مالیه دهی آگاه می سازد. وی از مردم خواست که در بخش ترویج مالیه دهی در کشور با وزارت مالیه همکاری نمایند.

محترم نصیر احمد درانی، وزیر زراعت، آبیاری و مالداری گفت: "جمع آوری عواید ملی و مالیه دهی امروز عصری شده است. پرداخت مالیه به وخت معین آن فرهنگ مالیه دهی و علاقمندی مالیه دهنگان مسئولیت هر شهروند است. مالیات است که باعث استقلالیت اقتصادی کشور ها گردیده و باعث رشد اقتصادی و کاریابی می گردد. وی از تمام مالیه دهنده دگان درخواست نمود تا مالیات شانرا کتمان نکرده و آنرا در وقت و زمان معین آن پرداخت نمایند."

محترم مجتبی الرحمن کریمی، وزیر احیا و اکشاف دهات گفت: "افغانستان یکی از کشور های است که بیشتر به منابع مالی کمک کننده گان نیازمند است بنابراین مالیه یکی از اساسی ترین عامل توسعه دولت های اکشاف یافته است بنا بر این نیاز است که مردم ما برای یک افغانستان با ثبات اقتصادی و خود کفا مالیه خویش را به زمان معین آن پرداخت نمایند."

محترم قیومی، سرپرست وزارت مالیه ضمن تشکری از اشتراک کننده گان در سخنان افتتاحیه این مراسم گفت: "توانمند سازی مالیه دهنده گان و برنامه آگاهی عامه در مرکز و ولایات از جمله وظایف عمده و اولویت های اساسی وزارت مالیه است که در بخش های اصلاح امور مالیاتی و انسجام بهتر عواید در سراسر کشور بوده و لازم است تا به مالیه دهنده گان از اصلاحات در سیستم مالیاتی کشور از طریق برنامه های منظم آگاهی عامه و سمینار ها اطلاع رسانی درست و بموضع صورت گیرد."

وی افود: "آگاهی عامه و دانش مودیان مالیه دهنده را توانمند کرده و باعث می شود که مالیات شانرا به موقع پرداخت نمایند و مردم را از اهمیت

حضور غضنفر بانک در نمایشگاه مالیه دهنگان بزرگ تحت عنوان هفته مالیات

نمایشگاه مالیه دهنگان بزرگ، تحت عنوان «هفته مالیه» طی مراسمی با شکوهی روز چهارشنبه ۲۵ مهر ۱۳۹۸ جدی خورشیدی به منظور ترویج هرچه بیشتر فرهنگ مالیه دهی در کشور، توسط پروفیسور محمد همایون قیومی، سرپرست وزارت مالیه و مشاور ارشد مقام عالی ریاست جمهوری در امور زیربناء، در بادام باغ کابل گشایش یافت. در این مراسم سه روزه وزرای زراعت، آبیاری و مالداری، احیاء و اکشاف دهات، شماری از رئاسای وزارت مالیه، مستوفی ها و امریک عوایدی، نماینده گان مختلف ادارات دولتی، نماینده گان سکتور خصوصی، مسئولین اتحادیه ها و شماری از مالیه دهنده گان اشتراک داشتند.

قابل ذکر است که در این نمایشگاه بیش از صد نهاد بزرگ از جمله بانک ها، شرکت های تجاری، شرکت های صنعتی، شرکت های تولیدی، شرکت های ساختمانی، شرکت های مخابراتی، شرکت های صنایع دستی، شرکت های هوایی، هوتل ها، رستورانت ها، چاپخانه ها و لوازم بهداشتی شرکت نموده بودند.

غضنفر بانک در این نمایشگاه حضور فعال داشت، شمار زیادی از کارمندان و مسئولین شرکت های تجاری از غرفه غضنفر بانک بازدید نمودند، کارمندان بخش توسعه تجارت، خدمات و محصولات بانک را به ایشان معرفی نموده و از نشریات و تحایف بانک به آنها اهدا نمودند.

محترم محمد یونس مومند معاون، اتاق تجارت و صنایع و محترم شیر باز کمین زاده، رئیس اتاق صنایع و معادن نیز در رابطه به اهمیت، اهداف و رابطه سکتور خصوصی با حکومت به اشتراک گننده گان معلومات ارائه نمودند.

هفتنه مالیات امروز از طرف ریاست عمومی عواید وزارت مالیه افتتاح و با برنامه های آموزش مالیات، سپورتی (وشو، شمشیر بازی و تیر و کمان)، برنامه های موسیقی و سرگرمی به مدت سه روز از ۲۵ الی ۲۷ تجلیل می گردد همچنان مسئولین مربوطه به سوالات مردم پاسخ خواهند داد.

همچنان طی هفته مالیات که در سراسر کشور افتتاح گردید، قرار است که به منظور آگاهی عامه و تقویت فرهنگ مالیه دهی برنامه های تبلیغی و تغییری از طریق چاپ هفته نامه شتمنی، شبکه های اجتماعی، رادیو، تلویزیون های ملی و خصوصی و دیگر وسائل ارتباط جمعی در سراسر کشور تدویر یابد.

هدف از تجلیل و افتتاح هفته مالیات بلند بردن سطح آگاهی مالیه دهندگان، تقویت فرهنگ مالیاتی، بلند بردن سطح آگاهی عامه ، بلند بردن سطح اطاعت پذیری داوطلبانه، و امنیت سازی مالیه دهندگان در راستای چگونگی سنجش مالیه، توانمند سازی مالیه دهندگان در رابطه به مکلفیت های شان و ارایه خدمات مسلکی و بموقع برای مالیه دهندگان است تا از یک سو از جرایم مالیاتی جلوگیری بعمل آمده و از سوی دیگر عواید ملی بشکل درست آن جمع آوری گردد.

”رشد بازار تجاری و سرمایه گذاری های کوچک زنان در بامیان“

زنان تجارت پیشه، بیشتر در مرکز بامیان، ولسوالی های یکاولنگ و پنجاب این ولایت، فعالیت دارند. در عین حال، مؤسسهٔ صلح و برابری، نیز به منظور رشد اقتصادی زنان در این ولایت یک کارگاه آموزش حرفة خیاطی را برای بیش از ۲۲۰ زن فراهم کرده است. مسؤولین اتاق های تجارت و صنایع در بامیان می‌گویند که بیشتر این انجمن های تجارتی کوچک زنان توانسته اند به خودکفایی اقتصادی برسند و از این طریق هزاران زن صاحب شغل شده اند. به گفته اتاق تجارت و صنایع در بامیان، هر انجمن بیش از ۲۲ عضو فعال دارد. آگاهان می‌گویند که فعالیت زنان در بخش های تجارت های کوچک برعلاوهٔ این که آنان را به خودکفایی اقتصادی می‌رسانند، برای رشد سطح زندگی خانواده های شان نیز تأثیرات مثبت به جا می‌گذارد.

منبع: وبسایت الحاج محمد یوسف غضنفر

شماری از زنان تجارت پیشه در ولایت بامیان می‌گویند که آنان با سرمایه اندک به کار آغاز کردند، اما حالا توانسته اند آن را رشد داده و برای چندین زن دیگر نیز زمینه کار فراهم کنند بیشتر این زنان در بخش های تولید لبنتی، صنایع دستی، خیاطی، دکانداری و فعالیت های زراعتی مصروف کار میباشند. خماری کاظمی، یکی از این زنان تجارت پیشه است که حدود ۳ سال قبل با مبلغ ۳۰ هزار افغانی سرمایه گذاری شخصی به فعالیت های تجارتی کوچک آغاز کرده است. خانم کاظمی که حدود ۳۰ سال سن دارد، می‌گوید که کارش را با ایجاد یک کوپراتیف زراعتی مخصوص زنان آغاز کرده بود و حالا این کوپراتیف دهها عضو دارد که سرمایه هر خانم به ۶۰ تا ۳۰۰ هزار افغانی میرسد. صدها خانم بامیانی، در سال های اخیر در بخش های مختلف زراعتی، تولید صنایع دستی، خیاطی، دکانداری و تولید لبنتی، به کمک برخی نهادها مصروف فعالیت های تجارتی کوچک شده اند.

گلچین روزگار عجب خوش سلیقه است می چیند آن گلی که به عالم نمونه است

در گذشت جانگداز شاد روان استاد محمد امین اندخویی یکی از شاعرا و نویسنده‌گان ممتاز کشور، اسد الله تاجزی، هنرمند برجسته سینما و تیاتر کشور، استاد قادر فرخ ممثل و سینماگر ممتاز کشور، اصف جلالی ملقب به کاکا اصف طنزپرداز، سینماگر و کمدین مشهور کشور و جوانشیر حیدری؛ بازیگر مشهور سینما و رئیس اتحادیه سینماگران کشور، ملت شریف افغانستان را به ماتم نشاند، نبود این هنرمندان ضایعه بزرگ و جبران ناپذیری است در بخش های ادبی، سینمایی و هنری.
روح شان شاد و یاد شان گرامی باد!

قادر فرخ

اسد الله تاجزی

محمد امین اندخویی

اصف جلالی

جوانشیر حیدری

اظهار قدردانی الحاج محمد یوسف غضنفر

از برگزارکنندگان و اشتراک کننده‌گان محفل یادبود از مقام شامخ علمی- ادبی استاد محمد امین اندخویی

روز جمعه بیستم ماه جدی سال روان جمعی از ارادتمندان مرحوم استاد محمد امین اندخویی برای یادبود و ارج گذاری به خدمات شایان آن بزرگمرد اندیشه و قلم در شهر کابل گردhem جمع آمده مقام شامخ علمی و ادبی این قافله سalar فرهنگ را ستودند.

استاد امین اندخویی شاعر، نویسنده، پژوهشگر و دانشمند خوش نام کشور در اثر مریضی که عاید حالش بود روز جمعه ۱۳۹۸ برج جدی با دنیای فانی وداع گفت.

جایش فردوس برین و آخرتش آباد باد، آمین!

مروری بر حیات ادبی مرحوم محمد امین متین اندخویی

نشر رسیده اند.
محمد امین (متین) اندخویی در سرایش اشعار و نوشتن آثار منثور همواره با اهل ادب و صاحبان نظر در تماس بود و همه کارهایش را با مشوره انجام می داد و قبیل از آنکه نظر تائیدی آنان را کسب کند به نشر آثارش مبادرت نمی ورزید.
محمد امین (متین) اندخویی چهره شناخته شده در آینه تمام نمای فرهنگ و ادبیات کشور بوده وزنده‌گی آگاه خود را بذل کوشش و خدمت در راه اعتلای فرهنگ و ادبیات اصیل میهن و پژوهش‌های فرهنگی نموده است. این خدمتگزاری ادعا و فروتن ادب و فرهنگ (۳) بیش از نیم

آموزش‌های خصوصی خود از محضر استادان و شخصیت‌های گرانقدر چون مولانا قربت و دیگران بهره‌ها جست که در مورد مقدمه (باغ لاله پوش) (۲) که نخستین دیوان قطور است مفصلًا معلومات ارایه گردیده است.
نامبرده افون بر سرایش شعر در نوشتن آثار منثور نیز همت گماشت، مقالات و نوشته‌های او در جراید و روزنامه‌های کشور چون: سنتوری، فاریاب، دیوه، جوزجانان، هیواد، آنیس، بیدار، پروان، بدخشان، بغلان، اتفاق اسلام، پیام حق، بولوز، مجله ژوندون، مجله پشتون بوغ (آواز)، مجله خراسان، مجله ملت‌های برادر وغیره به

مرحوم محمد امین متین اندخویی در سال ۱۳۹۹ هجری خورشیدی درگذر چک محله (چکمن محله) اندخوی این مهد باستانی فرهنگ و ادب و دانش در خانواده ادب پروری به اسم مولانا عبدالحی "فرزنده" متولد شده فرحت افزای والدین خویش گردید. نامش را نسبت به ارادتی که به فرزانه مردی از آن دیارمولوی میرامین قربت شاعر داشتمد معروف داشتند، محمد امین گذاشتند تا بادا این فرزند نیز در آینده چون ایشان از دانش و فرهنگ توشه اندوزد. محمد امین از سنین پنج یا شش سالگی به آموزش علاقه گرفت خواندن و نوشتن را نخستین بار در نزد پدر فراگرفت پس ازانکه شامل مکتب ابتدایی اندخوی گردید به زودی سوادش برآمد به خوانش نظم و نثر پرداخت در این مورد نیز پدرش نخستین رهنما و آموزگار او بود چنانکه او خود در این باب میگوید.

بحمدالله دمد گلبانگ رحمانی ز تقریرم پدر بنمود با ارشاد حرف نزهت‌نویم (۱) در سال‌هایی که او هنوز شاگرد صنف پنجم بود که به سرایش شعر آغاز کرد و از سوی برخی از آموزگاران مورد تشویق قرار گرفت: از جمله مرحوم غلام محمد نقره فاریابی سرمهل مکتب وقتی که دلبسته‌گی این شاگرد ارجمند را به گرایش شعر دید استعداد او را در این امر ملاحظه کرده مورد التفاتش قرارداد.

نخستین سروده محمد امین (متین) اندخویی در سال ۱۳۳۵ خورشیدی هنگامی که او شاگرد

صنف پنجم مکتب بود در چارچوب (ستوری) وقت (فاریاب امروزی) به چاپ رسید در دوران مکتب عبدالقیوم رحمانی که از وی بزرگتر و در راه شعر و ادب چند گامی بیشتر نهاده بود با متین در تصحیح سروده‌های او یاری میکرد.

محمد امین (متین) در سال ۱۳۳۶ خورشیدی از صنف ششم مکتب فراغت یافت. متأسفانه نسبت دشواری‌هایی که در زندگی پیش آمد نتوانست تحصیل خود را بیشتر از این ادامه دهد. ولی دامن شعرو ادب را رها نکرد! بی هم مطالعه مینمود، شعر می سرود، مضمون مینوشت تا اینکه نام خود را در کتاب سخنوران معاصر رقم زد. او در تداوم

همچنان متین اندخویی در سالهای ۱۳۶۵ و سال های بعدی مجموعه های از اشعار شاعران معاصر کشور را با کار فزاینده از خلال نشرات و منابع خطی جمع آوری نموده به دست نشر سپرده است

و آنها عبارتند:

۱. گزیده اشعار استاد خلیل الله (خلیلی)
۲. گزیده اشعار عبدالهادی (داوی پریشان)
۳. گزیده اشعار محمد کریم (نزیهی جلوه)
۴. گزیده اشعار غلام احمد (نوید)
۵. گزیده اشعار محمد ابراهیم (صفا)
۶. گزیده اشعار عبدالرحمن (پژواک)
۷. گزیده اشعار محمد انور (بسمل)
۸. آزادی، مجموعه از سروده های شاعران معاصر درباره استقلال.
۹. گلبانگ صلح مجموعه اشعار شعرای امروزین.
۱۰. درخت دوستی، مجموعه اشعار در باره صلح.
۱۱. تانگ بیلی، گزیده از اشعار شاعران اوزبیک زبان کشور.
۱۲. کلیات (دیوان مولانا قربت) چاپ آفست ایالات متحده امریکا ۱۴۱۴ هجری قمری.
۱۳. گلشن قدس، مجموعه اشعار مولانا خواجه غیب الله (غیبی) آفچه بی چاپ پشاور ۱۳۸۳.
۱۴. مرده رحمت، گزیده اشعار مولوی محمد اسدالله نصرت ۱۳۸۷ مزارشیریف مطبعه اولوغ بیگ.
۱۵. مجموعه اشعار مولانا محمد اسحق (انور) بلخ ۱۳۸۴.
۱۶. سروده های حاجی نادر نیاز قادری اندخویی ملقب به (پلنگ پوش) شاعر سده دوازدهم هجری قمری.
۱۷. بیاض کمال، مشتمل بر اشعار دری که مرحوم سیدعبدالغفور کمال در شبكات مختلف موسیقی کلاسیک شش مقام ترنم نموده است.
۱۸. به سراغ فراموش شده گان، تذکره شعرای که در اندخویی وفات کرده اند.

افزون بر اینها استاد متین اندخویی با تلاش های خستگی ناپذیر درین سالهای ۱۳۴۵ و سال های بعدی مضامین سود مندی در مطبوعات کشور قرار ذیل به نشر سپرده است.

۱. از مسنند تدریس تا منبر ارشاد، شرح حال علماء و روحانیون پیشین و معاصر اندخوی.
۲. اندخوی ده یشه گن ادبی سیمالر، ملیتها برادر کابل ۱۳۶۴ بش.
۳. احوال و آثار شعرای معاصر اندخوی، جریده جوزجانان ۱۳۷۲ ش.

به قرارنامه شماره ۱۳۸۴/۱۱/۱۹ / ۶۹۰۳ وزارت اطلاعات فرهنگ و توریزم مzin با امضای سید مخدوم رهین وزیر داشمند آن وزارت برای محمد امین (متین).

فهرست آثار چاپ شده تخلیقی و تحقیقی استاد محمد امین متین اندخویی عبارت اند از:

۱. (کونگول سوزی) مجموعه اشعار اوزبیکی کابل ۱۳۶۵
۲. (مرخورشید) مجموعه اشعار دری کابل ۱۳۶۷
۳. (باغ لاله پوش) نخستین دیوان اشعار دری و اوزبیکی پشاور ۱۳۷۹
۴. (چشم غزاله) دومین دیوان اشعار دری و اوزبیکی - چاپ مطبوعه امیری کابل ۱۳۹۱
۵. (کاسه چوبین) رساله منظوم و منتشر در باره حیات عرفانی بابا سنگو مشهور به باباولی اندخوی پشاور ۱۳۸۳
۶. (قوانج اوچی) معلومات منظوم درباره افتخارات تاریخی و رجال بزرگ ترکبارها.

آثار منتشر:

۷. سادات دودمان سید برکه اندخوی) پشاور ۱۳۷۸
۸. اندخوی و جایگاه آن در تاریخ) پشاور ۱۳۸۳-۱۳۶۵
۹. سیما های برآنده اندخوی) "معرفی چهره های سیاسی، علمی ادبی اندخوی بین سده های (پنجم و سیزدهم هجری قمری) مزارشیریف مطبعه کمپیوتري فرهاد ۱۳۸۵
۱۰. مروی برگشته های روی دیوار (معلومات دقیق راجع به ساختمان های تاریخی اندخوی) مزارشیریف مطبعه صورتگر سال ۱۳۹۱

قرن از عمر پر مشقت ولی پربار خویش را وقف آفرینش های ادبی و کارکرد های فرهنگی سرایش اشعار ناب و شیرین به زبانهای فارسی، دری، ترکی و اوزبیکی گردآوری، ترتیب و آماده نشر نموده بود. آثار شمار فراوانی از سرایشگران معاصر و نگارش زندگی نامه های آنان، پژوهش در هنر های محلی و کلاسیک "معرفی علماء روحانیون" هنرمندان "عرفا و مشایخ" شناساندن اماکن تاریخی و متبرکه و آرامگاه های رجال علمی "ادبی" و عرفانی و امثال آن نموده و آثار ارزشمند فراوانی به وجود آورده بود.

در تقدیر از این دست فعالیت های مشمر ادبی و فرهنگی محترم محمد امین متین اندخوی و با در نظر داشت چهار قصیده غرای او به زبانهای دری و اوزبیکی در سال ۱۳۸۴ خورشیدی از سوی وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ کشور جایزه درجه اول مطبوعاتی برایش تفویض گردید. و نیز در همین سال از سوی وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ لقب افتخاری استادی در عرصه شعر و ادب برایش داده شده که جای مباحثت برای همه فرهنگیان اهل ادب است. (۵)

۱. جایزه علمی ادبی (مدال غازی میر بچه خان کوهدهامنی) از مقام ریاست جمهوری.
۲. اهدای جایزه نقدی از طرف مقام ریاست جمهوری.
۳. جایزه ادبی مقام اول در سرایش شعر ۱۳۸۴/۵/۲۳/۵۹ از طرف مقام وزارت اطلاعات و فرهنگ و توریزم.
۴. اعطای سند استادی در عرصه سرایش شعر،

شرح حال (اہل ساز و آواز) اندخوی

۱. معروفی آلات موسیقی، که درین هنرمندان ملیت اوزبیک و ترکمن مروج است.
 ۲. بیاض کمال، مشتمل بر اشعار اوزبیکی که مرحوم سید عبدالغفور کمال در شعبات مختلف موسیقی کلاسیک شش مقام اوزبیکی ترنم نموده است.
 ۳. بیاض صوفی مشتمل بر اشعار دری و اوزبیکی که مرحوم شاه قل صوفی در شعبات مختلف موسیقی کلاسیک اوزبیکی ترنم نموده است.
- به این ترتیب دیده میشود این شاعر و پژوهشگر پرکارگیر اثرات گم شده اش (نظم و نثر) آثار متعددی در ابعاد گوناگون به جامعه ادبی و فرهنگی تقدیم کرده است و یا آمده چاپ داشت. همچنان موصوف تعدادی از جوانانی را که به سرودن اشعار روی آورده اند در احیا و پرورش استعداد شان از دستیاری خویش دریغ نه ورزیده، گزیده های اشعار شان را بعد از ویرایش و نگارش پیشگفتار به چاپ رسانیده است.

و اجتماعی مرحوم قاضی بابا مراد اندخوی و فرزندانش، محمد کریم نزیهی جلوه وال حاج صوفی محمد رحیم قاضی زاده اندخوی.

آثارآماده به چاپ :

۱. کلیات اشعار به زبان دری (مجموع سروده های تمام اشعار دری استاد محمد امین متین)
۲. خراسان بیشیگی، اوزبیکی کلیات شعر توپلمی (کلیات اشعار اوزبیکی) استاد محمد امین متین اندخوی.

سروده های مولانا شرف الدین خویی سمرقندی

۱. سروده های مولانا محمد مقیم مقیمی اندخوی.
۲. رداریف الاشعار، مجموعه اشعار دری و اوزبیکی شعرای معاصر اندخوی به یک وزن وقفیه.

۴. خوشنویسانی که در اندخوی درخشیده اند، جوزجانان ۱۳۷۲

۵. برگردان مقالاتی از فارسی به زبان اوزبیکی راجع به حیات عرفانی امام یوسف اندخوی مفسر سده ششم هجری قمری آق یول مجله ۱۳۷۲، ۶ (اوینیتلیگن چیچک لر) سلسله مقالات اوزبیکی راجع به معرفی رجال علمی و ادبی کشور ۱۳۸۲.

۷. یادی از خدیم جوزجانی(۱۲/۱۱/۱۳۸۳) روزنامه انبیس.

۸. مسجد جامع خلیفه شاه محمد عزیزان، جوزجانان ۱۳۸۳.

۹. (یادی از خاطره ها) معرفی شخصیت های اجتماعی اندخوی ۱۳۸۵ جریده یولدوز. استاد متین اندخوی سوانح شماری از فرهنگیان (سلف و معاصر) را معرفی و آماده چاپ نیز کرده یود به بعضی آنان اشاره میشود.

۱. سه چهره علمی به ارتباط حیات علمی، ادبی

چمن نینگ کولگوسیدن ساچیلور اسره لطفاظر

دود اغی نینگ یشیل ساوغه سی دنیا نی یستنورد
کوکت خمیازه سیدن تاوله نیب ای سگه ی طراوتلر
اوسمیلیک تانگل هییگه شبینم اینجوسینی تامدوردی
بهار اعجازیگه باق، وه، بولورمی مونچه هم دلکش!
سیتیب کوک بخیه سینی عنجه هم ناز اویقدون توردی
فتح سوندی تون آقسام لاله بزم ایچره قیزرتیب یوز،
سیویشگن نازنینلر او سرو کیب محفلنی قیزدوردی
کیچه اوز حجله سیدن گل قیزی چیقدی تماشاگه
اشوله بیرله کوییجی بزم ارا کوننگلین قوواتوردی
اریخ بوییده ایملب چارله گه ی چاغیر سری نرگس
بنفسه اوشبو آلقیشدن آچینیب تومشوغین بوردی
متین، مضمون توقيش رمزینی اورگندی ادیبلردن
شو زحمت دیر که چاویم قیزغینوچیلنی کوندیردی

۱۳۹۴ حمل ۲۳

منابع:

۱. متین اندخویی "محمدامین" باغ لاله پوش پشاور ۱۳۷۹
۲. مقدمه باغ لاله پوش.
۳. ارزشناهن اوکتم خالق نظروف (معاون اول انجمن پیوند کشور تاجیکستان) درمورد متین اندخویی جریده سامان شماره ۱۸ شهرسوانح ۱۳۷۱ خورشیدی.

نمونه هایی از شعر دری و اوزبیکی شادروان محمد امین متین اندخویی:

دنیای دل

نشنیده هیچ کس به جهان حرف زشت ما
پاکست چون دهان بنفسه سرشت ما
همچون قلم به حرف وفا لب کشوده ایم
گرچه نوشته اند سیه سرنوشت ما
بی باده سرخوشیم به گلزار زنده گی
آبی چکیده از نی نرگس به کشت ما
دنیای دل ز مهر تو آباد کرده ایم
اینست در جهان محبت بهشت ما
سراز لحد کشیم به صد ناز، ای متین
بوسیده سایه قدم یار خشت ما

کابل، ۲۱ عقرب ۱۳۶۶

کوکت خمیازه سی

ای سیب کوکلم بیلی نینگ حیات آچونگه اوندوردی
چیچکلر میلغیرههب کولگانینی تانگ یولدوزی کوردی
بویرههم نینگ شکوهی سیغمس اون سیکیز مینگ عالگه
باش اوزره اوتفیزیب گلدن اوتابه دورلرسوردی

۹۹

این نکته را نیز لازم به تذکر میدانیم استاد متین اندخویی به سلسله کارهای ابداعی و پژوهشی یک تعداد کتیبه ها را که بیانگر پیشینه درخشنان می باشد در برخی از ساختمان های تاریخی و آبدات اندخوی نصب نموده است.

محترم استاد محمد امین متین اندخویی به اساس کارهای پر ثمر و ارزشمند ادبی در ساحة ادبیات زبانهای دری و اوزبیکی و نوشتن آثار نظم و نثر در زبانهای متذکره و خدمات شایسته فرهنگی نظر به لزوم دید مقامات دولتی از سالهای ۱۳۶۵ الی سالهای اخیر سفر های رسمی علمی و سفر های خصوصی به کشور های جهان از جمله: مسکو مرکز روسیه، منسک بلاروس، اوزبیکستان، تاجیکستان، آذربایجان، ترکمنستان، قرقاز، ترکیه، هندوستان و پاکستان داشته است. افزون بر آن در داخل کشور طی کارهای بزرگ فرهنگی در برنامه ها بزرگ علمی و فرهنگی در سطح کشور به سایر ولایت های مشرقی، جنوبی ولایات شمال کشور سفر های علمی فرهنگی داشته و در محافل ادبی هنری شرکت ورزیده بود.

۶۶

هشدار سازمان محیط زیست نسبت به بزرگترین خطر قرن بیست و یکم

- دنیای صنعتی با هدف سود بیشتر به تغییر شیوه‌های زندگی بر مبنای اصل تولید، مصرف و سود، دست یازیده و به طور گسترشده و مستمر محیط زیست را با خطر جدی روپرور کرده است.
- افزایش تولید گازهای گلخانه‌ای، با تخریب وسیع جنگل‌ها در سراسر جهان و گسترش شهرها به اراضی جنگلی
- ورود میلیون‌ها تن پلاستیک و پسماندهای صنعتی و خانگی به دریاهای و اقیانوس‌ها
- خروج بزرگترین کشور صنعتی جهان یعنی آمریکا از قرارداد توکیو
- بی‌توجهی کشور چین به عنوان بزرگترین تولید کننده گازهای گلخانه‌ای به اصول قرارداد توکیو

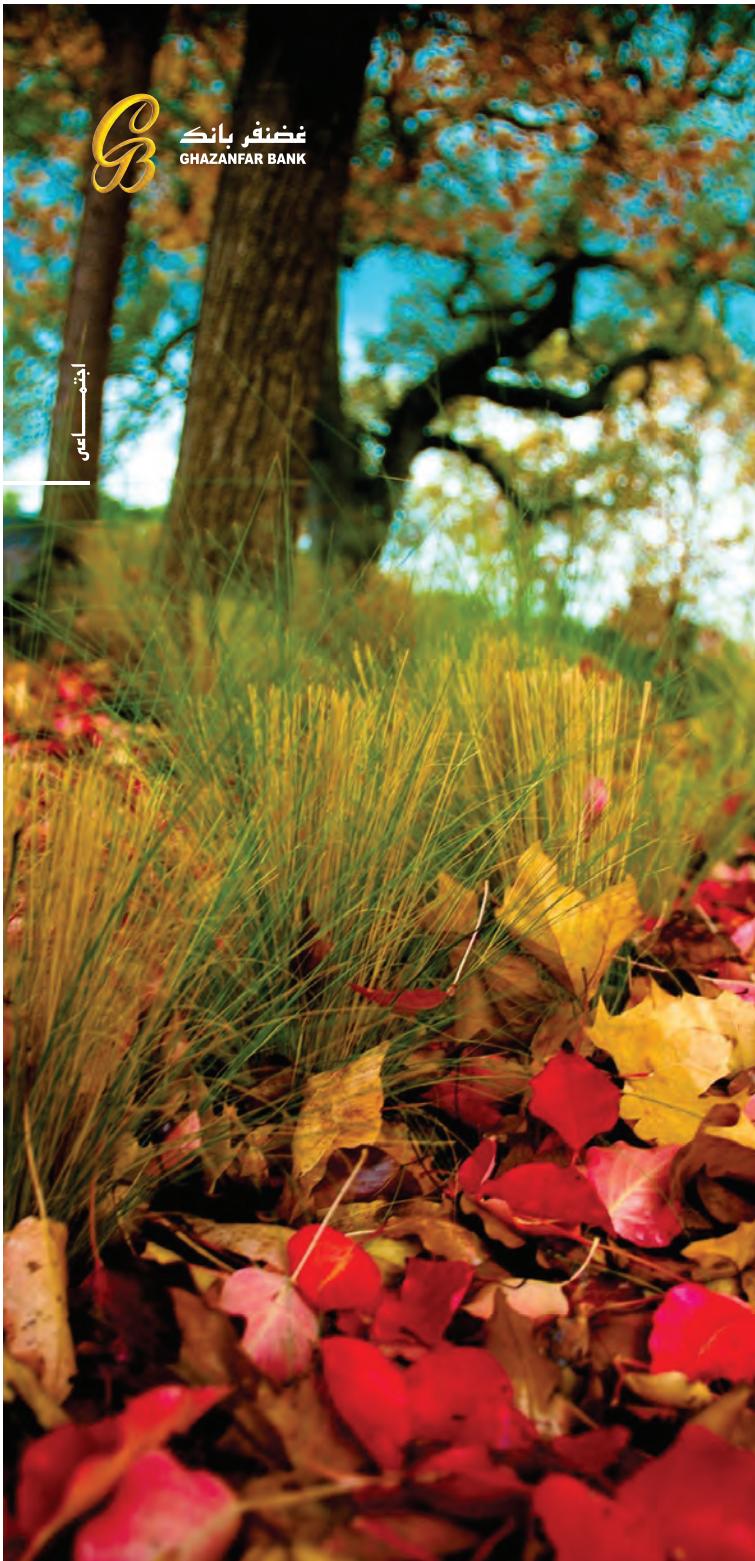
و اقدامی جدی از سوی تصمیم‌گیران جهانی برای مقابله با موارد فوق صورت نمی‌گیرد، زمان آن رسیده است که تراژدی تاسفبار تخریب روزافزون محیط زیست در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی، بزرگترین سونامی و خطر قرن بیست و یکم اعلام شود. ناهنجاری‌های فوق، از دلایل بارزی است که نشان می‌دهد حمایت از محیط زیست توسط کشورهای صنعتی، تنها در سطح کنگره‌های جهانی و سازمان ملل مطرح است.

در بسیاری از کشورها فرهنگ زیست محیطی فraigیر و نهادینه نشده و با بحران‌های متعددی مانند آلودگی هوا در شهرها، بحران زباله و پسماند، افزایش گازهای گلخانه‌ای و تغییرات

سازمان حفاظت از محیط زیست ضمن اشاره به شرایط ناگوار کرده زمین و بحران‌های محیط زیست گفته است: زمان آن رسیده که تراژدی تاسفبار تخریب روزافزون محیط زیست در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی، بزرگترین سونامی و خطر قرن بیست و یکم اعلام شود. در بیانیه سازمان حفاظت محیط زیست به مناسبت روز جهانی محیط زیست آمده است: «حفظ محیط زیست به عنوان رکن اصلی توسعه پایدار و منشاء حیات همه موجودات کره زمین، اهمیتی فراوان دارد و یکی از مولفه‌های مهم در مجموعه مهارت های زندگی آحاد جامعه است. روند جهانی شدن، پیامدهای اجتناب ناپذیری برای ساکنان کره زمین در برخواهد داشت و به همین دلیل، سازمان ملل متحد برای جلب توجه به حفظ این پدیده حیاتی، روز جهانی محیط زیست را نامگذاری کرده است.

در حال حاضر کره زمین با شرایط ناگوار زیر مواجه شده است:

- در محاصره انواع آلاینده‌های صنعتی کشورهای مختلف، به ویژه قدرت‌های جهانی قرار گرفته است.

اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت بر پایه یک سازمان چند فرهنگی و چند زبانی بنا شده است. ۱۱۰۰ نمایندگی در ۴۰ کشور دنیا دارد و دفتر مرکزی این سازمان در کشور سویس است.

اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت در سال ۱۹۴۸ با عنوان اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت "IUPN" به دنبال کنفرانس بین‌المللی در فرانسه یوجود آمد.

تا هنگامی که ایده حفاظت از محیط زیست در دهه‌های گذشته با سعی و کوشش و درجهت حفظ منافع سیاسی انجام می‌شد، ملت‌ها تمایل

اقليمی روبرو است. علاوه بر آن جامعه نیز با تهدیداتی نظیر کاهش تنوع زیستی، عدم آمایش سرزمین و چینش نامتعارف جمعیت، سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی ناسازگار با محیط زیست، تخریب جنگل‌ها و سایر مسائل بغرنج زیست محیطی مواجه هستیم که مقابله با آن‌ها بدون عزم ملی و تکمیل و اصلاح قانون امکان پذیر نیست؛ قوانینی که دربرگیرنده وظیفه حاکمیت، تقویت همه جانبه سازمان حفاظت محیط زیست و امنیت سازمان‌های مردم نهاد باشد.

در حال حاضر اگرچه تلاش وسیع همه حامیان و دوستداران محیط زیست برای تمامی موارد فوق، به شکلی مجدانه صورت می‌گیرد ولی به این مهم، باید توجه بیشتری شود و آموزش مهارت‌های اساسی محیط زیستی، در تمام زمینه‌ها و فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی لحاظ شود. امید است با استعانت از خداوند متعال، همه با هم در حفظ این آب، خاک و محیط زیست کشور عزیز خود بکوشیم و با ارتقای سطح آموزش، گسترش فرهنگ زیست محیطی و نهادینه کردن آن در بین تمامی اقسام جامعه، در این مسیر قدم‌های موثرتری برداریم.

آشنایی با اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت (IUCN)

اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت یکی از بزرگترین و مهمترین شبکه‌های حفاظت از محیط‌زیست جهانی است. این اتحادیه متشکل از ۸۳ کشور، ۱۱۰ آژانس دولتی، بیش از ۸۰۰ تشکل غیردولتی و ۱۰ هزار دانشمند و کارشناس از ۱۸۱ کشور که به صورت مشارکت جهانی فعالیت می‌کنند. ماموریت اصلی اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت تحت تأثیر قرار دادن، تشویق و ترغیب جوامع دنیا است تا علاوه بر حفظ تنوع زیستی، روند استفاده از منابع طبیعی را بر اساس معیارهای اکولوژیک متعادل کند.

از دیگر اقدامات اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- دیدهبانی گونه‌های گیاهی و جانوری کشورهای جهان برای قرار دادن در فهرست سرخ سازمان جهانی حفاظت از محیط زیست (IUCN Red List)
- همکاری و حمایت ارزیابی اکوسیستم هزاره {مفاهیم: اهداف توسعه هزاره چیست؟}
- تشکیل جلسات و همایش‌های بین‌المللی برای اتفاقات زیست محیطی مانند کنگره پارک جهانی در سال ۲۰۰۳
- انتشار دستاوردهای علمی سازمان و کارشناسان در زمینه محیط زیست در سراسر جهان
- ارائه توصیه و پشتیبانی فنی دولتها، سازمان‌ها و کمیسیون‌های بین‌المللی و دیگر گروهای سیاسی مانند G8 و G77.
- ارزیابی و معرفی تمامی سایت‌های فعال در زمینه میراث طبیعی جهان
- همکاری فنی برای ایجاد تنوع زیستی و برنامه عمل کشورها
- آماده سازی زمینه‌های حمایت کشورها در زمینه قوانین حمایت از محیط زیست و تدوین استراتژی‌های مدیریت منابع طبیعی

منبع: همشهری آنلاین

حافظت از طبیعت از طریق حمایت و توسعه علوم جدید حفظ محیط زیست، استفاده این علوم در پژوهش‌های بین‌المللی و برقراری ارتباط بین نتایج بدست آمده در تحقیق‌ها با سیاست‌های منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی از طریق گفت‌وگوی بین دولتها و جامع شهربی و بخش خصوصی به دنبال حفظ محیط زیست است.

اولویت برنامه سازمان جهانی حفاظت از محیط زیست (۲۰۰۵-۲۰۰۸) بازشناسی راههای امرار معاش به خصوص برای فقرا از طریق مدیریت پایدار منابع طبیعی است. این سازمان در پژوهش‌هایش، مفهوم مدیریت اکوسیستم جهت حفظ تنوع زیستی و معیشت پایدار وابسته به منابع طبیعی مستقیم را به کار می‌برد و سازمان تلاش می‌کند تا اکوسیستم‌ها را مدیریت و بازسازی کند و همچنین نحوه زندگی اجتماعی و اقتصادی مردم را بهمود بخشد. اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت به عنوان بزرگترین شبکه داشت زیست محیطی تا کنون به ۷۵ کشور برای حفظ منابع طبیعی و تدوین استراتژی‌های تنوع زیست محیطی کمک کرده است.

کمتری برای همکاری با اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت داشتند. حدود ۱۶ هزار گونه از حیوانات و گیاهان در خطر انقراض‌اند و بسیاری از اکوسیستم‌ها، تالاب‌ها، جنگل‌ها در حال انحطاط و تخریب هستند در حالی که ما می‌دانیم اکوسیستم‌های طبیعی منابع با ارزش در اختیار انسان قرار می‌دهند. مهمترین کارکردهای اکوسیستم کمک به کاهش فقر و افزایش فرصت های توسعه اقتصادی برای جوامع است. گسترش این تفکر نیازمند یکپارچگی در تصمیم‌ها و عملکردهای منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی سیاستگذارها در همه رده‌ها و همچنین در رهبران اقتصادی است.

سازمان جهانی حفاظت از منابع طبیعی (IUCN) به دنبال افزایش درک علمی فرصت هایی است که طبیعت در اختیار انسان قرار می‌دهد. اما این سازمان جهانی می‌داند این درک تنها از طریق راههای عملی چون همراهی دانشمندان، سیاستگذاران، رهبران اقتصادی و NGO ها و تغییر ارزش‌های جهانی و نحوه استفاده از منابع طبیعی تحقق خواهد یافت. اتحادیه بین‌المللی

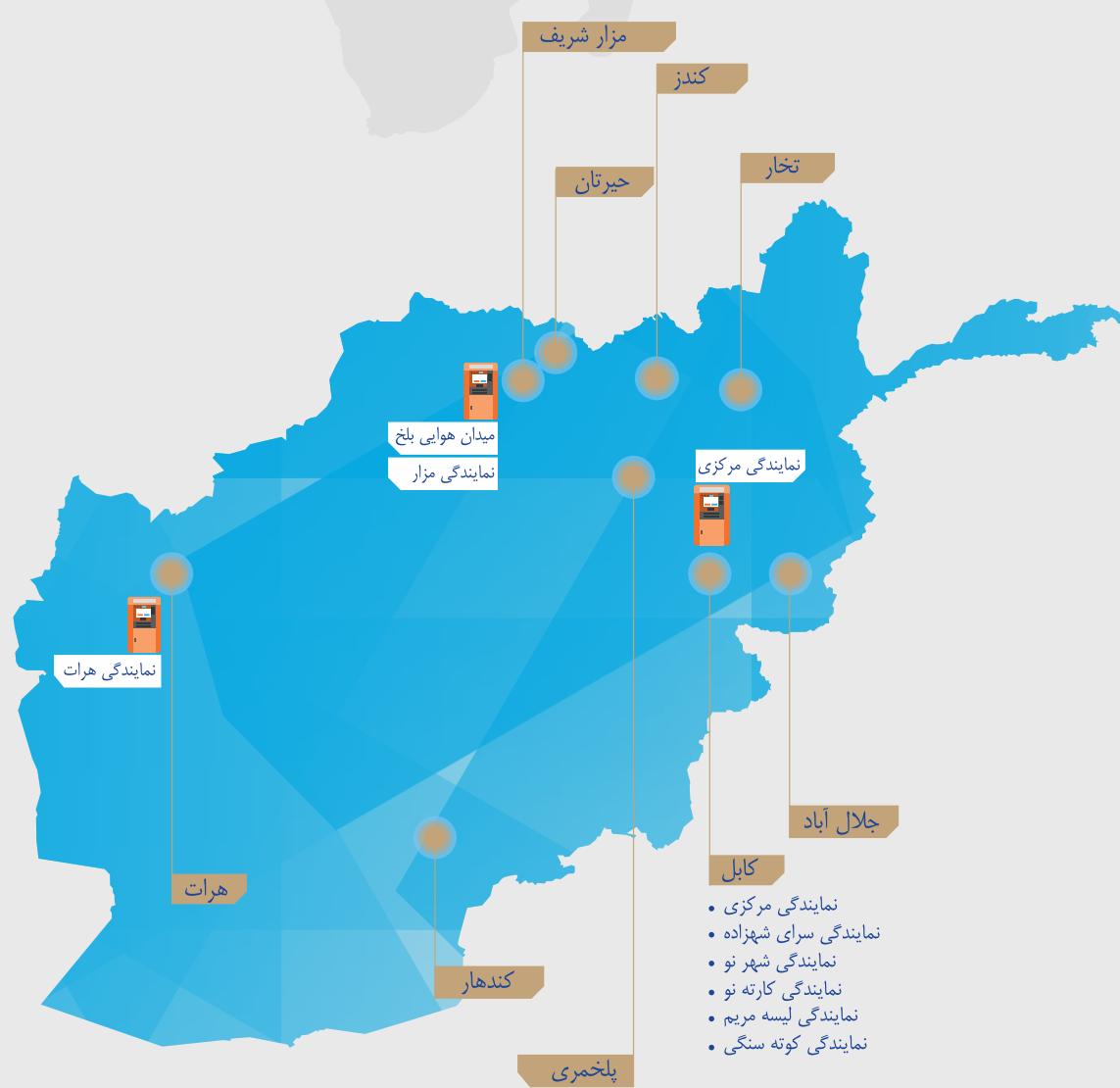

انتقال مصیون سریع پول توسط شبکه
جهانی ویسترن یونین در غضنفر بانک

غضنفر بانک
GHAZANFAR BANK

موقعیت نمایندگی ها و ماشین های خود پرداز پول

قرضه مسکن

بانکداری اسلامی

♦ مشارکه متناقصه

بانکداری عمومی

♦ قرضه میعادی

سیان

(ویژہ شعر و ادب)

رحمتی استاد متین تعزیتیده رپا عیلر

افسوس، سفر قیلادی اولوغ شاعر یمیز،
سوز صنعتیده بیلرمن و ماهر یمیز.
استاد متین آچوندن ابتدی رحلت،
روحینی دعامله شاد اپتمیلیک بر یمیز!

سوز گلشنیدن اوچى خوش الحان بليل،
کوز يپلى اپسيب سولدى بوسitan ارا گل.
شعر و ادب استادى متنين، واي دريغ،
سيپردى اجل اياغىدين اچيق مل.

استاد متین حیات او بیدن کوچدی،
فوټوق نتین، افسوس که توپاچ قوچدی.
قیغو یېلیدن سولدی کونگیللار باغی،
هم سوز بوزیدن طراوت و رنگ اوچدی.

سوز ملکی نینگ، آه، شهریاری کبتدی،
قیش کبلدی، ادب باغی بهاری کبتدی.
استاد متین حیاتدن کوز یومدی،
کوککه المیدن آه و زاری کبتدی.

استاد متین بویوک سخنور ابردی،
سوز دینگیزیدن اوکوش گهرلر تبردی.
بیز گه بوباهایچیلس اینجولرینی،
اسرنهگ کوزینگیردېک دېب، امانت بېردی!

شاهد و اهداف

چهره رخشن و غزل مست و رباعی در دست
خنده بر لب زده آمد به کنارم بنشست

گفت از شعر خوش ما بشوی شاد بگو ؟
کاندرین مجلس ما زاهدو شاهد پیوست
شاد چی ، مسیت شوم ، تا بدرم پرده غم
هم گریبان و دل و دامن خود را با دست
ماه رخساره بتایید و برویید غبار
از دل و دیده ما آن مه و با ما پیوست
بعد آن قصه دراز است از آن شب با او
شاعری های خوشش کرده مرا باده پرست
نفیسه خوشنخیب غصنیف

سوز کیر پیچیدن قوردى متنين يوكىك كوشك،
كيم رنگى بهار رشكى، گلار هيدى مشك.
تبگر مسيده مگى با چەپسى نينگ گلارينى،
قىش چېقەسى، كوز يېلى قىلە آمس خشك!

* * *

استاد متین رمز سخنرانی بود،
دایم قلمش گرم در افشاری بود.
از هر سخنش موج زند صدق و صفا،
حقاً که سرایشگر انسانی بود!

با غ سخن از طبع متنین بُد شاداب،
از شیره جان داد بهگل هایش آب،
اهل دل، از او بهنیکوبی یاد کنید،
چون آخر کار با غبان رفت بهخواب.

یاد تو به خیر، اوستاد دانا،
بکاراند معنایات، کلامت زیبا.
زین کنه رباط رخت بستی آخر،
فرودوس برین بهر تو بادا ماؤ!

* * *

شد گرچه تهی میان ما جای متین،
افکنده طین ز هر سو آواز متین،
چون ناله حافظ و تئی مولانا،
خامش نشود تا به ابد نای متین

در راه ادب نهاد تا گام متین،
سرسبز شد و تازه در این خطه زمین.
او بود یکی گوهر کمیابترین،
در خاتم شعر شد در خشنده نگین.

- 5 -

س. م. عالم لبیب

تو که سرمست و پریشانی و شوریده سری
بکن از کلبه‌ی ویرانه‌ی ما هم گذری
بزن ای عاشق دیوانه، به دیوانه سری
به خدا از من دیوانه، تو دیوانه تری
صنما زلف پریشان تو را شانه منم
همه شب مست و پریشان در میخانه منم
همه دانند در این شهر که دیوانه، منم
که منم شهره به شیدایی و بیداد گری
به خدا از من دیوانه، تو دیوانه تری
نگرانم صنما سیر ز جانم نکنی
نگرانم که فدای دگرانم نکنی
نگرانم که تو رسوای جهانم نکنی
نگرفتاده ز عشق تو به جانم شری
به خدا از من دیوانه، تو دیوانه تری
صنما کشتی دل را به گل انداخته ام
صنما با خم ابروی کیجت ساخته ام
من دیوانه از آن رو به تو دل باخته ام
که تو هم همچو من، از خوش نداری خبری

شد گرچه تهی میان ما جای متین.
افکنده طنین ز هر سو آواز متین،
چون ناله حافظ و ظی مولانا،
خامش نشود تا به ابد نای متین

در میمنه شاه عاشقان است متین
در میسره پیر می کشان است متین
انخوی به توکل ادب می گوید
شاہنشهی ملک شاعران است متین

(ناشناس)

غزل

راشه غیر رانه چاپیره که جانانه
پته مبنه دی برسیره که جانانه
دا منم چی زه له حده و م تبر شوی
خو ته دا خبره هیره که جانانه
خه دی ویل خو خه دی ونه ویل چپ شوی
خه خبر دی په زیده تیره که جانانه؟
لویه لار او ستا له وره اشارتونه
خلک گوری لیره ویره که جانانه

بې لە مینې مې روزگار نه شي فنا يم
كەن په مينه كېنىپى مې سر خې پرې رضا يم
يا به بوئين كرم د بهار زىري گلۇنە
يا به مېر په كلىيو پروت لكە بورا يم
پرھرونە مې زولن د زىرە خۇرىيېرى
چې ويشتلىپى يې د زىرە په سر رسا يم
زە رحمان چې سرگىردان په جهان گىرخەم
لە بې دردو مرور لە يار پخلا يم

رحمان بابا

چې خفه شې او زر بيرته راپخلا شى
دغە مبنه دې راچىرە که جانانه
اکرام الله اکرام

پتە سره پخلا بە شو بل بە چاتە نه وايو
غم تەشا پەشا بە شو بل بە چاتە نه وايو
تە بە مى رنگىن قلم زە بە دى انخور شەمە
پل بە شو يىدىيا بە شو بل بە چاتە نه وايو
زە بە لە نسىم سره ستا پر سالۇلۇزەم
خوب لرە معنى بە شو بل بە چاتە نه وايو
نور بە لە قىسىم سره جىڭ د نوبت نه لرو
جام بە شو مينا بە شو بل بە چاتە نه وايو
رنگ بە د غۇزۇلۇ شۇ بوي بە د سەنخۇلۇ شۇ
گل بە شو بورا بە شو بل بە چاتە نه وايو
ورك بە لە رقىيە شو شېپە رنگە پە غۇرۇنۇ كى
سيورى د عنقا بە شو بل بە چاتە نه وايو
نور بە لە طېيىپ سره شېپى لە دردە نه ژاپو
دم د مىسىحى بە شو بل بە چاتە نه وايو
زە بە منصورى نارە تە د جەھانى غزل
دار لرە تىنها بە شو بل بە چاتە نه وايو

عبدالبارى جهانى

دجىگىرى لە تور وحشته
بىرتە تم شول اميدونە
غۇتى مراوي پە تىارو كې
كالى شېرى دىجنىگ اورونە
زمانە گىرده تاوېرىي
كېرى لىدل وينى حالونە
توره شېپە به هم رىنا شى
كە پې تېرى شى خۇكالۇنە
مودە لىر دە پاتى شوى
لنپۇو اوپىرە مەزلىونە
مەخكىپى درومى جويد كاروان مو
مەخكىپى ھير دى كراونە
رنى سترگىپى شوي خىرنى
خولا لولى تارىخونە
دوازە لاس يې پاكوي تل
گىرد وھلى قول مخونە
غۇرپىدو تە نېزدى شوى
تنكى ھيلىي مراوي زېۋونە
پېرىزدىپى وسپىپى نن پانى
جىڭ وھلىي ارمانونە

امزالدین سرحد

بىشكىلە خاروان مې شە كاروان بە دې شەم
لە خانە سىتپى يەمە خان بە دې شەم
سېپىنە كوتىرە شە پرواز را و كەرە
غىير راڭوھ شىنىكى اسمان بە دې شەم
لولە مې تل پە ترۇن، ترۇن
غۇزىل، غۇزىل يەمە دىيوان بە دې شەم
يو تېرى گل شە انتظار مې و كەرە
زە راۋارىپە باران پە دې شەم
رخش دارواپى درتە زىن ولاپ دى
راشه رىستم مې شە داستان بە دې شەم
بىنكاري خونە يەم هوسى خەلە تېتىپى؟
چېرتە بە درومى بىبابان بە دې شەم
راشه جىنت مې شە جىنت بە دې شەم
راشه ايمان مې شە ايمان بە دې شەم
راشه مېبلەمە مې شە مېبلەمە بە دې شەم
راشه مېزبان مې شە مېزبان بە دې شەم
د زىرە لە غۇرپۇ مې غەمى جويد وە
راشه د سرو غەميو كان بە دې شەم

كاروان

رۇنا

ما وىل كە شېپە رىنا شى
مۇنۇر بە ووينۇ حالونە
دىتىارو وحشت بە لېر شى
خە تازە بە شي خىالونە

ورانە دا دنیا كەرە ربە بله دنیا جویە كەرە
دا چە د غەم دە يوبى غەمە دنیا جویە كەرە
دلتە خۇك حاكم دى خۇك مەحکوم او خۇك آقا غلام
نه وى چە تصاد پېكىنى يوه سەمە دنیا جویە كەرە
دا د د فرعون، هامان، شداد او د قارون دنیا
نه وى ئۆلم زور چې پېكىنى دەمە دنیا جویە كەرە
دلتە خاوندان د محلۇنە دى خەدایان ربە
بله بس د خەتىپ بى محلە دنیا جویە كەرە
وايم زە حمزە ربە پە كار كېنى دى كار نە لرم
ھىسى مى خىال راغى يو بىلدە دنیا جویە كەرە

حمزە شەنوارى

جملات طلایی

(یک جمله ارزشمند می تواند زندگی انسان را دگرگون و هدفمند کند .)

- عزت مردم با ایمان در بی نیازی از مردم است و آزادی و شرافت در پرتو قناعت بدست می آید. (پیامبر اکرم ص)
- خوبیخت کسی است که خداوند دل پر احساس به او ارزانی کرده باشد. (ویکتور هوگو)
- یا چنان نمای که هستی، یا چنان باش که می نمایی. (بایزید بسطامی)
- به دنیا اجازه به آنطور که انتخاب می کند زندگی کند، و به خودت اجازه به آنطور که انتخاب می کنی زندگی کنی. (ریچارد باخ)
- تنها معنای زندگی، خدمت کردن به بشریت است. (لو تولستوی)
- از هیچ اندیشه‌ی تازه بدون فهم طرفداری نکنید. بلکه خود با شک و انکار در آن وارد شده به حقیقت موضوع بررسید. (دکارت)
- بزرگترین ترس من در زندگی اینست که فراموش شوم. (او پرون)
- هر طور می خواهی زندگی کن، اما سد راه زندگی دیگران مشو. (سقراط)
- انسان هرگز حتی به مرگ هم تسليم نمی شود مگر زمانی که اراده اش ضعیف باشد. (ادکارآلن پو)
- خوش بین باشید اما خوش بین دیر باور. (ساموئل اسمایزل)
- تا زنده ای باید زندگی کنی و برای زندگی حرکت لازم است. (اگوست کنت)
- کسی که در آفتاب رحمت کشیده، حق دارد در سایه استراحت کند. (ناشناس)
- همه حق زندگی دارند اما، حق دخالت در زندگی دیگران را ندارند. (آدام اسمیت)
- شریف ترین دل ها، دلی است که اندیشه آزار کسان در آن نباشد. (زرتشت)
- سعادتمند کسی است که از فرست های زندگی بهتر استفاده کند. (ادوارد براون)
- عامل کلیدی تمام موفقیتها ”عمل کردن“ است. (پابلو پیکاسو)
- دشمنی که صادقانه کینه ورزی کند را ترجیح میدهم به دوستی که مخفیانه تحفیرم کند. (پابلو پیکاسو)
- از گذشته دیگران برای زندگی خود استفاده کن. (ویکتور هوگو)
- چیزی که سرنوشت انسان را می سازد ”استعدادهایش“ نیست ”انتخابهایش“ است. (شاتو بربان)
- ثروت برای زندگی است نه زندگی برای ثروت. (شیخ بهایی)
- هدف از زندگی شاد بودن نیست. بلکه مفید بودن، محترم بودن و مهربان بودن است. برای داشتن این ها باید تعییری در زندگی ایجاد کنید. (رالف والدو ایمرسن)
- عشق و مهربانی ضروری هستند. بدون آن ها انسانیت نمی تواند دوام بیاورد. (دالی لاما)
- همه می خواهند دنیا را تعییر دهند اما هیچ کس نمی خواهد خودش را تعییر دهد. (لیو تولستوی)
- در ذات انسان توانایی و گرایشی است که می تواند تمام چیزهای خوب را از دل بدترین افراد بیرون بکشد. (بنجامین هایدون)
- بهترین راه یافتن خودتان، گم کردن خودتان در خدمت به دیگران است. (مهاتما گاندی)

- هر کس می‌تواند خارق‌العاده باشد. چون همه می‌توانند خدمت کنند. برای خدمت کردن نیاز به مدرک دانشگاهی یا هیچ چیز دیگری ندارید. تنها به یک قلب پر از رحمت و روحی پر از عشق نیاز دارید. (مارتن لوتر کنگ جر)
- انسان ضعیف هرگز نمی‌تواند بخشد. بخشش، مشخصه‌ی انسان‌های بزرگ است. (مهاتما گاندی)
- اگر تفاهم در زندگی نباشد، زندگی خشن و مرگبار می‌شود. (داروین)
- زندگی کن و بگذار دیگران هم زندگی کنند. (لامانوسوف)
- گروهی از مردم آنچنان بی روح و احساس زندگی می‌کنند که فرقی با مرده ندارند. (توماس ادیسون)
- زیاد زیستن تقریباً آرزوی همه می‌باشد ولی خوب زیستن آرمان یک عده محدود. (هیوز)
- آدم پر حرف تخم می‌پاشد و آدم خاموش درو می‌کند. (اقلیدوس)
- زینت انسان در سه چیز است: علم، محبت و آزادی. (افلاطون)
- اگر عدالت از روی زمین محو شود، زندگی به زحمتش نمی‌ارزد. (امانوئل)
- من ترجیح می‌دهم به جای جواهرات، خود را با زیبایی شخصیت تزئین کنم. جواهرات حاصل ثروت هستند، در حالیکه شخصیت از درون انسان نشأت می‌گیرد. (پلوتوس)
- یک انسان خردمند با استفاده از خطاهای دیگران، خطاهای خود را تصحیح می‌کند. (پوبليوس سيروس)
- شخصیت انسان، سرنوشت اوست. (هراکلیتوس)
- تمام خرد انسان در دو کلمه خلاصه شده است؛ صبر و امید. (الکساندر دوما)
- انسانی که با اجتماع تکامل پیدا کرده باشد، از همه جانوران بهتر است و اگر بدون قانون و عدالت زندگی کند، خطرناکترین جانور است. (ارسطو)
- چو نیکو منش باشی و برد بار / نگردی به چشم خردمند خوار. از آن پاک دین تر کس را مجوى / که خوانند خلقش پسندیده خوي.(فردوسی)
- تنها بنایی که هر چه بیشتر بلرzed محکمتر می‌شود، دل آدمی است. (ناشناس)
- هیچگاه علم را با خرد اشتباه نگیرید. علم به شما کمک می‌کند زندگی را بگذرانید، خرد کمکتان می‌کند زندگیتان را بسازید. (ساندرا کاری)
- اگر شرافتم را از دست بدهم، وجودم را از دست داده ام. ویلیام شکسپیر)
- آهنگ صدا هرچه ملایم و مطبوع باشد، سخن موثر و دلنشیں تر خواهد بود. (جان کایزل)
- از امروز استفاده کن و امروز را از دست مده. (بیل کارنگی)
- مرد بزرگ دیر و عده می‌دهد و زود انجام میدهد. (کنفوشیوس)
- کسی که می‌تواند انجام می‌دهد و کسی که نمی‌تواند به دیگران یاد می‌دهد. (جرج برنارد شاو)
- یک انسان خردمند فرسته‌ها و شانس‌ها را می‌سازد ، نه اینکه در انتظار آنها بنشیند. (فرانسیس بیکن)
- از مردم دور باش و تنها زندگی کن ، نه به کسی ظلم کن و نه بگذار کسی به تو ظلم کند. (ابوالعلامعری)
- خود را قربانی کنیم بهتر است تا دیگران را. (گاندی)
- از قضاؤت کردن دست بکش تا آرامش را تجربه کنی. (دیپاک چوپرا)
- اگر شغلی داری که هیچ سختی در آن نیست پس بدان که اصلاً شغل نداری. (ماکلوم اس فوریس)
- چه زیبایند آنانی که همیشه لبخندی برلب دارند. (ارد بزرگ)
- مردم دودسته اند، بخشنده و گیرنده! گیرنده‌ها بهتر می‌خورند اما بخشنده‌گان بهتر می‌خوابند. (مارلو توماس)
- زندگی عمر کردن نیست بلکه رشد کردن است، عمر کردن کاری است که از همه حیوانات بر می‌آید. اما رشد کردن هدف والای انسان است که عده محدودی می‌توانند ادعایش را داشته باشند. (جورج-برنارددشو)
- برای موفقیت باید از سه مرحله گذشت: ابتدا مورد تمسخر واقع می‌شوند، سپس با خشونت به مخالفت با تو می‌برند، سرانجام به تو ایمان می‌آورند. (آرتور شوپنهاور)

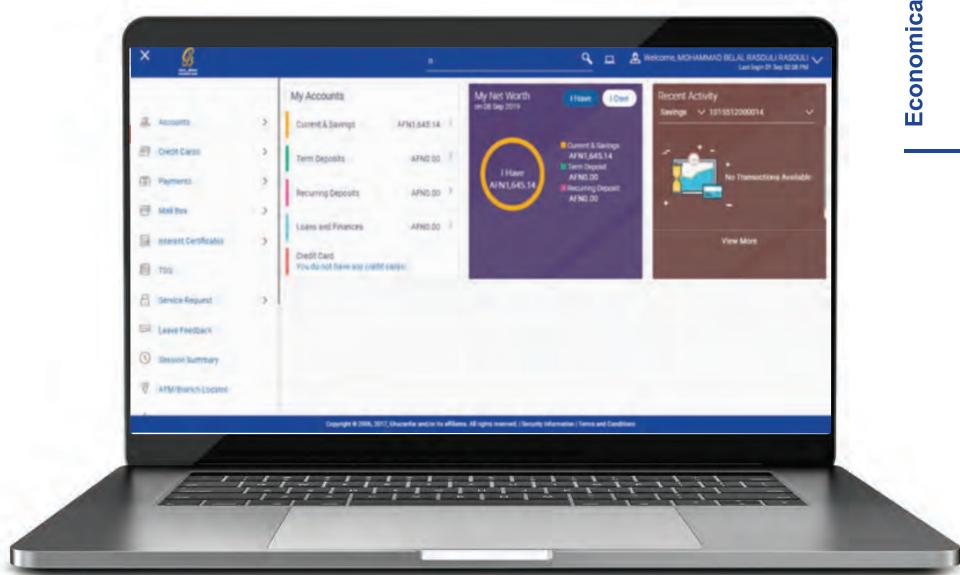
Sometimes, it was very difficult to withdraw cash or to pay bills. In some particular events, before Eid festivals for example, many people stood on the long queue to withdraw some amount of cash or receive their salaries to make transaction for meeting the required goods for the event. Even some individuals failed to withdraw cash, despite waiting two to three days on the queue.

The introduction of Automated Teller Machine (ATM) in banking system has declined the rush of individuals for withdrawal of cash. However, there are still much time consuming lines at ATMs of some banks at the end of the months, when the government and private business staffs collect their salaries. This may be due to few numbers of ATM machines limited to the branches of banks and few number of business centres in big cities of Afghanistan. The limited availability of ATM may be resulted from the prevailing security concerns in the country where the banks cannot feel secure to install ATM machines everywhere in the cities.

The use of e-banking is essential, particularly for securing transactions and declining the risk of money transfer. Now a day, customers can pay their bills and transfer money with more security and confidentiality without bearing any risk of money lost associated with theft and so on.

Unfortunately, despite modern banking facilities has well developed, informal transfer of money plays a dominant role in this country. This may arise due to the prevailing large scale underground activities which are partly reflected in cultivation and traffic of narcotics and drugs.

E-banking infrastructure also play important role in the development of e-business and e-commerce, enabling the Afghans' access to national and international goods markets without physically crossing the borders. This

advantage is currently available for transaction from international markets only and is not a matter of concerned for domestic markets. Because, online purchasing is very limited in domestic markets due to unavailability of required infrastructures and limited understanding of people. With development of e-commerce, the role of online banking will further increase.

E-banking facility is also important for improvement of management in all sectors of the economy. Particularly, it is very crucial for increasing efficiency in government financial sectors. Currently, the big problem in government financial sector is the incapability of relevant departments in collection of the government revenue. On the other hand, research shows the shift to electrification of the government sector is highly associated with the improvement in efficiency. A real story of such efficiency can be propounded for the case of Malaysia where the government of this country used the Touch

'n Go" technology to manage its transportation and efficiently collect the transport revenue. The presence of e-banking infrastructure is a pre-requisite for utilization of such technologies.

References

Auta, Elisha Menson (2007). E-banking in developing economy: Empirical evidence from Nigeria, Journal of Applied Quantitative Methods.

Razvoja (2011). The role of mobile banking in enhancing economic development, International Conference: communication and business sector, Berane: FMSK, pp. 89-98.

Muyuny B., Catalina M., Anisoara N. & Suceava R. (2011). The importance of modern e-banking for development of new economy.

Karimi, Abdul Matin, (2016). Study of e-banking services and products in Afghansitan, Kardan University, published by Munich personal RePEc Archive MPRA.

E-banking development in Afghanistan

Afghanistan's infrastructures were severely devastated due to continuous and perpetual civil conflicts over the past four decades, imposing various challenges and shortcoming on economic performance which in turn resulted to a high rate of unemployment, poverty and illiteracy that further accelerated the so called "vicious circle of poverty" in the country. From 2001 onward, attempts have been made to rebuild the ruined infrastructures and taking steps to enhance the economic activities to nullify the vicious circle and best-handle the economic challenges people faced. Despite the problems of insecurity and high poverty rate are still remained intact, many developments could be seen in the rebuilding of social overhead infrastructures which encouraged the expansion of private investments in many areas.

It is worth mentioning that in this span of time, one of the important

spheres of development was the rapid improvement in banking sector in the country, where many new private and public commercial banks were established and new banking technologies and managements were introduced. The improvement of technology was further augmented by the development of telecommunication sector and internet accession.

The first step of development in this sector was the utilization of core banking solution where many commercial banks adopted the International core banking system (ICBS) which transformed the manual banking transactions into the electronic ones. The electrification of the transactions system was crucial; because, it has increased the efficiency, accountability and transparency in the system which followed by further trust on this sector, resulted in mutual benefit both for consumers and banking sector

The second wave of development in the banking industry in Afghanistan was the adoption to e-banking services which further increased the competitive

environment in this sector where, now a day, every commercial bank tries to supply unique products and quality services to attract more customers and increase its market share. On the other hand, e-banking services are well accepted by the customers where they can make banking transaction with more security and confidence without wastage of time queuing in banks for making transaction.

The core advantages of e-banking infrastructure in Afghanistan

Taking the aforementioned issues into account, several advantages can clearly be noted which are expected to be resulted from e-banking transformation in Afghanistan. E-banking facilitations increase the overall efficiency in the economy which may partly be resulted from a sharp decrease in opportunity costs for businesses, individuals and the government.

Before the utilization of e-banking infrastructure, customers were required to physically be present in the bank for making transaction.

Electronic Banking:

An Important Stimulus for Economic Development of Afghanistan

Assistant Professor Mohammad Walid Hemat

Introduction

The twentieth century is characterized to be a century of excess where numerous economic, political and social changes have been observed in this period. The first half of this century is witness of destructive wars accompanied by various economic instabilities and cyclical fluctuations such as the outbreak of hyperinflation in Germany and in other war defeated countries in 1920s, followed by great depression in 1930s & 1940s, making the world experience severe economic slowdowns with high rate of unemployment.

On the other hand, the twentieth century also witnessed many developments in technology and innovations arenas. The emergence of airplane, phone and other electronic revolution accelerated the process of development and further encouraged the nations to shift attention toward better utilization of resources to meet the needs of human being.

The use of technology and innovation in the process of production has increased the volume of output by many folds, boosting international trade and economic integrations.

From 1990s onward, the emergence of internet "the World Wide Web (WWW)" paved the way for the development of electronic banking. Particularly, in the twenty first century, the wave of e-banking has played a significant contribution to the process of production and further has facilitated the global distribution of output.

The propelling forces behind the development of electronic banking were accounted to be the rapid transformation of innovation

in information technology, improvement in financial products, liberalization of financial markets and high tendency to economic integrations.

During the 21st century, many countries have perceived to strength and use the electronic banking infrastructure which facilitated the development of e-commerce and e-business in the contemporary time. Now a day, more than 50% of the global transactions are made through e-banking facilities.

After the enactment of the new banking law in Afghanistan, the banking sector started to develop, as modern technology and management were applied in this sector. Recently, the introduction of electronic banking in the financial sector has created new prospects for the development of the business and economic performances in the country.

This paper aims to examine the economic impacts of e-banking infrastructure in the development of business and economic performances in Afghanistan.

